

Міністерство оборони України

Військовий стандарт 01.004.006
Видання 1

**Воєнна політика, безпека та стратегічне
планування**

**Стратегічне планування розвитку
спроможностей Збройних Сил України.
Терміни та визначення**

Міністерство оборони України

Військовий стандарт 01.004.006
Видання 1

**Воєнна політика, безпека та стратегічне
планування**

**Стратегічне планування розвитку
спроможностей Збройних Сил України.
Терміни та визначення**

ВСТ 01.004.006-2017(01)

Інформація про надання чинності

Цей військовий стандарт затверджено наказом начальника Управління стандартизації, кодифікації та каталогізації від 28.04.2017 № 5

Реєстраційний номер А2387/00147.

Історична довідка

Військовий стандарт ВСТ 01.004.006-2017(01) розроблено вперше.

Облік змін та поправок, які внесені після видання цього військового стандарту

Порядковий номер зміни, поправки	Дата і номер наказу про затвердження зміни, поправки	В якому місці документа розміщено зміну, поправку

ПЕРЕДМОВА

I. Цей військовий стандарт розроблений Лінгвістичним науково-дослідним центром Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Розробники: **М.Б. Білан**, канд. філол. наук, доцент (керівник розробки), **Л.М. Гончарук** канд. філол. наук., **Є.М. Залеський**, **Н.В. Ляшенко**, **О.М. Нікіфорова**, **В.Ф. Самчук**.

II. Цей військовий стандарт погоджений видами Збройних Сил України, зацікавленими структурними підрозділами Міністерства оборони України та органами військового управління Збройних Сил України.

III. Цей військовий стандарт передбачений для застосування Міністерством оборони України та Збройними Силами України. Він може бути застосований на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності, що здійснюють на договірних засадах розроблення, виробництво і постачання Збройними Силами України продукції, виконують інші роботи та надають послуги.

Міністерство оборони України не несе відповідальності за наслідки застосування цього стандарту не за призначенням.

IV. Усі питання, що стосуються цього військового стандарту, направляти до Лінгвістичного науково-дослідного центру Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ	5
2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ	5
3. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ	6
4. СКОРОЧЕННЯ ТА УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ.....	6
5. ЗАГАЛЬНІ ПОЯСНЕННЯ	6
6. ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ ТА ПЕРЕКЛАД.....	6
А	6
Б	14
В.....	23
Г	36
Д.....	38
Е.....	43
Є.....	46
Ж.....	46
З	47
І.....	60
К.....	62
Л.....	72
М.....	73
Н	81
О	84
П	97
Р	121
С.....	134
Т.....	145
У	150
Ф	152
Х	154
Ц	154
Ч.....	157
Ш	157
Щ	159
7. АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК	160

ВСТУП

Цей військовий стандарт розроблено з метою сприяння єдиному розумінню термінів, які зустрічаються в службових документах НАТО щодо спроможностей під час оборонного планування та планування операцій. Єдиний понятійний апарат забезпечить впровадження основних елементів процесу розвитку спроможностей, як складової національної системи оборонного та безпекового планування, досягнення необхідного рівня взаємосумісності підрозділів Збройних Сил України у Процесі планування та оцінки сил та під час проведення оцінки військових частин та підрозділів, визначених до складу спільного фонду оперативних сил та можливостей у рамках Програми перевірки та зворотного зв'язку Концепції оперативних спроможностей НАТО. Стандарт визначає перелік стандартизованих термінів загальновійськового призначення, рекомендованих для застосування у Міністерстві оборони та Збройних Силах України.

Визначення зазначеної термінологічної системи буде сприяти забезпеченню необхідного рівня сумісності між видами Збройних Сил України, з іншими військовими формуваннями (Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України та іншими) в процесі підготовки та проведення операцій.

1. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Військовий стандарт ВСТ 01.004.006-2017(01) «Стратегічне планування розвитку спроможностей Збройних Сил України. Терміни та визначення» є загальновійськовим нормативним документом, який призначений до застосування в штабах всіх рівнів та поширюється на галузь воєнної політики, безпеки та стратегічного планування.

Цей стандарт може бути застосовано в Збройних Силах України та інших складових сил безпеки і оборони для планування їх спільних дій та розвитку необхідних спроможностей.

2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Позначення документу	Назва
AAP-06 (2016)	NATO glossary of terms and definitions (English and French)
MC-422/4 (2012)	NATO Policy for Information Operations
STANAG 2014 Ed. 9 (2000)	Formats for orders and designation of timings, locations and boundaries
AJP-3.9:2016	Allied Joint Doctrine For Joint Targeting

3. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому військовому стандарті терміни та визначення понять наведені в тексті стандарту.

4. СКОРОЧЕННЯ ТА УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

4.1 У цьому військовому стандарті скорочення та умовні позначення наведені у тексті.

5. ЗАГАЛЬНІ ПОЯСНЕННЯ

5.1. В основу побудови термінів та визначень, що містяться в цьому військовому стандарті, покладений абетковий принцип за українськими термінами.

5.2. Основною одиницею є терміноstatтя. Кожна терміноstatтя складається з заголовку та визначення поняття терміну. Заголовок терміноstatті наведений напівжирним шрифтом. Через відповідну позначку «/» наведений відповідний термін французькою мовою.

5.3. За наявності двох та більше тлумачень одного терміну, кожне наступне тлумачення позначено відповідною надрядковою цифрою.

6. ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ ТА ПЕРЕКЛАД

А

6.1.	абсолютна висота	absolute height / hauteur absolue
	Висота повітряного судна безпосередньо над поверхнею або місцевістю, над якою здійснюється політ.	The height of an aircraft directly above the surface or terrain over which it is flying. (AAP-06)
	Примітка: Ця стаття надає переклад тлумачення НАТО поняття " <i>absolute height</i> ". В Україні термін "абсолютна висота" означає висоту польота над середнім рівнем моря.	
6.2.	авангард	advanced guard / avant-garde
	Передовий підрозділ сил, що просуваються. Першочерговим завданням є забезпечення	The leading element of an advancing force. The primary mission is to ensure the uninterrupted advance of

- безперервного просування головних сил. Завдання авангарду: а. знаходити і використовувати прогалини в системі оборони противника; б. не дати противнику напасти на головні сили зненацька; в. прийняти на себе перший удар і створити сприятливі умови для вступу у бій головних сил.
- the main body. It has the following functions: a. to find and exploit gaps in the enemy's defensive system; b. to prevent the main body of the advancing force running blindly into enemy opposition; c. to clear away minor opposition or, if major opposition is met, to cover the deployment of the main body. (AAP-06)
- 6.3. аварійне переміщення**
У військово-морській термінології – виконання відволікаючого маневру, евакуація з порту, евакуація з небезпечного району, а також подальший рух з метою збереження кораблів та вантажів у випадку, коли напад є неминучий.
- emergency movement / movement d'urgence**
In naval cooperation and guidance for shipping, the execution of diversion, port evacuation, area evacuation and subsequent movements in order to preserve ships and cargoes when attack is imminent. (AAP-06)
- 6.4. аварійний маяк**
Загальний термін для всіх радіомаяків, що використовуються для визначення місця аварії.
- emergency locator beacon / radiobalise de repérage de détresse**
A generic term for all radio beacons used for emergency locating purposes. (AAP-06)
- 6.5. авіаційна підтримка**
Усі форми підтримки, що надається повітряними силами для наземних та морських операцій.
- air support / appui aérien**
All forms of support given by air forces on land or sea. (AAP-06)
- 6.6. авіаційний плацдарм¹**
Визначений район на території противника, який після захоплення або утримання, забезпечує постійний процес десантування військ та технічних засобів, а також надає необхідний простір для маневру при проведенні подальших операцій. Зазвичай, це район, захоплений під час повітряно-десантних операцій.
- airhead¹ / tête de pont aérienne¹**
A designated area in a hostile or threatened territory which, when seized and held, ensures the continuous air landing of troops and materiel and provides the manoeuvre space necessary for projected operations. Normally it is the area seized in the assault phase of an airborne operation. (AAP-06)

- 6.7. авіаційний плацдарм²** **airhead² / tête de pont aérienne²**
Визначене місце розташування в районі проведення операцій, яке використовується у якості бази для постачання та евакуації авіатранспортом. A designated location in an area of operations used as a base for supply and evacuation by air. (AAP-06)
- 6.8. автономна операція** **autonomous operation / operation autonome**
Один із способів виконання операції підрозділом, коли командир підрозділу бере на себе всю відповідальність за управління засобами ураження та нанесення удару по ворожих цілях. Цей спосіб може бути запропонований лише вищим командуванням або в результаті втрати всіх засобів зв'язку. One mode of operation of a unit in which the unit commander assumes full responsibility for control of weapons and engagement of hostile targets. This mode may be either directed by higher authority or result from a loss of all means of communication. (AAP-06)
- 6.9. агентурна розвідка** **human intelligence / renseignement humain**
Категорія розвідки, що передбачає отримання розвідувальних даних, зібраних і переданих за допомогою людських ресурсів. A category of intelligence derived from information collected and provided by human sources. (AAP-06)
- 6.10. адміністративне пересування** **administrative movement / mouvement administratif**
Пересування військ і транспортних засобів у спосіб, який дозволяє прискорити їх рух і заощадити час та сили, якщо загрози з боку противника, за винятком засобів повітряного нападу, не очікується. A movement in which troops and vehicles are arranged to expedite their movement and conserve time and energy when no enemy interference, except by air, is anticipated. (AAP-06)
- 6.11. адміністративне розпорядження** **administrative order / ordre administratif**
Розпорядження щодо перевезень, технічного обслуговування, евакуації, особового складу та інших адміністративних питань. An order covering traffic, supplies, maintenance, evacuation, personnel and other administrative details. (AAP-06)
- 6.12. адміністративне управління** **administrative control / contrôle administratif**
Керівництво або командування підлеглими або іншими Direction or exercise of authority

- організаційними одиницями із адміністративних питань, зокрема, управління персоналом, постачання, надання послуг, а також інші питання, які не належать до оперативних завдань підпорядкованих або інших організаційних одиниць.
- 6.13. адміністративно-господарське управління**
- Діяльність служби логістичного забезпечення, яка здійснює: визначення потреб, закупівлю, контроль, розподіл, огляд майна.
- 6.14. аерогеодезична розвідка**
- Розвідувальні дані, отримані при поєднанні геопросторової інформації, включаючи дані фоторозвідки та інші дані розвідки, необхідні для оцінки та візуального зображення заходів із прив'язкою до географічних координат та особливостей місцевості.
- 6.15. аеродром, летовище**
- Спеціально підготовлена територія для розміщення (включно будь-які споруди, інженерні мережі і обладнання), зльоту і посадки повітряних суден.
- 6.16. аеромедична евакуація**
- Перевезення пацієнтів повітряним транспортом під медичним наглядом до лікувальних установ у якості складової частини
- over subordinate or other organizations in respect to administrative matters such as personnel management, supply, services, and other matters not included in the operational missions of the subordinate or other organizations. (AAP-06)
- inventory control / gestion et administration du matériel inventory management materiel control materiel management supply management**
- That phase of military logistics which includes managing, cataloguing, requirements determination, procurement, distribution, overhaul, and disposal of materiel. (AAP-06)
- geospatial intelligence / renseignement géospatial**
- Intelligence derived from the combination of geospatial information, including imagery, with other intelligence data to describe, assess and visually depict geographically referenced activities and features on the earth. (AAP-06)
- aerodrome, airfield / aérodrome**
- An area prepared for the accommodation (including any buildings, installations and equipment), landing and take-off of aircraft. (AAP-06)
- aeromedical evacuation / évacuation sanitaire aérienne**
- The movement of patients under medical supervision by air transport to and between medical treatment

процесу лікування.

facilities as an integral part of the treatment continuum. (AAP-06)

6.17. аеромобільна операція

Операція, під час якої бойові частини та їх оснащення для участі в наземних бойових діях доставляються на поле бою засобами авіації.

airmobile operation / operation aéromobile

An operation in which combat forces and their equipment manoeuvre about the battlefield by aircraft to engage in ground combat. (AAP-06)

6.18. аеромобільні війська

Бойові сухопутні формування, підрозділи підтримки та авіаційні підрозділи, необхідні для проведення аеромобільних операцій.

airmobile forces / force aéromobile

The ground combat, supporting and air vehicle units required to conduct an airmobile operation. (AAP-06)

6.19. аеронавігаційна карта

Спеціально розроблена карта, що відповідає вимогам повітряних систем навігації.

aeronautical chart / carte aéronautique

A chart specifically designed to meet air navigation requirements. (AAP-06)

6.20. аеророзвідка

Термін, якому надається перевага: повітряна розвідка

aerial reconnaissance

Preferred term: air reconnaissance (AAP-06)

6.21. активна громадська інформаційна політика

Політика, яка забезпечує здійснення рішучих кроків для стимулювання ЗМІ та інтересу громадськості до певної проблеми або діяльності з метою інформування громадськості. Інтерес може бути стимульований інформаційними повідомленнями, прес-релізами, особистими контактами, прес-конференціями або іншими формами публічних виступів.

active public information policy / attitude active en matière d'information publique

A policy which dictates that attempts will be made to stimulate media/public interest about an issue or activity for the purpose of informing the public. Interest may be stimulated by press advisories, news releases, personal contacts, press conferences or other forms of public presentation. (AAP-06)

6.22. активна оборона

Активні заходи, що вживаються по відношенню до противника,

active defence / défense active

Active measures taken against enemy forces to prevent, nullify or

щоб запобігти, звести нанівець або знизити ефективність будь-яких спроб нападу з боку противника. reduce the effectiveness of any form of enemy attack. (AAP-06)

- 6.23. активна протиповітряна оборона** **active air defence / défense aérienne active**
 Активні заходи, що вживаються проти атакуючих сил противника з метою знищення або нейтралізації будь-якої повітряної або ракетної загрози та зниження ефективності їх наступу. Active measures taken against attacking enemy forces to destroy or nullify any form of air or missile threat or to reduce the effectiveness of any such attack. (AAP-06)
- 6.24. активне мінне загородження** **offensive minefield / champ de mines offensif**
 У мінній війні ВМС – встановлення мінного загородження в територіальних водах противника або водах, які знаходяться під контролем ворога. In naval mine warfare, a minefield laid in enemy territorial water or waters under enemy control. (AAP-06)
- 6.25. активне радіоелектронне придушення** **electronic attack / attaque électronique**
 Використання електромагнітної енергії для наступальних цілей. Use of electromagnetic energy for offensive purposes. (AAP-06)
- 6.26. активний** **active / actif(ve)**
 У системі спостереження – прикметник застосовується до дій або обладнання, що випромінюють енергію, яку можна виявити. In surveillance, an adjective applied to actions or equipments which emit energy capable of being detected. (AAP-06)
- 6.27. активні заходи електронного захисту** **active electronic protective measures / mesures de protection électronique actives**
 Заходи, що можуть бути виявленими, зокрема, зміна параметрів передавача для забезпечення ефективності використання електромагнітного спектру дружніми силами. Detectable measures, such as altering transmitter parameters as necessary, to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum. (AAP-06)
- 6.28. акустична міна** **acoustic mine / mine acoustique**
 Міна з акустичною схемою, яка реагує на акустичне поле судна A mine with an acoustic circuit which responds to the acoustic field

або тралу.

of a ship or sweep. (AAP-06)

6.29. акустична розвідка

**acoustic intelligence /
renseignement acoustique**

Розвідка, що здобуває інформацію з акустичних сигналів або шумів.

Intelligence derived from acoustic signals or emissions. (AAP-06)

6.30. акустичний пошук мін

**acoustic minehunting / chasse aux
mines acoustique**

Використання гідролокатора для виявлення мін або об'єктів, схожих на міни, які можуть бути на дні, виступати з морського дна, або бути глибоко зануреними під водою.

The use of a sonar to detect mines or mine-like objects which may be on or protruding from the sea bed, or buried. (AAP-06)

6.31. амфібійна розвідка

**amphibious reconnaissance /
reconnaissance amphibie**

Висадка морського десанту малими групами, зазвичай переважно приховано, ніж силою зброї, з метою роздобути секретні дані і здійснити запланований відхід.

An amphibious landing conducted by minor elements, normally involving stealth rather than force of arms, for the purpose of securing information, and usually followed by a planned withdrawal. (AAP-06)

6.32. аналіз розвідки

**intelligence estimate / appreciation
renseignement**

Оцінка, виражена в усній чи письмовій формі, доступних розвідувальних даних щодо конкретної ситуації чи умов з метою визначення можливих варіантів дій противника або потенційного противника, а також ймовірність їх ухвалення.

The appraisal, expressed in writing or orally, of available intelligence relating to a specific situation or condition with a view to determining the courses of action open to the enemy or potential enemy and the order of probability of their adoption. (AAP-06)

6.33. аналіз цілі

**target analysis / analyse
d'objectifs**

Дослідження потенційних цілей для визначення їх військової важливості, пріоритетності атаки, та зброї, необхідної для ураження або заподіяння втрат.

An examination of potential targets to determine military importance, priority of attack, and weapons required to obtain a desired level of damage or casualties. (AAP-06)

6.34. антипартизанська боротьба

**counter-guerrilla warfare / lutte
antiguérilla**

Бойові дії та заходи, що

- проводяться збройними силами, воєнізованими формуваннями або невійськовими структурами проти партизанів.
- 6.35. ар'єргард¹**
Загін, який знаходиться в тилу підрозділів, що просуваються або відступають. Виконує наступні функції: а) прикриття тилу колони від сил противника; б) стримування противника під час відступу; в) підтримання шляхів тилового забезпечення відкритими під час просування.
- 6.36. ар'єргард²**
Загін охорони, який сухопутні війська під час свого пересування, направляють у «хвіст» колони з метою інформування та прикриття.
- 6.37. аркуш карти**
Окрема карта або діаграма, повна сама по собі, або є частиною якоїсь серії.
- 6.38. армійська група**
Найбільше формування сухопутних військ, зазвичай, складається з двох або більше армій або армійських корпусів під командуванням призначеного командира.
- 6.39. армійський корпус**
Військове формування більше за дивізію, але менше, ніж армія або армійська група. Зазвичай складається з двох або більше дивізій разом із родами військ та службами бойового забезпечення.
- 6.40. артилерійський спостережний пункт (геодезичної мережі)**
- Operations and activities conducted by armed forces, paramilitary forces, or non-military agencies against guerrillas. (AAP-06)
- rear guard¹ / arrière-garde¹**
The rearmost elements of an advancing or withdrawing force. It has the following functions: a. to protect the rear of a column from hostile forces; b. during the withdrawal, to delay the enemy; c. during the advance, to keep supply routes open. (AAP-06)
- rear guard² / arrière-garde²**
Security detachment which a moving ground force details to the rear to keep it informed and covered. (AAP-06)
- map sheet / carte² chart sheet**
An individual map or chart either complete in itself or part of a series. (AAP-06)
- army group / groupe d'armées**
The largest formation of land forces, normally comprising two or more armies or army corps under a designated commander. (AAP-06)
- army corps / corps d'armée**
A formation larger than a division but smaller than an army or army group. It usually consists of two or more divisions together with supporting arms and services. (AAP-06)
- artillery survey control point / point topographique d'artillerie**

Пункт, який надає інформацію про координати та висоту над рівнем моря, а також напрямки/азимути низки визначених цілей.

A point at which the coordinates and the altitude are known and from which the bearings/azimuths to a number of reference objectives are also known. (AAP-06)

6.41. асиметрична загроза

Загроза від потенційного використання різнорідних засобів або методів для того, щоб ввести в оману або нівелювати переваги противника, використовуючи при цьому його слабкі сторони, для отримання непропорційного результату його дій.

asymmetric threat / menace asymétrique

A threat emanating from the potential use of dissimilar means or methods to circumvent or negate an opponent's strengths while exploiting his weaknesses to obtain a disproportionate result. (AAP-06)

6.42. аутентифікація¹

Встановлення процедур облікових записів, які регламентують створення, отримання, передачу, обслуговування, управління і використання документів, та підтверджує, що цей документ є офіційним і захищеним від несанкціонованого доповнення, знищення, видалення, викривлення, використання або приховування.

authentication¹ / authentification¹

The implementation of recordkeeping procedures that control the creation, receipt, transmission, maintenance, management and use of documents, and that prove that the document is official and protected against unauthorized addition, destruction, deletion, alteration, use or concealment.

Примітка: Документи можуть бути засвідчені шляхом додавання підпису або штампу.

Note: Documents may be authenticated by adding a signature or stamp. (AAP-06)

6.43. аутентифікація²

Захід безпеки, розроблений для захисту системи зв'язку від несанкціонованого втручання.

authentication² / authentification²

A security measure designed to protect a communication system against fraudulent transmissions. (AAP-06)

Б

6.44. багатонаціональна об'єднана операція

combined joint operation

Краще вживати термін: спільна операція багатонаціональних сил.

Preferred term: multinational joint operation. (AAP-06)

6.45. багатонаціональний

Прикметник, що використовується для позначення діяльності, операцій та організацій, де беруть участь підрозділи більш, ніж однієї країни.

multinational / multinational

Adjective used to describe activities, operations and organizations, in which elements of more than one nation participate. (AAP-06)

6.46. багатоцільовий вертоліт

Багатоцільовий вертоліт, який може бути оснащений зброєю.

utility helicopter / hélicoptère utilitaire

Multi-purpose helicopter which may be armed. (AAP-06)

6.47. батарея

Тактична й адміністративна одиниця в артилерії, що відповідає розміру роти (або іншому схожому за розміром підрозділу у інших родах військ).

battery / batterie

Tactical and administrative artillery unit or subunit corresponding to a company or similar unit in other branches of the Army. (AAP-06)

6.48. безпека¹

Стан, коли інформація, обладнання, особовий склад, діяльність та об'єкти є захищеними від шпигунства, саботажу, підривної діяльності, тероризму та ураження, а також несанкціонованих витоків та розголошень.

security¹ / sécurité¹

The condition achieved when designated information, materiel, personnel, activities and installations are protected against espionage, sabotage, subversion, terrorism and damage, as well as against loss or unauthorized disclosure. (AAP-06)

6.49. безпека²

Заходи, необхідні для забезпечення захисту інформації, обладнання, особового складу, діяльності та об'єктів від шпигунства, саботажу, підривної діяльності, тероризму та ураження, а також несанкціонованих витоків та розголошень.

security² / sécurité²

The measures necessary to ensure designated information, materiel, personnel, activities and installations are protected against espionage, sabotage, subversion, terrorism and damage, as well as against loss or unauthorized disclosure. (AAP-06)

6.50. безперервний вогонь

Вогонь, який ведеться у звичайному режимі, без перерви для внесення виправлень або з

continuous fire / tir continu

Fire conducted at a normal rate without interruption for application of adjustment corrections or for

будь-яких інших причин.

other reasons. (AAP-06)

6.51. безпілотна авіаційна система

**unmanned aircraft system /
système aérien sans pilote**

Система, складові якої включають безпілотний літальний апарат, мережу забезпечення та усе обладнання і особовий склад, які необхідні для управління безпілотним літальним апаратом.

A system whose components include the unmanned aircraft, the supporting network and all equipment and personnel necessary to control the unmanned aircraft. (AAP-06)

6.52. безпосереднє наведення (літака)

close control / contrôle serré

Різновид управління польотом повітряного судна, під час якого здійснюється постійне управління його висотою, швидкістю та курсом до місця, з якого можна розпочинати виконання бойового завдання.

A form of aircraft mission control in which the aircraft is continuously controlled for altitude, speed and heading, to a position from which the mission can be accomplished. (AAP-06)

6.53. безпосередня авіаційна підтримка

close air support / appui aérien rapproché

Повітряні дії проти ворожих цілей, які перебувають у безпосередній близькості до дружніх сил і які потребують ретельної взаємодії під час виконання кожного повітряного завдання із вогнем і рухом цих сил.

Air action against hostile targets which are in close proximity to friendly forces and which require detailed integration of each air mission with the fire and movement of those forces. (AAP-06)

6.54. безпосередня вогнева підтримка¹

close supporting fire / tir d'appui rapproché

Вогневий удар по ворожим військам, зброї або позиціям, які через своє близьке розташування до дружніх сил, створюють для них серйозну загрозу.

Fire placed on enemy troops, weapons, or positions which, because of their proximity present the most immediate and serious threat to the supported unit. (AAP-06)

6.55. безпосередня вогнева підтримка²

direct supporting fire / tir d'appui direct

Вогонь на підтримку частини сил, на противагу загальній вогневій підтримці, яка здійснюється для

Fire delivered in support of part of a force, as opposed to general supporting fire which is delivered in support of the force as a whole.

підтримки усіх сил.

(AAP-06)

6.56. безпосередня оцінка завданого збитку

direct damage assessment / évaluation directe des dommages

Безпосереднє вивчення району, що зазнав ураження шляхом повітряного спостереження, аерофотозйомки або безпосереднього спостереження.

A direct examination of an actual strike area by air observation, air photography, or by direct observation. (AAP-06)

6.57. безпосередня підтримка¹

close support¹ / appui rapproché¹

Дії групи прикриття проти цілей, розташованих досить близько до підтримуваних підрозділів. Такі дії потребують ретельної взаємодії щодо вогневої підтримки, пересування або інших дій.

That action of the supporting force against targets or objectives which are sufficiently near the supported force as to require detailed integration or coordination of the supporting action with the fire, movement, or other actions of the supported force. (AAP-06)

6.58. безпосередня підтримка²

direct support² / appui direct²

Підтримка з боку військового підрозділу, який не входить до складу або не є у підпорядкуванні підрозділу чи формування, якому надається підтримка, і який повинен насамперед забезпечувати вогневу підтримку цього підрозділу або формування.

The support provided by a unit not attached to or under the command of the supported unit or formation, but required to give priority to the support required by that unit or formation. (AAP-06)

6.59. безпосередня підтримка³

direct support³ / soutien direct³

У термінології військово-морських сил – дії, пов'язані з прикриттям визначених сил іншими підрозділами, що зазвичай перебувають у тактичному підпорядкуванні зазначених підрозділів.

In maritime usage, operations related to the protection of a specific force by other units, normally under the tactical control of that force. (AAP-06)

6.60. безпосередня підтримка⁴

direct support⁴ / soutien direct⁴

У наземних операціях – першочергове тактичне завдання, поставлене артилерійському підрозділу для нанесення удару на

In land operations, a primary tactical task given to an artillery unit to provide fire requested by a supported unit other than an artillery unit,

виконання запиту підрозділу, якому надається підтримка, і який не належить до артилерії, незалежно від порядку підпорядкування.

without specifying the command relationship. (AAP-06)

6.61. берегова оборона

harbour defence / défense portuaire

Оборона гавані чи якірної стоянки, а також водних шляхів від зовнішніх загроз, таких як: а. атака підводних човнів, човнів або малих надводних кораблів; б. операції противника з встановлення мін; та в. диверсії. Оборона порту від керованих або авіаційних ракет вважається частиною протиповітряної оборони.

The defence of a harbour or anchorage and its water approaches against external threats such as: a. submarine, submarine borne, or small surface craft attack; b. enemy minelaying operations; and c. sabotage. The defence of a harbour from guided or dropped missiles while such missiles are airborne is considered to be a part of air defence. (AAP-06)

6.62. боєготовність

alert / alerte

Готовність до дії, оборони або захисту.

Readiness for action, defence or protection. (AAP-06)

6.63. боєздатний¹

combat-ready¹ / prêt au combat¹

Якщо термін застосовується до організаційних одиниць або військової техніки: готовий до бойового застосування.

As applied to organizations or equipment: available for combat operations. (AAP-06)

6.64. боєздатний²

combat-ready² / prêt au combat²

Якщо термін застосовується до особового складу: підготовлений для виконання бойових операцій у складі свого підрозділу.

As applied to personnel: qualified to carry out combat operations in the unit to which they are assigned. (AAP-06)

6.65. боєздатність

combat effectiveness / efficacité au combat

Здатність підрозділу або військового з'єднання, або обладнання виконувати визначені завдання або функції.

The ability of a unit or formation, or equipment to perform assigned missions or functions.

Примітка: При цьому варто брати до уваги наступні чинники: командування особовим складом, чисельність особового складу, технічний стан обладнання, стан

Note: This should take into account leadership, personnel strength, the state of repair of the equipment, logistics, training and morale and may be expressed as a level or

матеріально-технічного забезпечення, стан підготовки та морально-психологічний стан особового складу, і може бути виражена, як певний рівень або відсоток.

percentage. (AAP-06)

6.66. бойова готовність

combat readiness

Краще вживати термін: боєготовий

Preferred term: combat-ready. (AAP-06)

6.67. бойова дальність дії

tactical range / champ de tir tactique

Дальність, на якій реальні цілі є досяжними і існує певна свобода для маневру.

A range in which realistic targets are in use and a certain freedom of manoeuvre is allowed. (AAP-06)

6.68. бойова міць

combat power / puissance de combat

Усі засоби руйнівної та/або вибухової сили, які військовий підрозділ/з'єднання можуть застосувати проти противника у визначений момент часу.

The total means of destructive and/or disruptive force which a military unit/formation can apply against the opponent at a given time. (AAP-06)

6.69. бойове забезпечення

combat support / appui tactique

Вогнева підтримка і оперативна допомога бойовим підрозділам.

Fire support and operational assistance provided to combat elements. (AAP-06)

6.70. бойове завантаження військ і техніки

combat loading / chargement de combat

Розташування особового складу і бойова укладка обладнання та матеріалів таким чином, щоб не обмежувати участь в бойових діях підрозділу, який здійснює висадку. Кожен окремий елемент укладається таким чином, щоб у потрібний час здійснити його вивантаження.

The arrangement of personnel and the stowage of equipment and supplies in a manner designed to conform to the anticipated tactical operation of the organization embarked. Each individual item is stowed so that it can be unloaded at the required time. (AAP-06)

6.71. бойове навантаження

combat load / charge de combat

Обсяг спорядження, яке є частиною табельного комплексу військовослужбовця або системи

The quantity of supplies that is part of the basic load, carried by the individual or weapon system and

озброєння, призначеного для безпосереднього використання цим військовослужбовцем або системою озброєння.

that is intended for immediate use by that individual or system. (AAP-06)

6.72. бойове розпорядження

fragmentary order / ordre simplifié

Скорочена форма бойового наказу, який віддається у разі необхідності, тим самим виключаючи необхідність повторювати інформацію, що міститься в основному бойовому наказі. Може віддаватись по пунктах.

An abbreviated form of an operation order, issued as required, that eliminates the need for restating information contained in a basic operation order. It may be issued in sections. (AAP-06)

6.73. бойовий наказ

operation order / ordre d'opération

Розпорядження, яке, зазвичай, має встановлену форму, та видається командиром підлеглим йому командирам з метою узгодженого проведення операції.

A directive, usually formal, issued by a commander to subordinate commanders for the purpose of effecting the coordinated execution of an operation. (AAP-06)

6.74. бойовий порядок¹

formation / formation

Впорядковане розташування військ та/або транспортних засобів із певною метою.

An ordered arrangement of troops and/or vehicles for a specific purpose. (AAP-06)

6.75. бойовий порядок²

order of battle / ordre de bataille

Знак розрізнення, склад, організаційна структура, та розташування особового складу, підрозділів та техніки будь-яких військ.

The identification, strength, command structure, and disposition of the personnel, units, and equipment of any military force.

6.76. бойовий простір¹

battlespace / espace de bataille

Навколишнє середовище, чинники і умови, які повинні бути зрозумілі для застосування бойової міці, захисту живої сили або успішного завершення виконання бойового завдання.

The environment, factors and conditions that must be understood to apply combat power, protect a force or complete a mission successfully.

Примітка: Включає в себе: сухопутне, морське, повітряне та космічне середовища; присутні у ньому ворожі та дружні збройні

Note: It includes the land, maritime, air and space environments; the enemy and friendly forces present therein; facilities; terrestrial and space weather; health hazards;

сили; споруди; погодні умови на поверхні землі та у космосі; небезпеку для здоров'я; рельєф місцевості; електромагнітний спектр; та інформаційне середовище в районі проведення спільних бойових дій та інших районах потенційної загрози.

terrain; the electromagnetic spectrum; and the information environment in the joint operations area and other areas of interest. (AAP-06)

6.77. бойовий простір²

Комплекс умов, обставин та чинників, які впливають на застосування сил та засобів відповідно до рішень командира.

**operating environment /
environnement des opérations**

A composite of the conditions, circumstances, and influences that affect the employment of capabilities and bear on the decisions of the commander. (AAP-06)

6.78. бойовий розрахунок

Найменший артилерійський або мінометний підрозділ, до складу якого входить одна чи більше систем озброєння, готовий до нанесення вогневих ударів.

fire unit / unité de tir

The smallest artillery or mortar organization, consisting of one or more weapon systems, capable of being employed to execute a fire mission. (AAP-06)

6.79. бойові втрати

Усі втрати, які безпосередньо пов'язані із бойовими діями, і були заподіяні внаслідок проведення операції або під час повернення із бойового завдання.

battle casualty / perte au combat

Any casualty incurred as the direct result of hostile action, sustained in combat or relating thereto or sustained going to or returning from a combat mission. (AAP-06)

6.80. бойові дії з застосуванням спеціальних методів

Військові дії, які проводяться із залученням підпільних, допоміжних або партизанських сил, що дозволяють шляхом руху опору або заворушення скинути уряд або окупаційну владу.

unconventional warfare / guerre non conventionnelle

Military activities conducted through or with underground, auxiliary or guerrilla forces to enable a resistance movement or insurgency to coerce, disrupt, or overthrow a government or occupying power.

6.81. бойові дії Сил спеціальних операцій

Нанесення короткочасного удару або інші незначні наступальні дії Сил спеціальних операцій з метою знищення, захоплення,

direct action / action directe

A short-duration strike or other small scale offensive action by special operations forces to seize, destroy, capture, recover or inflict damage to achieve specific, well-

повторного заволодіння або заподіяння шкоди для досягнення конкретних, чітко визначених і зазвичай невідкладних результатів.

defined and often time-sensitive results. (AAP-06)

6.82. бомбардування з крутого кабрірування на малих висотах

low-angle loft bombing / bombardement en cabré de faible amplitude

Спосіб бомбардування з крутого кабрірування на малих висотах авіаційними бомбами вільного падіння, при якому скидання бомб здійснюється при куті не менше 35 градусів від горизонту.

Type of loft bombing of free fall bombs wherein weapon release occurs at an angle less than 35 degrees above the horizontal. (AAP-06)

6.83. боротьба з акустичними засобами

acoustic warfare / guerre acoustique

У підводному середовищі – використання акустичної енергії для провокування, обмеження або запобігання використанню ворогом акустичного спектру та здійснення будь-яких заходів з метою обмежити її використання проти дружніх сил.

In an underwater environment, the use of acoustic energy to provoke, exploit, restrict or prevent hostile use of the acoustic spectrum and the implementation of any measures taken to restrict its use to friendly forces. (AAP-06)

6.84. боротьба з підривною діяльністю

counter-subversion / contre-subversion

Діяльність, спрямована на виявлення та протидію підривній діяльності.

Action designed to detect and counteract subversion. (AAP-06)

6.85. боротьба з повстанцями

counter-insurgency / contre-insurrection

Спільні дії цивільних і військових проти повстанців, а також з метою вирішення будь-яких основних протиріч.

Comprehensive civilian and military efforts made to defeat an insurgency and to address any core grievances. (AAP-06)

6.86. боротьба з тероризмом

counterterrorism / contre-terrorisme

Усі наступальні дії, виконані з метою нейтралізації тероризму до та після здійснення ворожих дій.

All offensive measures taken to neutralize terrorism before and after hostile acts are carried out.

Примітка: Такі дії передбачають здійснення контрзаходів для

Note: Such measures include those counterforce activities justified for

захисту окремих осіб, а також заходи стримування, вжиті збройними силами або цивільними організаціями. the defence of individuals as well as containment measures implemented by military forces or civilian organizations. (AAP-06)

6.87. бортовий¹**airborne¹ / aéroporté¹**

Прикметник, що використовується для опису авіаційного обладнання, що використовується для виконання конкретного завдання. Adjective used to describe aeronautical equipment used to accomplish a particular mission. (AAP-06)

6.88. бортовий²**airborne² / de bord**

Визначення для опису елементів, які є невід'ємною частиною літального апарата. Adjective used to describe items forming an integral part of an aircraft. (AAP-06)

6.89. брекетинг**bracketing / réglage percutant par encadrement sur la ligne d'observation**

Спосіб пристрілювання, за допомогою якого кронштейн встановлюється у вищому положенні і повільно опускається уздовж лінії націлювання, а потім кронштейн поступово розділяється навпіл доки ціль не буде уражено або кронштейн буде встановлено на потрібному місці. A method of adjusting fire in which a bracket is established by obtaining an over and a short along the spotting line, and then successively splitting the bracket in half until a target hit or desired bracket is obtained. (AAP-06)

В**6.90. в польоті****airborne / en vol**

Визначення для опису стану літального апарата від моменту початку усталеного польоту до моменту його припинення. Adjective used to describe the state of an aircraft from the instant it becomes entirely sustained by air until it ceases to be so sustained. (AAP-06)

6.91. вантажопідйомність авіаційного транспорту**airlift capability / capacité d'emport instantané**

Загальна вантажопідйомність, яка виражається кількістю пасажирів The total capacity expressed in terms of number of passengers

<p>та/або вагою/кубометрами вантажів, які можуть перевозитися у будь-який час до певного пункту призначення наявною службою авіаперевезень.</p>	<p>and/or weight/cubic displacement of cargo that can be carried at any one time to a given destination by the available air transport service. (AAP-06)</p>
---	--

6.92. варіативність

variability / variabilité

<p>Спосіб, лід час якого ймовірність ураження для певної цілі зменшується на відстані від епіцентру; або, у випадку оцінювання ступеню пошкодження – це математичний показник, який допомагає знайти середнє значення результатів наведення, незначного екранування та невизначеності реакції цілі на розглянуті чинники.</p>	<p>The manner in which the probability of damage to a specific target decreases with the distance from ground zero; or, in damage assessment, a mathematical factor introduced to average the effects of orientation, minor shielding and uncertainty of target response to the effects considered. (AAP-06)</p>
---	--

6.93. вбитий у бою

killed in action / tué au combat

<p>Військовослужбовець, якого було вбито на полі бою або який помер внаслідок поранень чи інших причин, до того, як його було передано до медичного закладу.</p>	<p>A battle casualty who is killed outright or who dies as a result of wounds or other injuries before reaching a medical treatment facility. (AAP-06)</p>
--	--

6.94. введені в бій частини і підрозділи

committed force / force engagée

<p>Частини і підрозділи, що ведуть бойові дії з противником або розгорнуті для виконання поставлених завдань, або плану дій, що виключає їх використання у будь-якому іншому місці.</p>	<p>A force in contact with the enemy or deployed on a specific mission or course of action, precluding its employment elsewhere. (AAP-06)</p>
---	---

6.95. вводити в дію

activate / activer

<p>У системі військового управління – легетимізація (за наказом) раніше створеного військового формування з тим, щоб воно могло функціонувати із заданою ефективністю.</p>	<p>In military administration, to make active by official order a previously established military organization so that it can function in its assigned capacity. (AAP-06)</p>
--	---

6.96. вводити до складу

assign / affecter

<p>Введення частин або підрозділів</p>	<p>To place units or personnel in an</p>
--	--

до складу організаційної одиниці на постійній основі, а також здійснення в рамках цієї організаційної одиниці оперативного управління і адміністративно-тилового забезпечення цих підрозділів або військовослужбовців з метою виконання ними основного завдання або більшої частини поставлених перед ними завдань.	organization where such placement is relatively permanent, and/or where such organization controls and administers the units or personnel for the primary function, or greater portion of the functions, of the unit or personnel. (AAP-06)
6.97. ведення вогню для цілевказання Вогонь, що ведеться у напрямку цілі з метою її ідентифікації.	marking fire / tir de balisage Fire placed on a target for the purpose of identification. (AAP-06)
6.98. ведення вогню забороняється У системі протиповітряної оборони – наказ щодо веденням вогню, який передбачає ведення вогню можливе тільки по цілях, які були розпізнані як ворожі.	weapons tight / tir restreint In air defence, a weapon control order imposing a status whereby weapons systems may be fired only at targets recognized as hostile. (AAP-06)
6.99. ведення вогню на малих кутах Вогонь, що ведеться при кутах прицілювання нижче висоти, що відповідає максимальній досяжності зброї та відповідних боєприпасів.	low-angle fire / tir plongeant Fire delivered at angles of elevation below the elevation that corresponds to the maximum range of the gun and ammunition concerned. (AAP-06)
6.100 ведення вогню прямим наведенням Ведення вогню по цілі, яку видно в приціл.	direct fire / tir direct Fire directed at a target which is visible to the aimer. (AAP-06)
6.101 велика висота Зазвичай, висота яка перевищує 10.000 метрів (33.000 футів).	high altitude / haute altitude Conventionally, an altitude above 10,000 metres (33,000 feet). (AAP-06)
6.102 велика глибина Водний простір глибиною більше 200 метрів.	deep water / grands fonds Water having a depth greater than 200 metres. (AAP-06)
6.103 вертолітний майданчик Облаштована ділянка для посадки	helipad / aire de manœuvre d'hélicoptères

і зльоту вертольотів, що включає точки посадки й зависання вертольоту у повітрі.

A prepared area, including landing and hover points, designated and used for take-off and landing of helicopters. (AAP-06)

6.104 взаємна підтримка

Підтримка, яку дружні підрозділи надають один одному в боротьбі з противником. Така підтримка обумовлюється поставленими завданнями, позиціями відносно один одного і відносно противника, а також його спроможностей.

mutual support / appui réciproque

That support which units render each other against an enemy, because of their assigned tasks, their position relative to each other and to the enemy, and their inherent capabilities. (AAP-06)

6.105 взаємне (між службами забезпечення НАТО та країною дислокації) технічне обслуговування літаків

Технічне обслуговування повітряного судна організацією, якій не належить це повітряне судно, відповідно до встановленого оперативного порядку взаємного обслуговування повітряних суден, та може здійснюватися на платній основі. Взаємне технічне обслуговування повітряного судна поділяється на дві категорії: а. технічне обслуговування повітряного судна на аеродромі/морському судні, що дозволяє повітряному судну виконувати політ на інший аеродром/морське судно. б. технічне обслуговування літака на аеродромі/морському судні, що дозволяє повітряному судну здійснювати польоти для виконання оперативних завдань.

aircraft cross-servicing / services mutuels pour aéronefs

Services performed on an aircraft by an organization other than that to which the aircraft is assigned, according to an established operational aircraft cross-servicing requirement, and for which there may be a charge. Aircraft cross-servicing has been divided into two categories: a. Stage A cross-servicing – The servicing of an aircraft on an aerodrome/ship, which enables the aircraft to be flown to another aerodrome/ship. b. Stage B cross-servicing – The servicing of an aircraft on an aerodrome/ship, which enables the aircraft to be flown on an operational mission. (AAP-06)

6.106 взаємодія

Контакт, або внутрішній зв'язок, що підтримується між елементами

liaison / liaison

That contact or intercommunication maintained between elements of

збройних сил з метою досягнення взаєморозуміння, єдності цілей і дій.

military forces to ensure mutual understanding and unity of purpose and action. (AAP-06)

6.107 видання карт

map series / série de cartes chart series

Група карт або діаграм, які, зазвичай, мають однакові масштаби і картографічні характеристики, а кожний аркуш належним чином перевірений органом, що їх випускає, на предмет належності до тієї ж серії.

A group of maps or charts usually having the same scale and cartographic specifications, and with each sheet appropriately identified by producing agency as belonging to the same series. (AAP-06)

6.108 виживання в бойових умовах

combat survival / mesure de survie en zone de combat

Усі можливі заходи, які вживаються військовослужбовцями, що були ізольовані від своїх сил під час бою. До них належать усі заходи індивідуального порятунку, уникнення зіткнення з противником, втеча та відповідні дії після захоплення в полон.

Those measures to be taken by service personnel when involuntarily separated from friendly forces in combat, including procedures relating to individual survival, evasion, escape, and conduct after capture. (AAP-06)

6.109 визначення цілі

targeting / choix des objectifs et des moyens de traitement

Процес вибору і визначення пріоритетності цілей та визначення необхідної протидії з урахуванням оперативних вимог, а також сил та засобів.

The process of selecting and prioritizing targets and matching the appropriate response to them, taking into account operational requirements and capabilities. (AAP-06)

6.110 виліт на перехоплення

aircraft scrambling / ordre de décollage immédiat

Команда повітряному судну на негайний зліт з положення бойового чергування на аеродромі

Directing the immediate take-off of aircraft from a ground alert condition of readiness. (AAP-06)

6.111 вирішальна обставина

decisive condition / condition décisive

Поєднання обставин і наслідків або конкретна ключова подія, критичний чинник або виконане завдання, яке дозволяє командирам отримати помітну перевагу над суперником або

A combination of circumstances, effects, or a specific key event, critical factor, or function that, when achieved, allows commanders to gain a marked advantage over an

зробити відчутний внесок у досягнення оперативної цілі. opponent or contribute materially to achieving an operational objective. (AAP-06)

6.112 вирішальний бій

У ході бойових дій на суходолі – бій, під час якого підрозділ вважається повністю залученим у бойові дії, без можливості здійснити маневр або вийти з бою. **decisive engagement / engagement décisif**
In land warfare, an engagement in which a unit is considered fully committed and cannot manoeuvre or extricate itself. (AAP-06)

6.113 висадка із суден

Висадка особового складу з корабля разом зі зброєю та військовою технікою. **debarkation / débarquement**
The unloading of troops with their supplies and equipment from a ship. (AAP-06)

6.114 висадка морського десанту

Основний спосіб морської десантної операції, який передбачає висадку сил на березі противника або потенційного противника. **amphibious assault / assault amphibie**
The principal type of amphibious operation which involves establishing a force on a hostile or potentially hostile shore. (AAP-06)

6.115 витратні предмети постачання та матеріальні засоби

Предмети, які вичерпуються протягом їх використання, наприклад, боєприпаси, або ті, що втрачають свої характеристики (деякі запчастини), а також ті, що мають низьку реальну вартість і не заслуговують проходження повної процедури обліку. **expendable supplies and materials / approvisionnement consommable**
Items which are consumed in use, such as ammunition, or which lose their identity such as certain repair parts, or which are of low intrinsic value, unworthy of full accounting procedures. (AAP-06)

6.116 вихід з-під удару

Заходи, вжиті для уникнення чи відриву від військових підрозділів противника чи потенційного противника. **evasion / évaison²**
Measures taken either to avoid or escape detection, or to break contact with a hostile or potentially hostile unit. (AAP-06)

6.117 вихід із оточення

Виведення особового складу або підрозділів із районів, що перебувають під контролем противника завдяки непомітності, обману, непередбачуваності або з **exfiltration / exfiltration**
The removal of personnel or units from areas under hostile control by stealth, deception, surprise or clandestine means. (AAP-06)

використанням таємних засобів.

6.118 вихідний район

Остання позиція, яку займає штурмовий ешелон до перетину вихідної лінії.

forming-up place / zone de démarrage attack position

The last position occupied by the assault echelon before crossing the start line/line of departure. (AAP-06)

6.119 вище військове керівництво НАТО

Військовий комітет, Верховний головнокомандувач ОЗС НАТО в Європі або Верховний головнокомандувач з трансформації ОЗС НАТО.

NATO military authority / autorité militaire de l'OTAN

The Military Committee, the Supreme Allied Commander Europe or the Supreme Allied Commander Transformation. (AAP-06)

6.120 виявлення вибухонебезпечних предметів

Пошук, виявлення, встановлення місця розташування, маркування, первинна ідентифікація, підтвердження і звітність щодо підозрілих вибухонебезпечних боєприпасів, що не вибухнули, з метою визначення подальших дій.

explosive ordnance reconnaissance / reconnaissance d'explosifs et de munitions

The investigation, detection, location, marking, initial identification, confirmation and reporting of suspected unexploded explosive ordnance in order to determine further action. (AAP-06)

6.121 відновлення експлуатаційного стану аеродрому

Комплекс заходів, необхідних для відновлення придатності аеродрому до використання за призначенням після неядерного вогневого впливу, включаючи: а) здійснення оцінки збитків і необхідних відновлювальних робіт; б) знешкодження вибухонебезпечних предметів; в) відновлення життєвоважливих експлуатаційних поверхонь, зокрема, льотної зони аеродрому і під'їзних шляхів; г) відновлення системи обслуговування і об'єктів забезпечення повітряних операцій.

aerodrome damage repair / réparation des dégâts subis par un aérodrome

The range of activities required to restore the operational capability of an aerodrome after non-nuclear attack, including: a. reconnaissance to assess the damage and essential recuperative work; b. explosive ordnance disposal; c. restoration of minimum operating surfaces, including aircraft manoeuvring areas and access tracks; d. restoration of services and facilities essential for the conduct of air operations. (AAP-06)

- 6.122 відображення особливостей навколишнього середовища в районі бойових дій** **recognized environmental picture / situation générale de l'environnement**
- Повне і цілісне відображення геопросторової, океанографічної і метеорологічної інформації, призначене для планування і проведення спільних операцій у визначеному районі та у визначений час, що сприятиме взаємодії на всьому бойовому просторі. A complete and seamless depiction of geospatial, oceanographic and meteorological information designated for the planning and conduct of joint operations in a specific area at a specific time and which supports the unity of effort throughout the battlespace. (AAP-06)
- 6.123 відсічна позиція** **blocking position / position d'arrêt**
- Оборонна позиція, розташована таким чином, щоб не допустити просування противника у визначений район або у визначеному напрямку. A defensive position so sited as to deny the enemy access to a given area or to prevent his advance in a given direction. (AAP-06)
- 6.124 війська, виділені для передачі в оперативне підпорядкування командуванню НАТО** **NATO earmarked forces / forces réservées pour affectation à l'OTAN**
- Сили і/або штаби, які країни погоджуються виділити під оперативне командування або оперативне підпорядкування командування НАТО в майбутньому. Forces and/or headquarters that nations agree to place under the operational command or the operational control of a NATO commander at some future time. (AAP-06)
- 6.125 війська, передані в оперативне підпорядкування командування НАТО** **NATO assigned forces / forces affectées à l'OTAN**
- Сили і/або штаби, які країни погоджуються виділити в оперативне командування або оперативне підпорядкування командування НАТО. Forces and/or headquarters that nations agree to place under the operational command or operational control of a NATO commander. (AAP-06)
- 6.126 військова допомога** **military assistance / assistance militaire**
- Широкий спектр дій, що підтримують та впливають на сили та засоби шляхом підготовки, консультацій, friendly assets through training,

навчання або проведення спільних операцій.

Примітка: Сфера військової допомоги досить велика і включає, проте не обмежується наступним: розвиток спроможностей своїх сил безпеки; взаємодія з місцевим, регіональним і національним керівництвом або організаціями; підтримка та допомога цивільному населенню, а також вплив на місцеве населення.

advising, mentoring or the conduct of combined operations.

Note: The range of military assistance is considerable and includes, but is not limited to: capability building of friendly security forces; engagement with local, regional, and national leadership or organizations; and civic actions supporting and influencing the local population. (AAP-06)

6.127 військова необхідність

Принцип, відповідно до якого воююча сторона має право вживати будь-які заходи, необхідні для успішного завершення військових операцій, за умови якщо такі заходи не заборонені правилами ведення війни.

military necessity / nécessité militaire

The principle whereby a belligerent has the right to apply any measures that are required to bring about the successful conclusion of a military operation and that are not forbidden by the Law of War. (AAP-06)

6.128 військова система прямокутних координат

Система, що використовує стандартну координатну сітку, в основі якої лежить початок координат на дуже точній проекції поверхні землі на карті для того, щоб визначити місце розташування, напрям і вирахувати відстань між позиціями сітки.

military grid reference system / système de référence de carroyage militaire

A system which uses a standard-scaled grid square, based on a point of origin on a map projection of the surface of the earth in an accurate and consistent manner to permit either position referencing or the computation of direction and distance between grid positions. (AAP-06)

6.129 військова стратегія

Складова національної або багатонаціональної стратегії, що обумовлює процес розвитку та застосування збройних сил в інтересах країни або груп країн.

military strategy / stratégie militaire

That component of national or multinational strategy, presenting the manner in which military power should be developed and applied to achieve national objectives or those of a group of nations. (AAP-06)

6.130	військова взаємодія	сумісність	та	military interoperability / interopérabilité militaire
	Спроможність збройних сил проходити підготовку, проводити операції та ефективно взаємодіяти разом в ході виконання поставлених завдань.			The ability of military forces to train, exercise and operate effectively together in the execution of assigned missions and tasks. (AAP-06)
6.131	влучність стрільби			accuracy of fire / justesse de tir
	Влучність стрільби виражається близькістю попадання куль відносно центру цілі.			The precision of fire expressed by the closeness of a grouping of shots at and around the centre of the target. (AAP-06)
6.132	вносити зміни			modify / modification
	В артилерії, наказ вповноваженої особи про внесення змін до плану ведення вогню.			In artillery, an order by the person authorized to make modifications to a fire plan. (AAP-06)
6.133	вогнева міць			firepower / puissance de feu
	Сила вогню, який можна вести з позиції, підрозділом або системою озброєння.			The amount of fire which may be delivered by a position, unit, or weapon system. (AAP-06)
6.134	вогнева підтримка			fire support / appui-feu
	Застосування вогню, узгодженого з маневрами сил, з метою знищення, нейтралізації або придушення противника.			The application of fire, coordinated with the manoeuvre of forces, to destroy, neutralize or suppress the enemy. (AAP-06)
6.135	вогнева підтримка			supporting fire / tir d'appui
	Вогонь, що ведеться підрозділами підтримки з метою допомоги або захистити в бою інший підрозділ.			Fire delivered by supporting units to assist or protect a unit in combat. (AAP-06)
6.136	вогнева підтримка в глибину			deep supporting fire / tir d'appui en profondeur
	Вогонь, спрямований по цілі, яка віддалена від наших сил, з метою нейтралізації і знищення резервів і зброї противника, а також для ураження його живої сили, запасів, засобів зв'язку та спостереження.			Fire directed on objectives not in the immediate vicinity of our forces, for neutralizing and destroying enemy reserves and weapons, and interfering with enemy command, supply, communications and observations. (AAP-06)

6.137 вогнева позиція

Підготовлена позиція для однієї чи більше одиниць озброєння або техніки, яка призначена для захисту від ворожого вогню або бомбардувань, та з якої можна виконувати свої вогневі завдання.

emplacement / emplacement

A prepared position for one or more weapons or pieces of equipment, for protection against hostile fire or bombardment, and from which they can execute their tasks. (AAP-06)

6.138 вогневе прикриття¹

Нанесення удару для захисту особового складу, який перебуває у межах досяжності ворожого стрілецької зброї.

covering fire¹ / tir de protection¹

Fire used to protect troops when they are within range of enemy small arms. (AAP-06)

6.139 вогневе прикриття²

У випадку десантування з моря – попереднє нанесення удару по району запланованої висадки десанту для прикриття підготовчої операції, включаючи підводні вибухові роботи або тралення.

covering fire² / tir de protection²

In amphibious usage, fire delivered prior to the landing to cover preparatory operations such as underwater demolition or minesweeping. (AAP-06)

6.140 вогонь без коригування

Спосіб управління вогнем, який означає, що спостерігач або коригувальник не зможе коригувати вогонь, але вважає, що ціль існує у вказаному місці і є надзвичайно важливою, щоб завдати по ній удару без коригування або спостереження.

cannot observe / ne suis pas en mesure d'observer

A type of fire control which indicates that the observer or spotter will be unable to adjust fire, but believes a target exists at the given location and is of sufficient importance to justify firing upon it without adjustment or observation. (AAP-06)

6.141 вогонь і пересування

Концепція ведення вогню з усіх одиниць зброї з метою придушення, нейтралізації або знищення противника у поєднанні із узгодженими тактичними пересуваннями бойових підрозділів по відношенню до противника.

fire and movement / feu et mouvement

The concept of applying fires from all sources to suppress, neutralize or destroy the enemy, and the coordinated tactical movement of combat forces in relation to the enemy. (AAP-06)

6.142 вогонь на виснаження

Ведення вогню з метою

harassing fire / tir de harcèlement

Fire designed to disturb the rest of

виснаження військ противника, обмеження його пересування та, через загрозу понести втрати, знизити його бойовий дух. the enemy troops, to curtail movement and, by threat of losses, to lower morale. (AAP-06)

6.143 вогонь на придушення

Вогонь, який знижує функціональні можливості цілі нижче рівня, який є необхідним для виконання завдання. Зазвичай придушення є ефективним лише під час ведення вогню.

suppression fire / tir de suppression

Fire that degrades the performance of a target below the level needed to fulfil its mission. Suppression is usually only effective for the duration of the fire. (AAP-06)

6.144 вогонь непрямим наведенням

Вогонь по цілі, яку не може побачити стрілець.

indirect fire / tir indirect

Fire delivered at a target which cannot be seen by the aimer. (AAP-06)

6.145 вогонь по судну для виведення його з ладу

Вогонь спрямований по судну таким чином, щоб порушити його маневреність, але не його морехідні якості.

disabling fire / tir déséparant

Fire directed at a vessel so as to impair its manoeuvrability but not its seaworthiness. (AAP-06)

6.146 вогонь у відповідь на артпідготовку противника

Нанесення інтенсивного заздалегідь підготовленого удару в результаті виявленої загрози нападу противника.

counterpreparation fire / tir de contre-préparation

Intensive prearranged fire delivered when the imminence of the enemy attack is discovered. (AAP-06)

6.147 воєнні запаси

Запаси військової техніки, які накопичуються у мирний час для забезпечення зростаючих потреб збройних сил у випадку початку воєнних дій. Воєнні запаси призначені для надання тимчасової підтримки, яка є необхідною для проведення операцій допоки запаси не будуть поповнені.

war reserves / réserves de guerre

Stocks of material amassed in peacetime to meet the increase in military requirements consequent upon an outbreak of war. War reserves are intended to provide the interim support essential to sustain operations until resupply can be effected. (AAP-06)

6.148 вороже середовище

Середовище, в якому противник

hostile environment / environnement hostile

має спроможність та намір протидіяти або перешкодити проведенню операції дружніх сил.

An environment in which an adversary has the capability and intent to oppose or disrupt operations of friendly forces. (AAP-06)

6.149 встановлений порядок дій

Набір інструкцій, які враховують певні особливості проведення операцій, що доповнюють встановлений або стандартизований порядок без будь-яких втрат ефективності. Такий порядок може застосовуватись, доки не буде іншого наказу.

standing operating procedure / instructions permanent standard operating procedure (admitted)

A set of instructions covering those features of operations which lend themselves to a definite or standardized procedure without loss of effectiveness. The procedure is applicable unless ordered otherwise. (AAP-06)

6.150 встановлення

Процес фіксації зброї на підготовленій позиції, з якої можна вести вогонь.

emplacement¹ / mise en batterie

The act of fixing a gun in a prepared position from which it may be fired. (AAP-06)

6.151 встановлення миру

Заходи з підтримання миру, які проводяться після початку конфлікту для забезпечення режиму припинення вогню або мирного врегулювання із використанням переважно дипломатичних заходів за підтримки, у разі потреби, прямого або непрямого застосування військових сил і засобів.

peacemaking / rétablissement de la paix

A peace support effort conducted after the initiation of a conflict to secure a ceasefire or peaceful settlement, involving primarily diplomatic action supported, when necessary, by direct or indirect use of military assets. (AAP-06)

6.152 вступ у бій¹

У контексті правил ведення бойових дій – заходи, спрямовані проти сил противника з метою їх стримування, знищення або нейтралізації.

engagement¹ / engagement¹

In the context of rules of engagement, action taken against a hostile force with intent to deter, damage or neutralize it. (AAP-06)

6.153 вступ у бій²

У контексті правил ведення бойових дій – заходи, спрямовані проти літаків з метою їх знищення.

engagement² / engagement²

In the context of rules of engagement, action taken against an aircraft with intent to destroy it. (AAP-06)

6.154 вузол зв'язку

Організація, відповідальна за обробку і управління трафіком зв'язку, зазвичай має пункт прийому та відправки повідомлень, криптографічний центр, а також приймальні та передавальні станції.

Примітка: приймальні та передавальні станції зазвичай не знаходяться у вузлі зв'язку, але пульти дистанційного керування цими об'єктами розташовані там.

communication centre / centre de communication signal centre

An organization responsible for handling and controlling communications traffic, normally comprising a message centre, a cryptographic centre, and transmitting and receiving stations.

Note: Transmitting and receiving stations are not normally located in the communication centre but the remote controls for these facilities are located there. (AAP-06)

Г

6.155 географічні розвідувальні дані

Географічні розвідувальні дані, необхідні для планування операцій.

військові

military geographic information / renseignement géographique militaire

Geographic information which is necessary for planning and operations. (AAP-06)

6.156 гідрографія

Наука, що займається вимірюваннями та описом фізичних властивостей океанів, морів, озер, річок та їх прилеглих прибережних районів, з особливим акцентом на їх використання для навігаційних цілей.

hydrography / hydrographie

The science which deals with the measurements and description of the physical features of the oceans, seas, lakes, rivers, and their adjoining coastal areas, with particular reference to their use for navigational purposes. (AAP-06)

6.157 година «Y»

У аеромобільних операціях – це час, коли перший вертоліт у першій хвилі відлітає або збирається відлетіти від точки збору.

Y-hour / heure Y

In airmobile operations, the time at which the first helicopter in the first wave departs or is due to depart the pick-up point. (AAP-06)

6.158 година «Ч»

Час, коли віддається, або має віддатись наказ про розгортання підрозділу.

G-hour / heure G

The time at which an order is given, or is due to be given, to deploy a unit.

Примітка: Такий наказ, зазвичай, стосується національних сил.

Note: Such an order is normally a national one. (AAP-06)

6.159 головний маршрут постачання

main supply route / itinéraire principal de ravitaillement

Маршрут, розташований усередині району бойових дій та призначений для пересування сил і засобів з метою підтримки бойових операцій.

The route or set of routes designated within an operational area upon which the bulk of traffic flows in support of military operations. (AAP-06)

6.160 готовий виріб

end item / matériel complet

У логістиці — поєднання конструкцій, компонентів та/або частин, готових для використання за призначенням.

In logistics, a final combination of assemblies, components and/or parts ready for its intended use. (AAP-06)

6.161 гранична дальність ведення вогню

maximum effective range / portée efficace maximale

Максимальна відстань, при якій постріл зі зброї може бути точним та влучити в бажану ціль.

The maximum distance at which a weapon may be expected to be accurate and achieve the desired result. (AAP-06)

6.162 група керівництва польотами

aircraft control unit / unité de contrôle tactique air

Підрозділ, який у своєму розпорядженні має відповідні об'єкти і особовий склад, зокрема, керівників польотів для управління рухом повітряних суден, та здійснює тактичний контроль за рухом повітряних суден або авіаційних підрозділів.

A unit with facilities and personnel, including controllers, for conducting aircraft control and which exercises tactical control of aircraft or a unit(s). (AAP-06)

6.163 група обслуговування та підтримки дій вертольотів

helicopter support team / groupe de soutien des hélicoptères

Оперативна група, яка сформована та оснащена для надання допомоги у районі висадки під час десантування та переміщення десантних підрозділів, обладнання та боєприпасів а також для евакуації поранених та полонених.

A task organization formed and equipped for employment in a landing zone to facilitate the landing and movement of helicopter-borne troops, equipment and supplies, and to evacuate selected casualties and prisoners of war. (AAP-06)

6.164 група управління висадкою морського десанту amphibious group / groupement amphibie

Група управління у складі сил морського десанту, що складається з командира та його особового складу, функції яких полягають у здійсненні оперативного командування визначеними підрозділами під час виконання усіх етапів проведення десантної операції з моря чисельністю до дивізії.

A command within the amphibious force, consisting of the commander and his staff, designed to exercise operational command of assigned units in executing all phases of division-size amphibious operation. (AAP-06)

6.165 гуманітарна допомога humanitarian assistance / assistance humanitaire

У рамках проведення операції, використання наявних військових ресурсів з метою сприяння або підтримки зусиль важливих суб'єктів в районі бойових дій або спеціалізованих цивільних гуманітарних організацій під час виконання ними своїх основних обов'язків, спрямованих полегшити людські страждання.

As part of an operation, the use of available military resources to assist or complement the efforts of responsible civil actors in the operational area or specialized civil humanitarian organizations in fulfilling their primary responsibility to alleviate human suffering. (AAP-06)

Д

6.166 демонстрація висадки морського десанту amphibious demonstration / démonstration amphibie

Спосіб десантної операції з моря, який проводиться з метою введення в оману противника шляхом демонстрації своєї сили, змушуючи його до дій, які не є несприятливими для нього.

A type of amphibious operation conducted for the purpose of deceiving the enemy by a show of force with the expectation of deluding the enemy into a course of action unfavourable to him. (AAP-06)

6.167 день «С» C-day / jour C

Термін, яким позначається день початку військової операції.

The day on which deployment for an operation commences or is due to commence. (AAP-06)

6.168 день «Д» G-day / jour G

День, коли віддається, або має

The day on which an order is or is

віддатись, наказ про розгортання підрозділу.

Примітка: Такий наказ, зазвичай, стосується національних сил.

due to be given to deploy a unit.

Note: Such an order is normally a national one. (AAP-06)

6.169 день «М»

День, коли починається або повинна починатись мобілізація.

M-day / jour M

The day on which mobilization commences or is due to commence. (AAP-06)

6.170 десантне зосередження

Процес, в ході якого підрозділи, які беруть участь в десантних або повітряно-десантних операціях, об'єднуються чи зосереджуються, якщо це можливо, або пересуваються до таборів тимчасового перебування поблизу пунктів посадки і завершують підготовку до бою або до посадки.

marshalling / agencement

The process by which units participating in an amphibious or airborne operation, group together or assemble when feasible or move to temporary camps in the vicinity of embarkation points, complete preparations for combat or prepare for loading. (AAP-06)

6.171 десантний корабель

Десантний корабель, призначений для тривалих морських переміщень, а також для швидкої висадки на берег.

landing ship / bâtiment de débarquement

An assault ship which is designed for long sea voyages and for rapid unloading over and on to a beach. (AAP-06)

6.172 десантний корабель-док

Корабель, призначений для транспортування та спуску на воду завантажених десантних висадочних засобів та/або плаваючих гусеничних автомобілей з екіпажами і персоналом палубної авіації та/або обладнанням, а також для надання обмежених послуг з відведення в док та ремонтних послуг малим кораблям та суднам.

landing ship dock / transport de chalands de débarquement

A ship designed to transport and launch loaded amphibious craft and/or amphibian vehicles with their crews and embarked personnel and/or equipment and to render limited docking and repair services to small ships and craft. (AAP-06)

6.173 десантування з мінімальною швидкістю зниження

Процес десантування зі швидкістю зниження не більше 10

low-velocity drop / largage à faible vitesse de descente

A drop procedure in which the drop velocity does not exceed 30 feet per

м/с.

second. (AAP-06)

6.174 децентралізоване виконання decentralized execution / execution décentralisée

Делегування повноважень командирам для виконання покладених на них бойових та інших завдань. відповідних підлеглим to execute their assigned tasks and missions. (AAP-06)

6.175 децентралізоване управління decentralized control / contrôle décentralisé

У протиповітряній обороні – звичайний режим управління, відповідно до якого вище командування здійснює контроль за діяльністю підрозділу, безпосередньо визначає об'єкти нанесення удару лише, якщо необхідно забезпечити правильний розподіл нанесення ударів або запобігти обстрілу дружніх літаків. In air defence, the normal mode whereby a higher echelon monitors unit actions, making direct target assignments to units only when necessary to insure proper fire distribution or to prevent engagement of friendly aircraft. (AAP-06)

6.176 дивізія division / division

Тактичний підрозділ/з'єднання, зокрема: а. великий адміністративний або тактичний підрозділ/з'єднання, який має у своєму розпорядженні необхідне озброєння і служби для забезпечення тривалих бойових дій, є більшим за полк/бригаду, але меншим за корпус; б. певна кількість військово-морських суден однакового типу, згрупованих разом для здійснення оперативного або адміністративного командування, або тактичний підрозділ військово-морської авіаційної ескадрильї, що складається з двох або більше ланок; в. авіаційна дивізія є бойовою організаційною одиницею військово-повітряних сил, яка зазвичай складається з A tactical unit/formation as follows: a. a major administrative and tactical unit/formation which combines in itself the necessary arms and services required for sustained combat, larger than a regiment/brigade and smaller than a corps; b. a number of naval vessels of similar type grouped together for operational and administrative command, or a tactical unit of a naval aircraft squadron, consisting of two or more sections; c. an air division is an air combat organization normally normal consisting of two or more wings with appropriate service units. The combat wings of an air division will normally contain similar type units. (AAP-06)

двох або більше авіаполків з відповідними підрозділами обслуговування. Бойові авіаполки авіаційної дивізії, зазвичай складаються з аналогічних підрозділів.

6.177 директива

directive / directive

Військове повідомлення, в якому відображаються затверджені засади та керівні принципи та порядок виконання поставлених завдань.

A military communication in which policy is established or a specific action is ordered. (AAP-06)

6.178 диспетчер органу управління повітряним рухом

air controller / contrôleur aérien

Спеціально підготовлений фахівець із забезпечення контролю (з використанням радіостанції, радара або інших засобів) за рухом повітряних суден у сфері його відповідальності.

An individual especially trained for and assigned the duty of the control (by use of radio, radar, or other means) of such aircraft as may be allotted to him for operation within his area. (AAP-06)

6.179 дистанційно-пілотований літальний апарат

remotely piloted aircraft / aéronef télépilote

Безпілотний літальний апарат, управління яким здійснюються з віддаленої станції управління пілотом, що був підготовлений та сертифікований за тими ж стандартами, що й пілот пілотованого літального апарата.

An unmanned aircraft that is controlled from a remote pilot station by a pilot who has been trained and certified to the same standards as a pilot of a manned aircraft. (AAP-06)

6.180 ділянка щільного вогню

concentration area / zone de concentration

Невеликий район, по якому протягом обмеженого періоду часу здійснюється масований удар артилерії.

A limited area on which a volume of gunfire is placed within a limited time. (AAP-06)

6.181 добова бойова норма постачання

combat day of supply / journée de combat

Загальний обсяг постачання, необхідний для забезпечення одного дня бойових дій. Цей обсяг розраховується шляхом

The total amount of supplies required to support one day of combat, calculated by applying the intensity factor to a standard day of

застосування коефіцієнта supply. (AAP-06)
інтенсивності до постачання в
умовах типового дня.

6.182 довгострокова вогнева точка pillbox / emplacement de tir abrité

Невелика, низька фортифікаційна споруда, в якій розміщуються кулемети, протитанкова зброя тощо. Зазвичай побудована з бетону, залізобетону або наповнених піском мішків. A small, low fortification that houses machine guns, antitank weapons, etc. A pillbox is usually made of concrete, steel, or filled sandbags. (AAP-06)

6.183 додатковий військовий шар additional military layer / couche militaire additionnelle

Уніфікований ряд продуктів цифрових геопросторових даних, призначених для задоволення всієї сукупності вимог НАТО щодо ненавігаційної морської оборони. A unified range of digital geospatial data products designed to satisfy the totality of NATO non-navigational maritime defence requirements. (AAP-06)

6.184 дозвіл органу управління повітряним рухом (диспетчерський дозвіл) air traffic control clearance / autorisation du contrôle de la circulation aérienne

Дозвіл органу управління повітряним рухом повітряному судну на подальші дії відповідно до заданих умов. Authorization by an air traffic control authority for an aircraft to proceed under specified conditions. (AAP-06)

6.185 доктрина doctrine / doctrine

Основні принципи, що визначають діяльність збройних сил при виконанні ними своїх завдань. Хоча доктрина має характер розпорядження, її виконання потребує критичного підходу. Fundamental principles by which the military forces guide their actions in support of objectives. It is authoritative but requires judgement in application. (AAP-06)

6.186 домінувати command / commander

Володіти районом або ситуацією. To dominate an area or situation. (AAP-06)

6.187 домінуюча висота predominant height / hauteur prédominante

У повітряній розвідці – висота конструкцій заввишки 51% або більше в межах району зі схожою поверхнею. In air reconnaissance, the height of 51% or more of the structures within an area of similar surface material.

(AAP-06)

6.188 допуск до інформації з обмеженим доступом security clearance / habilitation de sécurité

Адміністративне рішення уповноваженого державного органу влади про надання особі права доступу до інформації з обмеженим доступом.

An administrative determination by competent national authority that an individual is eligible, from a security standpoint, for access to classified information. (AAP-06)

6.189 доукомплектування regeneration / régénération

Своєчасне повне або часткове укомплектування існуючих силових структур та інфраструктури, зокрема, відновлення укомплектованості особовим складом, озброєнням, технікою і запасами до визначених рівнів.

The timely activation, in full or in part, of existing force structures and infrastructure, including the restoration of manning, equipment and stocks to designated levels. (AAP-06)

E

6.190 евакуація recovery / récupération

Під час проведення операції – встановлення контакту, забезпечення захисту і виведення особового складу (невеликих груп або підрозділів), а також озброєння і техніки.

In operations, contacting, protecting and extracting personnel, small groups or units, or material. (AAP-06)

6.191 евакуація в бойових умовах extraction / extraction

Переміщення сил з території противника або потенційного противника.

The removal of forces from a hostile or potentially hostile area. (AAP-06)

6.192 евакуація пошкодженого обладнання equipment casualty evacuation / évacuation du matériel endommagé

Переміщення обладнання, що потребує технічного обслуговування, в рамках системи матеріально-технічного забезпечення.

The movement within the logistic system of an equipment requiring maintenance. (AAP-06)

6.193 економічна швидкість ходу endurance speed / vitesse d'endurance

Кількість морських миль за

годину, які корабель з типовим корпусом та у стані боєготовності може подолати за помірних погодних умов. Економічна швидкість ходу у кожному окремому випадку відповідає конкретній швидкості двигуна.

The nautical miles per hour a ship will travel through the water under average conditions of hull, sea in temperate weather, and wartime readiness. Endurance speeds in each case will correspond with specific engine speeds. (AAP-06)

6.194 експедиційна операція

Перекидання військових частин та підрозділів у віддалений оперативний район на важливі комунікаційні напрямки для виконання поставлених завдань.

expeditionary operation / operation expéditionnaire

The projection of military power over extended lines of communications into a distant operational area to accomplish a specific objective. (AAP-06)

6.195 електромагнітна вразливість

Характеристики системи, які через електромагнітні перешкоди знижують ефективність виконання системою певних завдань або призводять до неспроможності їх виконання.

electromagnetic vulnerability / vulnérabilité électromagnétique

The characteristics of a system that cause it to suffer degradation in performance of, or inability to perform, its specified task as a result of electromagnetic interference. (AAP-06)

6.196 електромагнітна обстановка з розпізнаними цілями

Повне і цілісне відображення електромагнітної обстановки, спрямоване на точне виявлення та безперервне стеження за усіма джерелами випромінювання та супутніми платформами і озброєнням в районі своєї відповідальності.

recognized electromagnetic picture / situation électromagnétique générale

A complete and seamless depiction of the electromagnetic environment aiming at positively identifying and continuously tracking all the emitters and associated platforms and weapons in the area of responsibility. (AAP-06)

6.197 ешелон першої підтримки

В десантних операціях – ешелон штурмових сил, що включає транспортні засоби, авіаційну техніку та матеріальні засоби, які, хоча й не є необхідними для розгортання наступу, все ж потрібні для його підтримки.

follow-on echelon / échelon de premier renfort

In amphibious operations, that echelon of the assault troops, vehicles, aircraft equipment, and supplies which, though not needed to initiate the assault, is required to support and sustain the assault. (AAP-06)

6.198 ешелон¹

Окрема ланка управління. Порівняно з полком, дивізія – вищий ешелон, а батальйон – нижчий.

echelon¹ / échelon¹

Separate level of command. As compared to a regiment, a division is a higher echelon, a battalion is a lower echelon. (AAP-06)

6.199 ешелон²

Побудова бойових порядків в глибину, призначена для виконання основних бойових завдань; наприклад, перший ешелон, ешелон забезпечення, загальний резерв.

echelon² / échelon²

A fraction of a command in the direction of depth, to which a principal combat mission is assigned; i.e., attack echelon, support echelon, reserve echelon. (AAP-06)

6.200 ешелон³

Формування, в якому підрозділи розташовуються один за одним на певній відстані з однаковими інтервалами з кожного боку.

echelon³ / en échelon

A formation in which its subdivisions are placed one behind another, with a lateral and even spacing to the same side. (AAP-06)

6.201 ешелонована оборона

Особливість розташування оборонних позицій, з яких здійснюється взаємна вогнева підтримка для поглинання та поступового послаблення атаки противника, перешкоджання йому на початковому етапі здійснювати спостереження за всіма позиціями, та надання можливості командирові вводити резервні сили.

defence in depth / défense en profondeur

The siting of mutually supporting defence positions designed to absorb and progressively weaken attack, prevent initial observations of the whole position by the enemy, and to allow the commander to manoeuvre his reserve. (AAP-06)

6.202 ешелоноване переміщення

Рух підрозділу з однієї позиції до іншої, без припинення виконання своїх основних функцій.

echeloned displacement / déplacement par échelons

Movement of a unit from one position to another without discontinuing performance of its primary function. (AAP-06)

6.203 ешелонування

Визначене розташування усіх тактичних підрозділів, що входять до складу авіаланки або групи літаків.

disposition / dispositif

A prescribed arrangement of all the tactical units composing a flight or group of aircraft. (AAP-06)

Є

6.204. єдність зусиль	unity of effort / unité d'effort
У військових операціях – координація і взаємодія між усіма суб'єктами з метою досягнення спільної мети.	In military operations, coordination and cooperation among all actors in order to achieve a common objective. (AAP-06)

Ж

6.205 живучість	endurance / autonomie
Час, протягом якого літак може продовжувати свій політ, а наземний транспорт чи корабель функціонувати за певних обставин, наприклад, без дозаправки.	The time an aircraft can continue flying, or a ground vehicle or ship can continue operating, under specified conditions e.g., without refuelling. (AAP-06)
6.206 життєво необхідні предмети постачання і техніка	critical supplies and materiel / approvisionnement critique
Життєво важливі поставки для забезпечення бойових дій, брак яких через різні причини відчувається або очікується.	Those supplies vital to the support of operations, which owing to various causes are in short supply or are expected to be in short supply. (AAP-06)
6.207 життєвоважлива територія	vital ground / terrain vital
Дуже важлива територія, яка повинна утримуватись або перебувати під контролем для забезпечення успіху виконання завдання.	Ground of such importance that it must be retained or controlled for the success of the mission. (AAP-06)
6.208 життєвоважливий район	vital zone / zone vitale
Визначений район або об'єкт, який обороняють підрозділи протиповітряної оборони.	A designated area or installation to be defended by air defence units. (AAP-06)
6.209 життєвоважливі інтереси	vital interests / intérêts vitaux
Для держави – це інтереси	For a country, interests which

забезпечення територіальної цілісності та суверенітету держави, а також захисту її населення.

contribute to the integrity of the national territory and neighbouring areas, the free exercise of national sovereignty, and the protection of the population. (AAP-06)

3

6.210 заборонена радіочастота

Радіочастота своїх військ, на якій заборонено здійснювати радіоелектронне придушення або інші навмисні перешкоди.

taboo frequency / fréquence taboue

A friendly frequency on which jamming or other intentional interference is prohibited. (AAP-06)

6.211 завантаження

Завантаження особового складу, військової техніки, припасів та іншого фрахту на борт суден, літальних апаратів, потягів, транспортних засобів та інших засобів транспортування.

Примітка: Французькою слово «chargement» не включає особовий склад.

loading / chargement

The process of putting personnel, matériel, supplies and other freight on board ships, aircraft, trains, road vehicles or other means of conveyance.

Note: In French, the word chargement excludes personnel. (AAP-06)

6.212 завдання

Чітко визначена мета військової операції, наприклад, захоплення об'єкта місцевості, придушення сил чи засобів противника, або досягнення іншого бажаного результату, який є дуже важливим відповідно до плану командира та на виконання якого спрямована операція.

objective / objectif

A clearly defined and attainable goal for a military operation, for example seizing a terrain feature, neutralizing an adversary's force or capability or achieving some other desired outcome that is essential to a commander's plan and towards which the operation is directed. (AAP-06)

6.213 загальна оперативна обстановка

Оперативна обстановка, пристосована до потреб користувача на основі загальних даних та інформації, яку спільно використовують декілька або більше командувань.

common operational picture / situation opérationnelle commune

An operational picture tailored to the user's requirements, based on common data and information shared by more than one command. (AAP-06)

6.214 загальний план

План можливих бойових дій, при розробці якого не можуть бути повністю враховані або виявлені деякі чинники планування. На цьому етапі план відображає загальні сили та засоби.

generic plan / plan générique

A basic plan which is developed for possible operations where some planning factors have not yet been fully identified or cannot be assumed. It identifies at this stage the general capabilities required. (AAP-06)

6.215 загальний план

Попередній план, у якому в загальному вигляді визначаються основні положення або принципи порядку дій до початку розробки детального плану.

outline plan / avant-projet

A preliminary plan which outlines the salient features or principles of a course of action prior to the initiation of detailed planning. (AAP-06)

6.216 загороджувальне мінне поле¹

У мінній війні на морі – мінне поле, яке представляє собою таку загрозу, що рух водного транспорту заборонено.

closure minefield / champ de mines d'interdiction

In naval mine warfare, a minefield which is planned to present such a threat that water-borne shipping is prevented from moving. (AAP-06)

6.217 загороджувальне мінне поле²

Мінне поле, встановлене з метою уповільнити і дезорганізувати просування противника, завадити йому у використанні доріг та місцевості.

nuisance minefield / champ de mines de harcèlement

A minefield laid to delay and disorganize the enemy and to hinder his use of an area or route. (AAP-06)

6.218 загороджувальний вогонь¹

Зосередження вогню на шляху просування противника у визначений район або у визначеному напрямку.

blocking fire / tir de blocage

A concentration of fire intended to deny the enemy access to a given area or to prevent their advance in a given direction. (AAP-06)

6.219 загороджувальний вогонь²

Заздалегідь підготовлений вогневий вал, призначений для запобігання проникненню противника через лінії або в райони оборони.

final protective fire / tir d'arrêt

An immediately available prearranged barrier of fire designed to impede enemy movement across defensive lines or areas. (AAP-06)

6.220 задум бою

Постановка завдання, яке у широкому розумінні, є основою

tactical concept / concept tactique

A statement, in broad outline, which provides a common basis for future

для подальшої розробки тактичної доктрини.

development of tactical doctrine. (AAP-06)

6.221 задум операції (бою)

Зрозумілий і стислий виклад порядку дій, який був обраний командувачем (командиром) для виконання поставленого перед ним бойового завдання.

concept of operations / concept d'opération

A clear and concise statement of the line of action chosen by a commander in order to accomplish his given mission. (AAP-06)

6.222 заколот

Дії організованої, зазвичай ідеологічно мотивованої групи або руху, який має на меті вплинути або запобігти певним політичним змінам або усунути діючу владу в межах країни або регіону, зосередженої на тому, щоб переконати або примусити населення до певних дій шляхом застосування насильства або ведення підривної діяльності.

insurgency / insurrection

Actions of an organized, often ideologically motivated, group or movement that seeks to effect or prevent political change or to overthrow a governing authority within a country or a region, focused on persuading or coercing the population through the use of violence and subversion. (AAP-06)

6.223 заміна підрозділу на займаній позиції

Повна або часткова заміна одного підрозділу іншим за наказом вищого командування в районі проведення операції. Відповідальність за виконання бойового завдання та за визначений район переходить до нового підрозділу. Підрозділ, що прибув на заміну, продовжує операцію відповідно до наказу.

relief in place / relève sur position

An operation in which, by direction of higher authority, all or part of a unit is replaced in an area by the incoming unit. The responsibilities of the replaced elements for the mission and the assigned zone of operations are transferred to the incoming unit. The incoming unit continues the operation as ordered. (AAP-06)

6.224 замінована смуга

В операціях з встановлення мін та розмінування, два паралельні ряди мін, закладених одночасно на відстані шести метрів, або шести кроків.

mine strip / rangée double

In land mine warfare, two parallel mine rows laid simultaneously six metres or six paces apart. (AAP-06)

6.225 заміщення персоналом

цивільним

civilianization / civilisation

Передача повноважень, посадових

The transfer of responsibilities, functions or posts from military

обов'язків або посад військовослужбовців цивільному персоналу. personnel to civilian staff. (AAP-06)

6.226 заповнення

reservation / réserve

Офіційна заява в системі стандартизації НАТО, в якій країна-член зазначає частину документу або документів, що містяться в угоді зі стандартизації НАТО, яку вона не буде виконувати або виконуватиме лише частково. In NATO standardization, a formal statement by which a member nation describes the part of the document or documents covered by a NATO standardization agreement that it will not implement or will not implement in full. (AAP-06)

6.227 запас ходу

endurance distance / distance franchissable d'endurance

Загальна відстань, яку наземний транспортний засіб або корабель можуть подолати власним ходом із економною швидкістю руху. Total distance that a ground vehicle or ship can be self-propelled at any specified endurance speed. (AAP-06)

6.228 запобігання конфлікту

conflict prevention / prévention des conflits

Мирні ініціативи, що спрямовані на виявлення та моніторинг потенційних причин виникнення конфліктів, а також вжиття своєчасних заходів з метою запобігання виникненню, ескалації або відновленню ворожих дій A peace support effort to identify and monitor the potential causes of conflict and take timely action to prevent the occurrence, escalation, or resumption of hostilities. (AAP-06)

6.229 засіб забезпечення посадки

landing aid / aide à l'atterrissage

Будь яке освітлення, радіомаяк, радар, пристрій зв'язку або будь-яка система таких пристроїв, що призначені для допомоги літальним апаратам в заході на посадку та посадці. Any illuminating light, radio beacon, radar device, communicating device, or any system of such devices for aiding aircraft in an approach and landing. (AAP-06)

6.230 застосування мінно-вибухових загороджень в обороні

mine defence / emploi défensif des mines

Захист позиції, території тощо, за допомогою наземних або підводних мін. Система мінно-вибухових загороджень, що включає особовий склад та The defence of a position, area, etc., by land or underwater mines. A mine defence system includes the personnel and equipment needed to plant, operate, maintain, and protect

обладнання, необхідні для встановлення, експлуатації, технічного обслуговування і захисту мінних полів, які закладені.

the minefields that are laid. (AAP-06)

6.231 затримання

detention / détention

Законне утримання під вартою, наприклад, в рамках судового переслідування, з метою забезпечення громадської безпеки або правопорядку.

The act of holding in custody for lawful purposes such as prosecution, maintenance of public safety, or pursuant to legal order. (AAP-06)

6.232 захисне мінне поле

protective minefield / champ de mines de protection

У сухопутній мінній війні – мінне поле, призначене для захисту підрозділу на ближніх підходах.

In land mine warfare, a minefield employed to assist a unit in its local, close-in protection. (AAP-06)

6.233 захист від зброї масового ураження

chemical, biological, radiological and nuclear collective protection (preferred) / protection collective chimique, biologique, radiologique et nucléaire (privilégié) protection collective nucléaire, radiologique, biologique et chimique (preferred)

Заходи та засоби захисту, які дозволяють забезпечити особовий склад територією очищеною від отруйних речовин у зараженому хімічними, бактеріальними (біологічними) і радіоактивними речовинами середовищі.

The measures and protective equipment that provide personnel a toxic-free area in a chemical, biological, radiological and nuclear environment. (AAP-06)

6.234 захист сил

force protection / protection des forces

Сукупність заходів та засобів, спрямованих на мінімізацію вразливості особового складу, місць його розміщення та операцій перед загрозами, забезпечення свободи дій і оперативної ефективності сил.

All measures and means to minimize the vulnerability of personnel, facilities, equipment and operations to any threat and in all situations, to preserve freedom of action and the operational effectiveness of the force. (AAP-06)

6.235 заходження на посадку

landing approach / approche d'atterrissage

Позиція літального апарата у просторі, що постійно змінюється і призначена для сприяння

The continuously changing position of an aircraft in space directed

літальному апарата здійснити посадку у визначеному районі.

toward effecting a landing on a predetermined area. (AAP-06)

6.236 заходи введення противника в оману з використанням радіоелектронних засобів

electronic deception / deception électronique

В термінології радіоелектронної боротьби заходи спрямовані на умисне випромінювання, повторне випромінювання, зміну складу, поглинання та віддзеркалення електромагнітної енергії з метою введення в оману, відвернення уваги противника чи його електронних систем.

In electronic countermeasures, the deliberate radiation, re-radiation, alteration, absorption or reflection of electromagnetic energy in a manner intended to confuse, distract or seduce an enemy or his electronic systems. (AAP-06)

6.237 заходи забезпечення радіоелектронної боротьби

electronic warfare support measures / mesures de soutien de guerre électronique

Складова радіоелектронної боротьби, що включає заходи з пошуку, перехоплення та визначення електромагнітного випромінювання, а також виявлення його джерел з метою негайного визначення ступеню загрози. Ці дії забезпечують встановлення необхідного джерела інформації для вжиття невідкладних заходів радіоелектронної протидії, радіоелектронного захисту, а також інших бойових дій.

That division of electronic warfare involving actions taken to search for, intercept and identify electromagnetic emissions and to locate their sources for the purpose of immediate threat recognition. It provides a source of information required for immediate decisions involving electronic countermeasures, electronic protective measures and other tactical actions. (AAP-06)

6.238 заходи забезпечення таємності операцій

operations security / sécurité des opérations

Процес, завдяки якому забезпечується таємність під час проведення військової операції або навчання, з використанням пасивних або активних засобів, з метою перешкодити противнику дізнатись про дислокацію, спроможності та намір своїх сил.

The process which gives a military operation or exercise appropriate security, using passive or active means, to deny the enemy knowledge of the dispositions, capabilities and intentions of friendly forces. (AAP-06)

- 6.239 заходи підтримки бойових акустичних засобів** **acoustic warfare support measures / mesures de soutien de la guerre acoustique**
- У підводному середовищі – заходи пошуку, перехоплення та ідентифікації випромінюваної акустичної енергії з метою використання цього випромінювання у власних цілях. Примітка: Застосування цих заходів не передбачає навмисного застосування підводного акустичного випромінювання і, зазвичай, не може бути виявлене противником.
- In an underwater environment, actions taken to search for, intercept and identify radiated acoustic energy for the purpose of exploiting such radiation. Note: The use of these measures involves no intentional underwater acoustic emission and is generally not detectable by hostile forces. (AAP-06)
- 6.240 заходи протидії** **countermeasures / contre-mesures**
- Застосування пристроїв та/або методів для послаблення боєздатності противника.
- The employment of devices and/or techniques to impair the operational effectiveness of the enemy. (AAP-06)
- 6.241 заходи протидії бойовому застосуванню акустичних засобів** **acoustic warfare countermeasures / contre-mesures de guerre acoustique**
- У підводному середовищі – заходи, що вживаються для запобігання або зменшення використання акустичного спектру противником. Заходи протидії бойовому застосуванню акустичних засобів включають навмисні акустичні випромінювання під водою для введення в оману або створення перешкод.
- In an underwater environment, actions taken to prevent or reduce the use of the acoustic spectrum by hostile forces. Acoustic warfare countermeasures involve intentional underwater acoustic emissions for deception and jamming. (AAP-06)
- 6.242 заходи протидії бойовому протиакустичному впливу** **acoustic warfare counter-countermeasures / contre-contre-mesures de guerre acoustique**
- У підводному середовищі – ті заходи, що вживаються для забезпечення ефективного використання акустичного спектру дружніми силами шляхом протидії заходам бойового протиакустичного впливу
- In an underwater environment, those actions taken to ensure effective friendly use of the acoustic spectrum by countering hostile acoustic warfare measures. Acoustic warfare counter-countermeasures involve

противника. Заходи протидії бойовому протиакустичному впливу включають заходи підтримки бойових протиакустичних засобів, заходи протидії бойовим протиакустичним засобам та без застосування підводного акустичного випромінювання.

antiacoustic warfare support measures and antiacoustic warfare countermeasures, and may not involve underwater acoustic emissions. (AAP-06)

6.243 заходи радіоелектронного захисту

electronic protective measures / mesures de protection électronique

Складова частина радіоелектронної боротьби, що включає заходи забезпечення ефективного використання електромагнітного спектру дружніми силами, не зважаючи на використання електромагнітної енергії противником. Існує два види радіоелектронного захисту: активний та пасивний.

That division of electronic warfare involving actions taken to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum despite the enemy's use of electromagnetic energy. There are two subdivisions of electronic protective measures: active electronic protective measures and passive electronic protective measures. (AAP-06)

6.244 заходи радіоелектронної боротьби

electronic countermeasures / contre-mesures électroniques

Складова частина радіоелектронної боротьби, що включає заходи попередження або зменшення ефективного використання електромагнітного спектру противником шляхом використання електромагнітної енергії. Існує три групи методів радіоелектронної боротьби: радіоелектронне придушення, введення супротивника в оману з використанням радіоелектронних засобів і радіоелектронна протидія.

That division of electronic warfare involving actions taken to prevent or reduce an enemy's effective use of the electromagnetic spectrum through the use of electromagnetic energy. There are three subdivisions of electronic countermeasures: electronic jamming, electronic deception and electronic neutralization. (AAP-06)

6.245 захоплювати

secure / s'assurer de

У ході проведення операцій – оволодіння (з боєм або без бою) позицією або районом місцевості та вживання усіх необхідних

In an operational context, to gain possession of a position or terrain feature, with or without force, and to make such disposition as will

- заходів для запобігання її можливій втраті або знищенню противником. prevent, as far as possible, its destruction or loss by enemy action. (AAP-06)
- 6.246 зачищення району** mopping up / nettoyage
Ліквідація залишків опору противника в певному районі, який було оточено чи ізольовано, або через який пройшли інші підрозділи, не ліквідувавши активний опір противника. The liquidation of remnants of enemy resistance in an area that has been surrounded or isolated, or through which other units have passed without eliminating all active resistance. (AAP-06)
- 6.247 заявка** requisition / réquisition
Офіційна заявка або запит, насамперед, щодо погодженого поповнення особового складу, предметів постачання або послуг, які не можна отримати без спеціального запиту. An authoritative demand or request especially for personnel, supplies, or services authorized but not made available without specific request. (AAP-06)
- 6.248 зближення з противником** advance to contact / marche à l'ennemi
Наступальні дії, метою яких є встановлення чи відновлення контакту з противником. An offensive operation designed to gain or re-establish contact with the enemy. (AAP-06)
- 6.249 звітна картка мінного поля** minefield record / plan de repérage d'un champ de mines
Повний письмовий звіт, що містить всю інформацію стосовно мінного поля, що подається за стандартною формою офіцером, який відповідає за операції з встановлення мін. A complete written record of all pertinent information concerning a minefield, submitted on a standard form by the officer in charge of the laying operations. (AAP-06)
- 6.250 здатність до тривалих дій** sustainability / soutenabilité
Здатність військового формування підтримувати необхідний рівень бойової сили протягом часу, необхідного для досягнення поставлених перед ним цілей. The ability of a force to maintain the necessary level of combat power for the duration required to achieve its objectives. (AAP-06)
- 6.251 здатність зупинити просування противника** basic stopping power / pouvoir d'arrêt élémentaire
Імовірність (виражена у відсотках) зупинити один транспортний засіб за допомогою мін при спробі The probability, expressed as a percentage, of a single vehicle being stopped by mines while attempting

перетнути мінне поле.

to cross a minefield. (AAP-06)

6.252 здатність зупинити просування противника

general stopping power / pouvoir d'arrêt général

Частина групи транспортних засобів у бойовому порядку, яку можна зупинити за допомогою мін при спробі перетнути мінне поле.

The percentage of a group of vehicles in battle formation likely to be stopped by mines when attempting to cross a minefield. (AAP-06)

6.253 зліт по тривозі

scramble / décollage immédiat

Команда літальному апаратові – негайно злетіти, яка зазвичай супроводжується інструкціями щодо виконання бойового завдання.

An order directing take-off of aircraft as quickly as possible, usually followed by mission instructions. (AAP-06)

6.254 зміна оперативного управління

change of operational control / changement de contrôle opérationnel

Дата та час (середній час за Гринвічем), коли відповідальність за оперативний контроль частини або підрозділу переходить від одного оперативного органу управління до іншого.

The date and time (Greenwich Mean Time/Greenwich Civil Time) at which the responsibility for operational control of a force or unit passes from one operational control authority to another. (AAP-06)

6.255 зміцнення миру

peacebuilding / consolidation de la paix

Заходи з підтримання миру, спрямовані на зменшення ризиків відновлення конфлікту шляхом розв'язання основних причин конфлікту та довготривалих потреб населення.

A peace support effort designed to reduce the risk of relapsing into conflict by addressing the underlying causes of the conflict and the longer-term needs of the people. (AAP-06)

6.256 знешкодження боєприпасів, що не вибухнули

explosive ordnance disposal / neutralisation des explosifs et munitions

Виявлення, ідентифікація, оцінка на місці, знешкодження, ліквідація наслідків та знищення вибухонебезпечних боєприпасів, що не вибухнули.

The detection, identification, on-site evaluation, rendering safe, recovery and final disposal of unexploded explosive ordnance. (AAP-06)

6.257 знешкодження мін

mine disposal / déminage

Процес безпечної нейтралізації, вилучення, переміщення чи

The process of rendering safe, neutralizing, recovering, removing

знешкодження мін.

or destroying mines. (AAP-06)

6.258 зображення місцевості

Ділянка землі, представлена у вигляді зображення, фотопланів, аерофотомонтажу, карт та інших картографічних зображень.

coverage / couverture

The ground area represented on imagery, photomaps, mosaics, maps, and other geographical presentation systems. (AAP-06)

6.259 зовнішні сили підкріплення

Сили підкріплення, що у мирний час в першу чергу розміщуються поза районом бойових дій, визначеним головним командуванням НАТО.

external reinforcing force / force de renfort extérieure

A reinforcing force which is principally stationed in peacetime outside its intended Major NATO Command area of operations. (AAP-06)

6.260 зовнішні сили підкріплення

При плануванні підкріплення, будь-які сили, які під час мобілізації виділяються для передачі в оперативне підпорядкування командуванню НАТО або призначаються для підтримки сил НАТО.

mobilizable reinforcing force / force de renfort mobilisable

In reinforcement planning, any force which is not in being and which, when mobilized, is NATO assigned, NATO earmarked or otherwise designated to strengthen NATO forces. (AAP-06)

6.261 зовнішній рубіж

Лінія, на якій діють частини та підрозділи впритул до території противника.

exterior line / ligne extérieure

The line on which a force operates when its activities converge on the enemy. (AAP-06)

6.262 зона бойових дій¹

Район ведення бойових дій військовими підрозділами.

combat zone¹ / zone de combat¹

That area required by combat forces for the conduct of operations. (AAP-06)

6.263 зона бойових дій²

Територія попереду тилової межі армійської групи. Вона поділяється на: а. передовий район зони бойових дій – територію, яка розташована попереду тилової межі армійського корпусу. б. тилловий район зони бойових дій – зазвичай це територія між тиловою межею армійського корпусу і тиловою

combat zone² / zone de combat²

The territory forward of the army group rear boundary. It is divided into: a. The forward combat zone, comprising the territory forward of the corps rear boundary. b. The rear combat zone, usually comprising the territory between the corps rear boundary and the army group rear boundary. (AAP-06)

межею армійської групи.

- 6.264 зона відповідальності розвідки** **area of intelligence responsibility / zone de responsabilité du renseignement**
Район відповідальності командира, в якому він забезпечує проведення розвідки наявними у нього силами та засобами. An area allocated to a commander, in which he is responsible for the provision of intelligence, within the means at his disposal. (AAP-06)
- 6.265 зона досяжності засобів ураження** **area of influence / zone d'influence**
Район, в межах якого командир безпосередньо здатний впливати на хід операції за допомогою маневру або систем вогневої підтримки, який зазвичай перебуває під його командуванням або контролем. A geographical area wherein a commander is directly capable of influencing operations, by manoeuvre or fire support systems normally under his command or control. (AAP-06)
- 6.266 зона з особливим режимом використання повітряного простору** **caution area / zone à restrictions**
Повітряний простір певних розмірів, в межах якого у визначений час можуть існувати обмеження на політ повітряних суден. An air space of defined dimensions within which restrictions to the flight of aircraft may exist at specified times. (AAP-06)
- 6.267 зона комунікацій** **communication zone / zone des communications**
Тилова частина театру воєнних дій (яка знаходиться позаду, але є прилеглою до району бойових дій), на якій розташовані лінії комунікацій, служби постачання та евакуації, а також інші органи, необхідні для безпосередньої підтримки та забезпечення бойових підрозділів. Rear part of a theatre of operations (behind but contiguous to the combat zone) which contains the lines of communications, establishments for supply and evacuation, and other agencies required for the immediate support and maintenance of the field forces. (AAP-06)
- 6.268 зона маневрування** **manoeuvring area / aire de manoeuvre**
Територія на аеродромі, що використовується для зльоту та посадки літальних апаратів, а That part of on aerodrome to be used for the take-off and landing of

також для пересування по поверхні літальних апаратів, що мають відношення до зльоту та посадки, не враховуючи стоянку.

aircraft and for the surface movement of aircraft associated with take-off and landing, excluding aprons. (AAP-06)

6.269 зона недосяжності

Район в межах максимальної досяжності зброї, радіолокаційних систем або спостерігача, по якому не можна завдати удару або вести спостереження з певної позиції через присутні проміжні перешкоди, характер ґрунту або особливості траєкторії, або ж через обмежені можливості зброї для націлювання.

dead space¹ / zone en angle mort¹ dead zone

An area within the maximum range of a weapon, radar, or observer, which cannot be covered by fire or observation from a particular position because of intervening obstacles, the nature of the ground, or the characteristics of the trajectory, or the limitations of the pointing capabilities of the weapon. (AAP-06)

6.270 зона обмеження

Ділянка місцевості, в якій застосовуються особливі обмежувальні заходи з метою запобігання або зведення до мінімуму можливості ведення вогню між своїми військами.

restricted area / zone réglementée

An area in which there are special restrictive measures employed to prevent or minimize interference between friendly forces. (AAP-06)

6.271 зона обмеження польотів

Частина повітряного простору над суходолом або територіальними водами держави, в межах якого обмежуються польоти повітряних суден у зв'язку з певними конкретними обставинами.

restricted area / zone réglementée

An airspace of defined dimensions, above the land areas or territorial waters of a state, within which the flight of aircraft is restricted in accordance with certain specified conditions. (AAP-06)

6.272 зона потенційної загрози

Територія, яка викликає у командира занепокоєння, пов'язана із цілями поточних або запланованих операцій, включаючи райони його відповідальності та прилеглі до них райони.

area of interest / zone d'intérêt

The area of concern to a commander relative to the objectives of current or planned operations, including his areas of influence, operations and/or responsibility, and areas adjacent thereto. (AAP-06)

6.273 зона приземлення¹

Для літальних апаратів з нерухомим крилом – перші 3000

touchdown zone¹ / zone de posé¹

For fixed-wing aircraft, the first 3,000 feet or 1,000 metres of runway

футів або 1000 метрів злітно-посадкової смуги. beginning at the threshold. (AAP-06)

6.274 зона приземлення²

touchdown zone² / zone de posé²

Для гвинтокрильних літальних апаратів та літаків із змінним вектором тяги – частина злітно-посадкового майданчика або злітно-посадкової смуги, які використовуються для посадки. For rotary-wing and vectored-thrust aircraft, the portion of the helipad or runway used for landing. (AAP-06)

6.275 зона розділення

separation zone / zone de séparation

Територія між двома прилеглими горизонтальними або вертикальними районами, на яку військові підрозділи не повинні заходити, допоки не будуть вжиті відповідні заходи безпеки. An area between two adjacent horizontal or vertical areas into which units are not to proceed unless certain safety measures can be fulfilled. (AAP-06)

6.276 зосередження військ

marshalling / agencement

Процес збору, зберігання та організації постачання і/або обладнання, особливо засобів транспортування, для руху в сторону фронту. The process of assembling, holding, and organizing supplies and/or equipment, especially vehicles of transportation, for onward movement.

6.277 зосередження у вихідному районі

mounting / préparatifs en vue d'une opération

Всі види підготовки, проведені в районах, визначених для даних цілей, перед проведенням операції. Це включає збір у вихідному районі зосередження, підготовку і технічне обслуговування в межах вихідного району зосередження, рух до пунктів навантаження і подальшу посадку на судно, літак, або вертоліт, якщо це можливо. All preparations made in areas designated for the purpose, in anticipation of an operation. It includes the assembly in the mounting area, preparation, and maintenance within the mounting area, movement to loading points, and subsequent embarkation into ships, craft, or aircraft if applicable. (AAP-06)

I

6.278 ізоляція морського району

sea denial / interdiction de l'espace maritime

Перешкоджання противнику в отриманні контролю над Preventing an adversary from

морським районом, якщо не має можливості контролювати цей район власними силами.

controlling a maritime area without being able to control that area oneself. (AAP-06)

6.279 інтеграція

integration / synthèse

У розвідці – етап фази обробки розвідувального циклу, коли проаналізовану інформацію і/або розвідувальні дані відбираються та поєднуються за певним принципом в ході створення продукту розвідки.

In intelligence usage, a step in processing phase of the intelligence cycle whereby analyzed information and/or intelligence is selected and combined into a pattern in the course of the production of further intelligence. (AAP-06)

6.280 інтегроване логістичне забезпечення

integrated logistic support / soutien logistique intégré

Управління та технічний процес, який сприяє інтеграції спроможності здійснювати підтримку і матеріально-технічне забезпечення із плануванням, яке потрібно врахувати протягом терміну експлуатації систем/обладнання, завдяки чому всі етапи матеріально-технічного забезпечення чітко сплановані, розроблені, перевірені та своєчасно запропоновані.

The management and technical process through which supportability and logistic support considerations are integrated into the design and taken into account throughout the life cycle of systems/equipment and by which all elements of logistic support are planned, acquired, tested and provided in a timely and cost-effective manner. (AAP-06)

6.281 інформаційна діяльність

information activities / activités d'information

Заходи, призначені вплинути на інформацію або інформаційні системи.

Actions designed to affect information or information systems.

Примітка: Інформаційна діяльність може виконуватись будь-яким суб'єктом та включати заходи захисту.

Note: Information activities can be performed by any actor and include protection measures. (MC 422/4)

6.282 інформаційна система

information system / système d'information

Сукупність обладнання, методів та процедур і, у разі потреби, особового складу, організованих для забезпечення обробки інформації.

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, organized to accomplish information processing functions. (AAP-06)

6.283 інформаційні вимоги

У розвідці, інформація стосовно противника, потенційно ворожих суб'єктів, а також відповідних аспектів щодо оперативної обстановки, яка повинна бути зібрана і оброблена відповідно до вимог командира.

information requirement / besoin en renseignement brut

In intelligence usage, information regarding an adversary or potentially hostile actors and other relevant aspects of the operational environment that needs to be collected and processed to meet the intelligence requirements of a commander. (AAP-06)

6.284 інформація

Необроблені дані, які можуть бути використані у розвідці.

information / renseignement brut

Unprocessed data of every description which may be used in the production of intelligence. (AAP-06)

6.285 інформація про бойову обстановку

Найсвіжіші дані, зібрані у ході бою або передані безпосередньо підрозділам для негайного використання під час бою або з метою оцінки бойової обстановки. Відповідні дані одночасно надходять для підготовки звітів розвідки.

combat information / renseignement brut de combat

That frequently perishable data gathered in combat by, or reported directly to, units which may be immediately used in battle or in assessing the situation. Relevant data will simultaneously enter intelligence reporting channels. (AAP-06)

К

6.286 кампанія

Низка запланованих і проведених військових операцій, спрямованих на досягнення стратегічної цілі.

campaign / campagne

A set of military operations planned and conducted to achieve a strategic objective. (AAP-06)

6.287 камуфляж

Використання природного або штучного матеріалу на особовому складі, об'єктах або бойових позиціях з метою дезорієнтації або ухилення від ворога.

camouflage / camouflage

The use of natural or artificial material on personnel, objects or tactical positions with the aim of confusing, misleading or evading the enemy. (AAP-06)

6.288 картка вогню

Спеціальна карта в масштабі

combat chart / carte de combat

A special naval chart, at a scale of

1:50000, яка використовується ВМС, і призначена для полегшення виконання завдань вогневої підтримки з моря та безпосередньої підтримки з повітря під час прибережних або морських десантних операцій. Вона містить докладні дані гідрографії та топографії у прибережній смузі.

1:50.000, designed for naval fire support and close air support during coastal or amphibious operations and showing detailed hydrography and topography in the coastal belt. (AAP-06)

6.289 картографічна сітка в універсальній поперечній проекції Меркатора **universal transverse Mercator grid / grille de Mercator transverse universelle**

Система плоских прямокутних координат на основі поперечної проекції Меркатора, що застосовується на картах земної поверхні протяжністю до 84–80 градусів північної і південної широти.

A grid coordinate system based on the transverse Mercator projection, applied to maps of the earth's surface extending to 84 N and 80 S latitudes. (AAP-06)

6.290 картографічний код

Код, який головним чином використовується для шифрування координат по координатній сітці та іншої інформації пов'язаної з картами. Цей код можна використовувати і в інших цілях, де потрібне шифрування чисел.

map reference code / code à référence cartographique

A code used primarily for encoding grid coordinates and other information pertaining to maps. This code may be used for other purposes where the encryption of numerals is required. (AAP-06)

6.291 картосхема

base map / carte de base

Карта або діаграма, на якій нанесено основні дані, що використовується у якості основи, на яку додаткові специфічні дані накладаються або додаються. Крім того, це карта, що містить усю інформацію, яка необхідна для підготовки карт із спеціалізованою інформацією.

A map or chart showing certain fundamental information, used as a base upon which additional data of specialized nature are compiled or overprinted. Also a map containing all the information from which maps showing specialized information can be prepared. (AAP-06)

6.292 керована ракета

Самохідний боєприпас, траєкторія або курс якого контролюється під час польоту.

missile / missile

A self-propelled munition whose trajectory or course is controlled while in flight. (AAP-06)

6.293 кінцева мета

Політична та/або військова ситуація, яку необхідно досягти в результаті завершення бойових дій і що свідчитиме про досягнення визначеної мети.

end state / état final

The political and/or military situation to be attained at the end of an operation, which indicates that the objective has been achieved. (AAP-06)

6.294 класифікація маршрутів

Класифікація маршруту з використанням таких параметрів як: мінімальна ширина, найгірший варіант маршруту, найменша кількість мостів, військова класифікація за вантажопідйомністю поромів або трубопроводів, та наявність перешкод для транспортному руху.

route classification / classification d'un itinéraire

Classification assigned to a route using factors of minimum width, worst route type, least bridge, raft or culvert military load classification, and obstructions to traffic flow. (AAP-06)

6.295 ключовий пункт

Місце або споруда, знищення або захоплення якої може негативно вплинути на військовий потенціал та успішне завершення операції.

key point / point sensible

A concentrated site or installation, the destruction or capture of which would seriously affect the war effort or the success of operations. (AAP-06)

6.296 команда

Наказ, відданий командиром, тобто рішення командира, яке було викладено усно чи письмово, з метою виконання конкретної дії.

command / commandement

An order given by a commander, that is, the will of the commander expressed for the purpose of bringing about a particular action. (AAP-06)

6.297 командир

В повітряних операціях це людина на борту, призначена вповноваженими органами, яка відповідає за успішне виконання місії, використовуючи наявні сили та засоби.

mission commander / commandant de mission

In air operations, the onboard person designated by a competent authority, who has overall responsibility for the successful completion of the mission, using assigned assets.

Примітка: Командир не обов'язково є командиром екіпажу літального апарата.

Note: The mission commander is not necessarily the aircraft commander. (AAP-06)

6.298 командир інженерного підрозділу / engineer commander / commandant du génie militaire

У наземних військових операціях, офіцер інженерних військ, який надає поради командуванню з питань, що стосуються інженерної справи, завдань інженерних операцій, відповідно до наказів здійснює командування інженерними операціями, а також здійснює нагляд за проведенням інженерних операцій підрозділами, які не є у його прямому підпорядкуванні. У сухопутних військах різних країн зазначені обов'язки можуть бути розділені між двома особами.

In land warfare, a combat engineer officer who advises an appropriate commander on engineer matters, proposes engineer operations, commands engineer operations as directed, and supervises engineer operations by troops not directly under his command. In some armies, these responsibilities may be divided between two individuals. (AAP-06)

6.299 командир підрозділу, який надає підтримку / supporting commander / commandant en soutien

Командир, який надає підтримку іншому командирові живою силою або іншими засобами та/або розробляє план забезпечення підтримки.

A commander who provides a supported commander with forces or other support and/or who develops a supporting plan. (AAP-06)

6.300 командир підрозділу, якому надається підтримка / supported commander / commandant bénéficiaire

Командир, який несе основну відповідальність за всі аспекти виконання завдання, поставленого вищою військовою інстанцією НАТО, і одержує підтримку живою силою або іншими засобами від одного або декількох командирів, які забезпечують його підтримку.

A commander having primary responsibility for all aspects of a task assigned by a higher NATO military authority and who receives forces or other support from one or more supporting commanders. (AAP-06)

6.301 командир сектору ППО / sector commander / commandant de secteur

Офіцер, відповідальний за бойове управління сил і засобів ППО та

An officer responsible for the

експлуатацію об'єктів у межах визначеного сектору району протиповітряної оборони.

tactical control of air defence forces and the operations of facilities within a specified sector of an air defence area. (AAP-06)

6.302 командний пункт

У ході бойових дій або військових навчань — місце, з якого здійснюється командування.

command post / poste de commandement

In operations or exercises, a location from which command is exercised. (AAP-06)

6.303 командування

Повноваження, які покладені на людину у збройних силах для здійснення керівництва, координації та управління збройними силами.

command / commandement

The authority vested in an individual of the armed forces for the direction, coordination, and control of military forces. (AAP-06)

6.304 командувати

Здійснювати командування.

command² / commander

To exercise command. (AAP-06)

6.305 компонентне командування¹

У структурі військового командування НАТО керівна організація третього рівня з конкретними повітряними, морськими або сухопутними спроможностями, відповідає за оперативне планування і проведення операцій свого рівня за наказом ГК ОЗС НАТО.

component command¹ / commandement de composante¹

In the NATO military command structure, a third-level command organization with specific air, maritime or land capabilities that is responsible for operational planning and conduct of subordinate operations as directed by the NATO commander. (AAP-06)

6.306 компонентне командування²

Функціональне компонентне командування або природоохоронне компонентне командування відповідає за планування і проведення морських, наземних, повітряних, спеціальних або інших операцій у складі об'єднаних сил.

component command² / commandement de composante²

A functional component command or environmental component command responsible for the planning and conduct of a maritime, land, air, special or other operation as part of a joint force. (AAP-06)

6.307 комунікації

Всі наземні, морські та повітряні маршрути, що з'єднують збройні сили з однією чи більше

lines of communications / lignes de communication

All the land, water, and air routes that connect an operating military

оперативних баз, та через які здійснюється забезпечення та укріплення.	force with one or more bases of operations, and along which supplies and reinforcements move. (AAP-06)
6.308 конвой	escort / escorte
Озброєна охорона, що супроводжує конвой, потяг, полонених тощо.	An armed guard that accompanies a convoy, a train, prisoners, etc.
6.309 консультативне управління	advisory control / contrôle consultatif
Вид управління, який дозволяє командирові повітряного судна обирати швидкість, висоту і напрямок руху, маючи свободу дій під час виконання поставленого завдання. Група керівництва польотами інформує пілота про поточну оперативно-тактичну обстановку і попереджає про небезпечні явища, що впливають на безпеку польоту.	A mode of control under which the aircraft commander selects his own speed, altitude and heading, and has freedom of action to accomplish the assigned task. The aircraft control unit will inform the aircraft of the current tactical picture and provide adequate warnings of hazards affecting aircraft safety. (AAP-06)
6.310 контратака	counter-attack / contre-attaque
Наступ частиною або всіма силами, що обороняються, проти наступальних сил противника для того, щоб заволодіти територією, «відрізати» або знищити передові частини противника. Головна мета – не дозволити противнику досягнути своїх цілей наступу. Під час тривалої оборони здійснюється постійне відновлення бойових позицій, що не є головним завданням.	Attack by a part or all of a defending force against an enemy attacking force, for such specific purposes as regaining ground lost or cutting off or destroying enemy advance units, and with the general objective of denying to the enemy the attainment of his purpose in attacking. In sustained defensive operations, it is undertaken to restore the battle position and is directed at limited objectives. (AAP-06)
6.311 контрбатарейна боротьба	counterbattery fire / tir de contrebatterie
Нанесення удару з метою знищення або нейтралізації систем вогневої підтримки противника.	Fire delivered for the purpose of destroying or neutralizing the enemy's fire support system.
Примітка: Контрбатарейна боротьба може бути упереджувальною або у відповідь.	Note: Counterbattery fire can be either proactive or reactive. (AAP-06)

6.312 контрманевр

Бойові дії у відповідь або для запобігання здійснення маневру з боку противника.

countermove / contre-mouvement

An operation undertaken in reaction to or in anticipation of a move by the enemy. (AAP-06)

6.313 контроль над морським простором

Перевага, яку має одна зі сторін і може безперешкодно діяти в морському районі під водою, на воді і над водою, протягом визначеного періоду часу.

sea control / contrôle de l'espace maritime

The condition that exists when one has freedom of action within an area of the sea for one's own purposes for a period of time in the subsurface, surface and above water environments. (AAP-06)

6.314 контрольна точка¹

Попередньо визначена точка на поверхні землі, яку використовують у якості засобу контролю за рухом; цілі для пристрілки; або орієнтиру на місцевості.

checkpoint¹ / point de référence¹

A predetermined point on the surface of the earth used as a means of controlling movement, a registration target for fire adjustment, or reference for location. (AAP-06)

6.315 контрольна точка²

Географічне положення на землі або воді, вище якого положення повітряного судна під час польоту може бути визначене шляхом спостереження або електронними засобами.

checkpoint² / point de référence²

Geographical location on land or water above which the position of an aircraft in flight may be determined by observation or by electrical means. (AAP-06)

6.316 контрольна точка³

Середня точка влучання; центр вибухів.

checkpoint³ / centre d'impact

Centre of impact; a burst centre. (AAP-06)

6.317 контрольно-пропускний пункт

Місце, де військова поліція перевіряє транспортні засоби або рух пішоходів з метою забезпечення дотримання заходів контролю за пересуванням та інших законів, наказів і правил.

checkpoint⁴ / poste de contrôle de la circulation

A place where military police check vehicular or pedestrian traffic in order to enforce circulation control measures and other laws, orders and regulations. (AAP-06)

6.318 контрольований простір

Простір, в якому дозвіл на виконання польотів надається уповноваженими особами або

controlled environment / environnement contrôlé

For the purposes of NATO airworthiness, the environment

затвердженими організаціями з використанням затверджених процедур.

where continued and continuing airworthiness requirements are satisfied by authorized individuals and accredited or approved organizations using the approved procedures. (AAP-06)

6.319 контррозвідка

Заходи, які пов'язані з виявленням та протидією ворожим спецслужбам, організаціям або окремим особам, що займаються шпигунством, саботажем, диверсіями або підвивною і терористичною діяльністю.

counter-intelligence / contre-ingérence

Those activities which are concerned with identifying and counteracting the threat to security posed by hostile intelligence services or organizations or by individuals engaged in espionage, sabotage, subversion or terrorism. (AAP-06)

6.320 контрудар

Нанесення удару з метою знищення або нейтралізації засобів ураження противника.

counterfire / tir contre armes à feu

Fire intended to destroy or neutralize enemy weapons. (AAP-06)

6.321 концепція

У галузі розробки концепцій НАТО і проведенні дослідницьких робіт – ідея направлена на вирішення проблемних питань, пов'язаних із браком відповідних сил та засобів.

concept / concept

In NATO concept development and experimentation, a solution-oriented transformation idea that addresses a capability shortfall or a gap. (AAP-06)

6.322 координати на карті

Засоби ідентифікації точки на поверхні землі, співставляючи її з інформацією на карті, зазвичай координатною або масштабною сіткою.

map reference / localisation

A means of identifying a point on the surface of the earth by relating it to information appearing on a map, generally the graticule or grid. (AAP-06)

6.323 координація вогневої підтримки

Планування і здійснення вогневої підтримки таким чином, щоб цілі прикривались відповідною зброєю або групами озброєння.

fire support coordination / coordination des tirs d'appui fire coordination

The planning and executing of fire so that targets are adequately covered by a suitable weapon or group of weapons. (AAP-06)

6.324 координуючий орган

Повноваження, надані командирові або іншій особі із визначеними функціональними обов'язками, координувати конкретну діяльність або заходи за участю двох або більше частин, підрозділів, служб або організації. Примітка: Командир або відповідальна особа має право вимагати проведення консультацій із залученими організаціями або їх представниками, але не має повноважень примушувати їх погодитись із його рішенням.

coordinating authority / autorité de coordination

The authority granted to a commander, or other individual with assigned responsibility, to coordinate specific functions or activities involving two or more forces, commands, services or organizations.

Note: The commander or individual has the authority to require consultation between the organizations involved or their representatives, but does not have the authority to compel agreement. (AAP-06)

6.325 коригування вогню

Процес, який використовується в артилерії і військово-морськими силами під час ведення вогню з метою отримання правильного напрямку, дальності та висоти вибуху (якщо використовуються дистанційні підричники) у випадках, коли ціль уражається шляхом відстеження результатів ведення вогню.

adjustment of fire / réglage observé de tir

Process used in artillery and naval fire to obtain correct bearing, range and height of burst (if time fuzes are used) when engaging a target by observed fire. (AAP-06)

6.326 коригувати вогонь¹

У артилерійській і військово-морській вогневій підтримці – спосіб управління, який здійснюється через виклик вогню спостерігачем або коригувальником для того, щоб показати, що він буде контролювати коригування.

adjust fire¹ / prêt à régler

In artillery and naval fire support, a method of control transmitted in the call for fire by the observer or spotter to indicate that he will control the adjustment. (AAP-06)

6.327 коригувати вогонь²

У артилерійській і військово-морській вогневій підтримці – наказ або запит розпочати коригування вогню.

adjust fire² / réglage

In artillery and naval fire support, an order or request to initiate an adjustment of fire. (AAP-06)

- 6.328 кризова ситуація під час ведення війни** **emergency in war / état de crise en temps de guerre**
- Варіант оперативної обстановки на певній території, виникнення якого спричинено різким загостренням бойових дій та потребує вжиття надзвичайних і негайних заходів з боку командирів національних та союзних сил. Наявність такої надзвичайної ситуації визначається командувачем об'єднаних сил, що відповідає за визначений район, за погодженням із командувачем національними силами.
- An operational contingency in a limited area caused by a critical aggravation of combat operations and requiring special and immediate action by National and Allied Commanders. The existence of such an emergency shall be determined by the Allied Commander responsible for the limited area involved, in consultation with the National Commander concerned. (AAP-06)
- 6.329 кризовий менеджмент** **crisis establishment / tableau d'effectifs du temps de crise**
- Створення військових і цивільних посад для військового органу, відповідального за реагування на кризову ситуацію, що не підпадає під дію статті 5 Північноатлантичного договору
- An establishment of military and civilian posts for a military organization that needs to respond to a crisis which does not fall under Article 5 of the North Atlantic Treaty. (AAP-06)
- 6.330 критична точка** **decisive point / point décisif**
- Момент, з настанням якого, будь-яка із протидіючих сторін може отримати відчутну перевагу. Цей момент може існувати у часі, просторі або інформаційному середовищі.
- A point from which a hostile or friendly centre of gravity can be threatened. This point may exist in time, space or the information environment. (AAP-06)
- 6.331 критично важливі цілі** **high pay-off target / objectif à haut rendement**
- Ціль, що має важливе значення та цінність для противника, знищення, пошкодження або нейтралізація якої може призвести до неспівмірної переваги власних сил.
- Примітка: Дуже важливі цілі визначаються відповідно до їх цінності, яку вони становлять для
- A target of significance and value to an adversary, the destruction, damage or neutralization of which may lead to a disproportionate advantage to friendly forces.
- Note: High-pay-off targets are defined by the value they offer to friendly forces rather than other actors. (AJP 3.9)

власних сил.

6.332 кульмінаційний момент

Момент часу та місце, з якого військовий підрозділ більше не має можливості продовжувати операцію за існуючих умов.

culminating point / point culminant culmination (admitted)

The point in time and the location at which a force no longer has the capability to continue an operation under current conditions. (AAP-06)

6.333 кут нахилу

Положення тіла, яке визначається нахилом осі відповідно до певної системи координат. Якщо інше не вказано, то ця система координат закріплена на землі.

attitude / orientation

The position of a body as determined by the inclination of the axes to some frame of reference. If not otherwise specified, this frame of reference is fixed to the earth. (AAP-06)

Л

6.334 лазерна система цілевказання

Система, яка скеровує лазерний промінь на ціль. Система складається з лазерного цілевказівника з екраном та засобів контролю, необхідних для визначення цілі та управління лазерним променем.

laser target designating system / système marqueur d'objectif à laser laser target marking system

A system which is used to direct (aim or point) laser energy at a target. The system consists of the laser designator or laser target marker with its display and control components necessary to acquire the target and direct the beam of laser energy thereon. (AAP-06)

6.335 лазерний далекомір

Пристрій, що використовує енергію лазера для визначення відстані до певного місця або об'єкту.

laser range-finder / télémètre laser

A device that uses a laser to determine the distance from the device to a place or object. (AAP-06)

6.336 летальна сила

Застосування сили, результатом якої може бути смерть або серйозні ушкодження, які можуть призвести до загибелі.

lethal force / force létale deadly force

Force intended or likely to cause death, or serious injury resulting in death. (AAP-06)

- 6.337 лінія базисного детонуючого шнура** **main detonating line / cordeau maître**
 У підривної діяльності, лінія детонуючого шнура, що використовується для передачі детонуючої хвилі двом або більше лініям. In demolition, a line of detonating cord used to transmit the detonation wave to two or more branches. (AAP-06)
- 6.338 лінія розташування своїх передових військ** **forward line of own troops / ligne avant des forces amies**
 Лінія, що показує крайні передові позиції дружніх сил, у будь-якій операції у певний час. A line which indicates the most forward positions of friendly forces in any kind of military operation at a specific time. (AAP-06)
- 6.339 логістична оцінка** **logistic assessment / évaluation logistique**
 Оцінка матеріально-технічної підтримки, необхідної для проведення військової операції, в порівнянні з фактичним і/або потенційним матеріально-технічним забезпеченням, доступним для цієї операції. An evaluation of the logistic support required to conduct a military operation, compared to the actual and/or potential logistic support available for that operation. (AAP-06)
- 6.340 льотна придатність** **airworthiness / navigabilité**
 Здатність літака або іншого авіаційного обладнання та систем виконувати свої функції під час польоту або на землі, не створюючи суттєвої небезпеки для льотного екіпажу, наземних служб, пасажирів або інших осіб. The ability of an aircraft or other airborne equipment or system to operate in flight or on the ground without significant hazard to aircrew, ground crew, passengers or other third parties. (AAP-06)
- 6.341 людські втрати (на війні)** **casualty / perte**
 В системі кадрового забезпечення – людина, яка вибула зі складу організації у зв'язку з тим, що була оголошена вбитою, пораненою, травмованою, хворою, затриманою, захопленою у полон або зниклою без вісті. With regard to the personnel system, a person who is lost to an organization by reason of having been declared dead, wounded, injured, diseased, detained, captured or missing. (AAP-06)

6.342 магнітна північ

Напрямок, що визначається північним магнітним кінцем вільно підвішеної магнітної стрілки під впливом лише магнітного поля землі.

magnetic north / nord magnétique

The direction indicated by the north seeking pole of a freely suspended magnetic needle, influenced only by the earth's magnetic field. (AAP-06)

6.343 магнітний азимут за компасом

Азимут, що вимірюється відносно північного напрямку магнітного меридіана.

magnetic bearing / azimuth magnétique

Bearing measured with reference to magnetic north. (AAP-06)

6.344 магнітний екватор

Лінія, проведена на карті або діаграмі, що з'єднує всі точки, в яких магнітний нахил в конкретний момент дорівнює нулю.

magnetic equator / équateur magnétique acclinic line

A line drawn on a map or chart connecting all points at which the magnetic inclination (dip) is zero for a specified epoch. (AAP-06)

6.345 максимальна злітна маса

Максимальна загальна маса, що відповідає технічним обмеженням проектування, при якій літальному апарату дозволено злітати.

maximum take-off weight / masse maximale au décollage

The maximum gross weight due to design or operational limitations at which an aircraft is permitted to take-off. (AAP-06)

6.346 максимальна посадкова маса

Максимальна загальна маса, що відповідає технічним обмеженням проектування, при якій літальному апарату дозволено сідати.

maximum landing weight / masse maximale à l'atterrissage

The maximum gross weight due to design or operational limitations at which an aircraft is permitted to land. (AAP-06)

6.347 маневр¹

Переміщення кораблів чи літальних апаратів на позиції, де вони матимуть перевагу над противником.

manoeuvre¹ / manoeuvre¹

A movement to place ships or aircraft in a position of advantage over the enemy. (AAP-06)

6.348 маневр²

Тактичне навчання, що проводиться на морі, в повітрі, на землі, або на карті, імітуючи бойові дії.

manoeuvre² / manoeuvre²

A tactical exercise carried out at sea, in the air, on the ground, or on a map in imitation of war. (AAP-06)

6.349 маневр³

Управління кораблем, літальним апаратом, або транспортним засобом з метою здійснення ними бажаних рухів.

manoeuvre³ / manoeuvre³

The operation of a ship, aircraft, or vehicle, to cause it to perform desired movements. (AAP-06)

6.350 маневр⁴

Переміщення сил на полі бою у поєднанні з веденням вогню або вогневим потенціалом для досягнення позиції переваги над противником з метою виконання бойового завдання.

manoeuvre⁴ / manoeuvre⁴

Employment of forces on the battlefield through movement in combination with fire, or fire potential, to achieve a position of advantage in respect to the enemy in order to accomplish the mission. (AAP-06)

6.351 маркер

У десантних операціях – корабель, який займає точне положення у визначеному пункті управління. Вдень він може піднімати розпізнавальні прапори, а вночі давати світло в напрямку моря.

marker ship / bâtiment-jalon

In an amphibious operation, a ship which takes accurate station on a designated control point. It may fly identifying flags by day and show lights to seaward by night. (AAP-06)

6.352 маршрут заходу вертольоту на посадку

Маршрут або серія маршрутів по яким вертольоти переміщуються до місця або зони висадки.

helicopter approach route / itinéraire d'accès d'hélicoptères

The track or series of tracks along which helicopters move to a specific landing site or landing zone. (AAP-06)

6.353 медичні розвідувальні дані

Розвідувальні дані з медичних, біологічних, епідеміологічних питань, питань довкілля, а також інша інформація стосовно здоров'я людей і тварин.

Примітка: Через свої технічні особливості, ці розвідувальні дані потребують медичної експертизи по всім напрямкам та стадіям обробки протягом розвідувального циклу.

medical intelligence / renseignement medical

Intelligence derived from medical, bio-scientific, epidemiological, environmental and other information related to human or animal health.

Note: This intelligence, being of a specific technical nature, requires medical expertise throughout its direction and processing within the intelligence cycle. (AAP-06)

6.354 межі плацдарму

Об'єктивні межі району в процесі

bridgehead line / limite de tête de pont

формування плацдарму.

The limit of the objective area in the development of the bridgehead. (AAP-06)

6.355 методичний вогонь

continuous fire / tir continu

В артилерії і вогневій підтримці з моря – процедурний термін, який використовується для наказу зарядити гармати і здійснювати постріли у певний проміжок часу або, наскільки це можливо, забезпечуючи влучність у межах, яка відповідає максимальному темпу стрільби.

In artillery and naval fire support, the procedural term used to order the guns to load and to fire at a specified time interval or as rapidly as possible consistent with accuracy within the prescribed maximum rate of fire for the weapon. (AAP-06)

6.356 механічний трал

mechanical sweep / drague mécanique

У війні, що передбачає використання морських мін, трал об'єкту, що фізично контактує з міною або її елементами.

In naval mine warfare, any sweep used with the object of physically contacting the mine or its appendages. (AAP-06)

6.357 міжвидове логістичне забезпечення

joint logistics / logistique interarmées

Скоординоване матеріально-технічне забезпечення двох чи більше підрозділів.

Coordinated logistics for two or more components. (AAP-06)

6.358 міжвидовий штаб

joint staff / état-major interarmées

Штаб, що включає особовий склад із кількох видів збройних сил однієї країни.

A staff formed of two or more of the services of the same country. (AAP-06)

6.359 міжнародний військовий особовий склад

international military personnel / personnel militaire international

Військовий особовий склад, визначений або призначений на військові посади в міжнародних організаціях.

Military personnel assigned or appointed to international military posts. (AAP-06)

6.360 мілина

very shallow water / très petits fonds

Водойма з глибиною менше 10 метрів.

Water having a depth less than 10 metres. (AAP-06)

6.361 мілководдя	shallow water / petits fonds
Водойма глибиною від 10 до 200 метрів.	Water having a depth between 10 metres and 200 metres. (AAP-06)
6.362 мінімальна абсолютна висота зниження	minimum descent altitude / altitude minimale de descente
Визначена висота при неточному заході на посадку або при заході на посадку із застосуванням маневрування по колу, нижче якої зниження не можна виконати без візуальних орієнтирів.	A specified altitude in a non-precision approach or circling approach below which descent may not be made without the required visual reference. (AAP-06)
6.363 мінімальна висота зниження	minimum descent height / hauteur minimale de descente
Визначена висота при неточному заході на посадку або при заході на посадку із застосуванням маневрування по колу, нижче якої зниження не можна буде здійснити без візуальних орієнтирів.	A specified height in a non-precision approach or circling approach below which descent may not be made without the required visual reference. (AAP-06)
6.364 мінімальна злітно-посадкова смуга	minimum operating strip / piste opérationnelle minimale
Злітно-посадкова смуга, яка відповідає мінімальним вимогам, призначена для конкретних типів літальних апаратів з максимальною допустимою злітною вагою або максимальною загальною бойовою масою.	A runway which meets the minimum requirements for operating assigned and/or allocated aircraft types on a particular aerodrome at maximum or combat gross weight. (AAP-06)
6.365 мінімальна поверхня руху літального апарата	minimum aircraft operating surface / surface opérationnelle minimale pour les aéronefs
Мінімальна поверхня на аеродромі, що є необхідною для пересування літального апарата. Вона включає зону розосередження ЛА, мінімальну смугу та руліжні доріжки між ними.	The minimum surface on an aerodrome which is essential for the movement of aircraft. It includes the aircraft dispersal areas, the minimum operating strip and the taxiways between them. (AAP-06)
6.366 мінімальна сила	minimum force / force minimale
Сила, що також включає сили, застосування яких має смертельні	Force, up to and including lethal force, limited to the degree, intensity

наслідки. Такі сили обмежені до певного ступеню, інтенсивності та тривалості, проте вони необхідні для виконання завдання.

and duration necessary to achieve the objective. (AAP-06)

6.367 мінімальний кут ведення вогню

elevation of security / hausse de sécurité

Мінімальний кут, який є прийнятним для ведення вогню над своїми підрозділами без ризику їх ураження. Це поняття стосується лише деяких видів озброєння з настільною траєкторією.

Minimum elevation permissible for firing above friendly troops without endangering their safety. This concept can only be applied to certain equipment having a flat trajectory. (AAP-06)

6.368 мінне поле

minefield / champ de mines

В операціях з встановлення мін та розмінування, визначена територія, на якій закладено міни.

In land mine warfare, a defined area in which mines have been emplaced. (AAP-06)

6.369 місія¹

mission¹ / mission¹

Чіткий короткий виклад завдання командування та його мета.

A clear, concise statement of the task of the command and its purpose. (AAP-06)

6.370 місце зустрічі

rendezvous point / point de regroupement

Визначене місце для перегрупування до, під час або після проведення операції у визначений час або ситуації.

A given location at which to regroup before, during or after an operation at a specified time or in a specified situation. (AAP-06)

6.371 місце очікування

holding point / point d'attente

Географічно або в електронному вигляді визначене місце розташування, що використовується для розташування літака під час польоту за визначеною схемою у відповідності з дозволом диспетчерської служби управління повітряним рухом.

A geographically or electronically defined location used in stationing aircraft in flight in a predetermined pattern in accordance with air traffic control clearances. (AAP-06)

6.372 місце складання

assembly area/ aire de montage

На об'єкті матеріально-технічного забезпечення – загальна площа, яка використовується для

In a supply installation, the gross area used for collection and combining components into

складання і поєднання complete units, kits, or assemblies.
компонентів у готові агрегати, (AAP-06)
вузли або блоки.

6.373 місце стоянки літаків

apron / aire de trafic

Визначена ділянка аеродрому, яка
призначена для стоянки,
завантаження, розвантаження
та/або технічного обслуговування
повітряних суден.

A defined area on an aerodrome,
intended for parking, loading,
unloading and/or servicing of
aircraft. (AAP-06)

6.374 мобілізація¹

mobilization¹ / mobilisation¹

Діяльність щодо підготовки до
війни або інших надзвичайних
ситуацій шляхом зосередження та
організації національних ресурсів.

The act of preparing for war or other
emergencies through assembling and
organizing national resources.
(AAP-06)

6.375 мобілізація²

mobilization² / mobilisation²

Процес приведення збройних сил
або їх частини в стан готовності
до ведення бойових дій або до
надзвичайних ситуацій на
національному рівні. Це
передбачає збір і організацію
особового складу, матеріальних
засобів та військової техніки для
виконання завдань військової
служби.

The process by which the armed
forces or part of them are brought to
a state of readiness for war or other
national emergency. This includes
assembling and organizing
personnel, supplies, and material for
active military service. (AAP-06)

6.376 мобільна група підтримки

mobile support group / groupe de soutien logistique naval

Група, що здійснює матеріально-
технічне забезпечення кораблів на
якірній стоянці; тобто це
військово-морська база на плаву,
хоча деякі її елементи можуть
знаходитися на березі.

A group which provides logistic
support to ships at an anchorage; in
effect, a naval base afloat although
certain of its supporting elements
may be located ashore. (AAP-06)

6.377 мобільність

mobility / mobilité

Спроможність збройних сил, що
дозволяє їм пересуватись з місця
на місце, зберігаючи здатність
виконувати основне завдання.

A quality or capability of military
forces which permits them to move
from place to place while retaining
the ability to fulfil their primary
mission. (AAP-06)

6.378 момент прийняття рішення

decision point / point de prise de décision

Точка у просторі і часі, яку було

визначено у ході планування, та відповідно до якої передбачено, що командир повинен ухвалити відповідне рішення щодо конкретного ходу бою.

A point in space and time, identified during the planning process, where it is anticipated that the commander must make a decision concerning a specific course of action. (AAP-06)

6.379 моніторинг¹

Акт прослуховування, спостереження, і/або ведення запису про витік даних щодо власних чи союзних сил з метою покращення стандартів безпеки.

monitoring¹ / écoute de contrôle¹

The act of listening, carrying out surveillance on, and/or recording the emissions of one's own or Allied forces for the purpose of maintaining and improving procedural standards and security, or for reference, as applicable. (AAP-06)

6.380 моніторинг²

Акт прослуховування, спостереження, і/або ведення запису про витік даних противника з метою отримання розвідувальних даних.

monitoring² / écoute de contrôle²

The act of listening, carrying out surveillance on, and/or recording of enemy emissions for intelligence purposes. (AAP-06)

6.381 морська десантна операція

Військова операція з моря силами та засобами ВМС і морського десанту, який перебуває на кораблях або у літальних апаратах, головною метою яких є висадка на берег як в умовах, що дозволяють здійснити висадку, так й під час ворожого опору.

amphibious operation / operation amphibie

A military operation launched from the sea by a naval and landing force embarked in ships or craft, with the principal purpose of projecting the landing force ashore tactically into an environment ranging from permissive to hostile. (AAP-06)

6.382 морська операція

Заходи, що виконуються силами на, під або над морем з метою отримати чи використати в своїх інтересах контроль над морем, або не допустити, щоб його використав противник.

maritime operation / operation maritime

An action performed by forces on, under, or over the sea to gain or exploit control of the sea or to deny its use to the enemy. (AAP-06)

6.383 морське десантне оперативне з'єднання

Оперативна група військово-морських сил і десанту при підтримці авіації та інших допоміжних сил, сформованих з

amphibious task force / force opérationnelle amphibie

A task organization of naval forces and a landing force, with their organic aviation and other supporting forces, formed for the

метою проведення десантної операції з моря. purpose of conducting an amphibious operation. (AAP-06)

6.384 морський десант¹

Військово-морські і десантні формування разом з силами підтримки, призначені і оснащені для проведення морських десантних операцій.

amphibious force¹ / force amphibie¹

A naval force and landing force, together with supporting forces that are trained, organized and equipped for amphibious operations. (AAP-06)

6.385 морський десант²

У військово-морському використанні – адміністративна назва десантного з'єднання кораблів.

amphibious force² / force amphibie²

In naval usage, the administrative title of the amphibious type command of a fleet. (AAP-06)

6.386 моторизований підрозділ

Підрозділ, що має на озброєнні моторизовані транспортні засоби, які дозволяють здійснювати переміщення особового складу, зброї чи військової техніки і водночас не вимагає залучення інших джерел для допомоги.

motorized unit / unité motorisée

A unit equipped with complete motor transportation that enables all of its personnel, weapons, and equipment to be moved at the same time without assistance from other sources. (AAP-06)

Н

6.387 наведення

В артилерії і вогневій підтримці з моря – термін, який використовується коригувальником / спостерігачем під час виклику вогню, щоб вказати кут наведення гармати по лінії “гармата-ціль”.

direction / gisement d'observation

In artillery and naval fire support, a term used by a spotter/observer in a call for fire to indicate the bearing of the spotting line. (AAP-06)

6.388 наземний орієнтир

Природна чи штучна мітка, яку можна легко розпізнати на землі відповідно до її координат.

landmark / repère terrestre

A feature, either natural or artificial, that can be accurately determined on the ground from a grid reference. (AAP-06)

6.389 наказ

Письмове, усне або у формі

order / ordre

A communication, written, oral, or

сигналу повідомлення, завдяки якому передаються вказівки начальника підлеглому.

by signal, which conveys instructions from a superior to a subordinate. (AAP-06)

6.390 наказ на завантаження

embarkation order / ordre d'embarquement

Наказ, який уточнює дату, час, шлях доправлення, методи та перелік засобів транспортування військ та їх обладнання безпосередньо до судна або літака.

An order specifying dates, times, routes, loading diagrams and methods of movement to shipside or aircraft for troops and their equipment. (AAP-06)

6.391 напрямок

axis / axe

У сухопутній війні – запланований або досягнутий загальний напрямок руху, зазвичай, визначений певними межами.

In land warfare, the general direction of movement, planned or achieved, usually between assigned boundaries. (AAP-06)

6.392 нарощування боєздатності

build-up / alignement sur le tableau d'effectifs

Процес забезпечення необхідної комплектації підрозділів та визначених рівнів військової техніки, обладнання, складських приміщень та оснащення. Крім того, цей термін можна застосовувати до засобів реалізації цього процесу.

The process of attaining prescribed strength of units and prescribed levels of vehicles, equipment, stores and supplies. Also may be applied to the means of accomplishing this process. (AAP-06)

6.393 наступ з ходу

hasty attack / attaque improvisée

Під час наземних операцій – атака, час на підготовку якої є другорядним у порівнянні зі швидкістю, коли потрібно скористатися існуючою можливістю.

In land operations, an attack in which preparation time is traded for speed in order to exploit an opportunity. (AAP-06)

6.394 невсепогодний літак-винищувач

clear weather air defence fighter / chasseur de défense aérienne temps clair

Літак-винищувач, оснащений обладнанням і зброєю, які дозволяють уражати повітряні цілі вдень і вночі, проте лише у ясну погоду.

A fighter aircraft with equipment and weapons which enable it to engage airborne targets by day and by night, but in clear weather conditions only. (AAP-06)

6.395 негайна авіаційна підтримка

Повітряна підтримка, що призначена для виконання спеціальних запитів, які надходять у ході бою, та які не можуть бути сплановані заздалегідь.

immediate air support / appui aérien immédiat

Air support to meet specific requests which arise during the course of a battle and which by their nature cannot be planned in advance. (AAP-06)

6.396 негайна бойова готовність

Стан, у якому збройні сили є повністю готовими вступити у бій.

immediate operational readiness / situation paré à combattre

The state in which an armed force is ready in all respects for instant combat. (AAP-06)

6.397 непряма авіаційна підтримка

Підтримка, що надається наземним або морським силам за допомогою нанесення повітряних ударів по цілях, які беруть участь у тактичному бою. Вона включає отримання та збереження переваги у повітрі, а також виснаження противника.

indirect air support / appui aérien indirect

Support given to land or sea forces by air action against objectives other than enemy forces engaged in tactical battle. It includes the gaining and maintaining of air superiority interdiction, and harassing. (AAP-06)

6.398 несмертельний вогонь

Вогонь, який ведеться не з метою знищення визначеної цілі, а для послаблення, дезорієнтування, затримання або нейтралізації ефективності оперативних сил противника, його функцій та об'єктів.

non-lethal fire / tir non létal

Fire that does not primarily seek the physical destruction of an intended target and is delivered to impair, disrupt, delay or neutralize the performance of enemy operational forces, functions and facilities. (AAP-06)

6.399 несприятливе середовище

Середовище, в якому дружні війська передбачають наявність та взаємодію з перешкодами для проведення операцій.

non-permissive environment / environnement non permissif

An environment in which friendly forces anticipate obstructions to, or interference with, operations. (AAP-06)

6.400 норма добового постачання

Необхідна добова кількість боєприпасів для конкретного виду озброєння, а також інше добового забезпечення відповідного

required supply rate / taux de ravitaillement requis

The amount of ammunition expressed in rounds per weapon per day for those items fired by

підрозділу, що є необхідним для проведення операцій визначеним підрозділом без будь-яких обмежень протягом визначеного періоду часу.

weapons, and of all other items of supply expressed in terms of appropriate unit of measure per day, estimated to sustain operations of any designated force without restriction for a specified period. (AAP-06)

О

6.401. об'єднана авіаційна ударна група

Поєднання ударного літального апарата і/або розвідувального гвинтокрильного літального апарата, а також літака безпосередньої авіаційної підтримки з нерухомим крилом, що діють разом з метою визначення розташування та атаки цілей першочергової важливості, а також вигідних випадково виявлених цілей. Операції об'єднаної авіаційної ударної групи координуються та здійснюються з метою підтримки плану маневрів командира підрозділів сухопутних військ.

Примітка: Об'єднана авіаційна ударна група зазвичай діє скоординовано та користується вогневою підтримкою, підтримкою зенітної артилерії, вогневою підтримкою надводних кораблів, спостереження, розвідувальних систем, засобів радіоелектронної боротьби та сил наземних операцій.

joint air attack team / groupe d'attaque aérienne interarmées

A combination of attack and/or reconnaissance rotary-wing aircraft and fixed-wing close air support aircraft, operating together to locate and attack high-priority targets and targets of opportunity. Joint air attack team operations are coordinated and conducted to support the ground commander's scheme of manoeuvre.

Note: The joint air attack team normally operates as a coordinated effort supported by fire support, air defence artillery, naval surface fire support, intelligence, surveillance, and reconnaissance systems, electronic warfare systems, and ground manoeuvre forces. (AAP-06)

6.402. об'єднана операція

Краще вживати термін: багатонаціональна операція.

combined operation

Preferred term: multinational operation (AAP-06)

- 6.403. об'єднаний joint / interarmées multiservice**
 Прикметник, що використовується для опису діяльності, операцій та організацій, де беруть участь підрозділи щонайменше двох видів збройних сил. Adjective used to describe activities, operations and organizations in which elements of at least two services participate. (AAP-06)
- 6.404. об'єднаний вогонь joint fires / tirs interarmées**
 Вогонь, що має місце при застосуванні сил двох чи більше компонентів, при цьому він скоординований і направлений на досягнення спільної мети. Fires applied during the employment of forces from two or more components, in coordinated action toward a common objective. (AAP-06)
- 6.405. об'єднані сили combined force**
 Краще вживати термін: багатонаціональні сили. Preferred term: multinational force. (AAP-06)
- 6.406. обладнання equipment / équipement**
 Усі предмети багаторазового використання, необхідні для оснащення окремої особи чи структурної одиниці. All non-expendable items needed to outfit/equip an individual or organization. (AAP-06)
- 6.407. обладнання з особливими відмітками signature equipment / équipement caractéristique**
 Будь-яка зразок обладнання, на якому зазначено вид та характер підрозділу або з'єднання, якому він належить. Any item of equipment which reveals the type and nature of the unit or formation to which it belongs. (AAP-06)
- 6.408. обмежена зона дії restricted operating zone / zone d'opérations réglementée**
 Частина повітряного простору, що визначена органом контролю повітряного простору у зв'язку з певними ситуаціями та/або вимогами, в межах якого заборонено польоти одного або більше повітряних суден. Airspace of defined dimensions, designated by the airspace control authority in response to specific situations and/or requirements, within which the operation of one or more airspace users is restricted. (AAP-06)
- 6.409. обмеження caveat / restriction**
 Під час проведення операцій НАТО – будь-яке обмеження або застереження держави, пов'язане In NATO operations, any limitation, restriction or constraint by a nation on its military forces or

з її збройними силами або цивільним персоналом під командуванням і управлінням НАТО або іншим чином доступним для НАТО, яке не дозволяє командуванню НАТО розгортати і використовувати ці сили у повній відповідності із затвердженим планом проведення операцій.

Примітка: Обмеження може поширюватися, зокрема на свободу пересування в межах зони проведення спільних військових операцій та/або відповідно до затверджених правил участі у бойових діях.

civilian elements under NATO command and control or otherwise available to NATO, that does not permit NATO commanders to deploy and employ these assets fully in line with the approved operation plan.

Note: A caveat may apply inter alia to freedom of movement within the joint operations area and/or to compliance with the approved rules of engagement. (AAP-06)

6.410. оборона на обладнаних позиціях **deliberate defence / défense préparée**

Оборона, яка зазвичай організована до зіткнення з противником або, коли зіткнення з противником не є неминучим, і є достатньо часу для її організації. Зазвичай організація такої оборони передбачає створення великого укріпрайону разом із довгостроковими вогневими точками, фортифікаційними спорудами і системами зв'язку.

A defence normally organized when out of contact with the enemy or when contact with the enemy is not imminent and time for organization is available. It normally includes an extensive fortified zone incorporating pillboxes, forts, and communication systems. (AAP-06)

6.411. оборона на поспішно обладнаних місцевості **hasty defence / défense improvisée**

Оборона, що зазвичай організовується при бойовому зіткненні з противником або коли таке зіткнення є неминучим і час на її організацію обмежений. Зазвичай, це поліпшенням оборонних характеристик місцевості шляхом використання окопів та загороджень.

A defence normally organized while in contact with the enemy or when contact is imminent and time available for the organization is limited. It is characterized by improvement of the natural defensive strength of the terrain by utilization of foxholes, emplacements, and obstacles.

(AAP-06)

- 6.412. обслуговування повітряного судна** **aircraft servicing / entretien courant pour aéronefs**
 Заходи та процедури, які пов'язані з перевіркою, поповненням витратних матеріалів, очищенням, змащенням, регулюванням руху по землі, стоянкою та кріпленням літаків. Activities and procedures related to inspection, replenishment of expendables and consumables, cleaning, lubrication, marshalling, parking and securing of aircraft. (AAP-06)
- 6.413. обслуговування¹** **maintenance¹ / maintenance¹**
 Заходи, що вживаються для збереження обладнання або відновлення його відповідно до заданих умов експлуатації, до кінця його використання, що включає перевірку, тестування, обслуговування, вдосконалення, класифікацію відповідно до експлуатаційних характеристик, ремонт, відновлення роботи, вилучення, утилізацію та зняття придатних деталей та агрегатів. All actions taken to retain equipment in or to restore it to specified conditions until the end of its use, including inspection, testing, servicing, modification(s), classification as to serviceability, repair, recovery, rebuilding, reclamation, salvage and cannibalization. (AAP-06)
- 6.414. обслуговування²** **maintenance² / maintenance²**
 Усі заходи, пов'язані з постачанням та ремонтом для забезпечення спроможності сил виконувати свої бойові завдання. All supply and repair action taken to keep a force in condition to carry out its mission. (AAP-06)
- 6.415. обслуговування³** **maintenance³ / maintenance³**
 Поточна щоденна робота, направлена на підтримання об'єкту (завод, будівля, споруда, наземні засоби, інженерне обладнання або інші об'єкти нерухомості) у стані готовності до безперервного використання, зберігаючи проектну виробничу потужність і ефективність, за прямим призначенням. The routine recurring work required to keep a facility (plant, building, structure, ground facility, utility system, or other real property) in such condition that it may be continuously utilized, at its original or designed capacity and efficiency, for its intended purpose. (AAP-06)
- 6.416. обстановка** **environment / environnement**
 Навколишнє середовище, в якому The surroundings in which an

певна структурна одиниця здійснює свою діяльність, включаючи повітря, воду, землю, природні ресурси, флору, фауну, людей, та взаємодію з ними.

organization operates, including air, water, land, natural resources, flora, fauna, humans, and their interrelations. (AAP-06)

6.417. обхідний маневр

Різновид охоплення, під час якого війська, що наступають, обходять або переходять основні оборонні позиції противника з метою захоплення об'єктів в тилу противника, щоб змусити противника залишити свої позиції або відволікти основні сили для протистояння загрози.

turning movement / movement tournant

A variation of the envelopment in which the attacking force passes around or over the enemy's principal defensive positions to secure objectives deep in the enemy's rear to force the enemy to abandon his position or divert major forces to meet the threat. (AAP-06)

6.418. окремий бойовий наказ

Наказ, що віддається підлеглим підрозділам, який містить інформацію про те, яку місію потрібно виконати, не уточнюючи як саме.

mission-type order / ordre de mission-type

An order issued to a subordinate unit that indicates the mission to be accomplished without specifying how it is to be done. (AAP-06)

6.419. оперативна готовність

Спроможність підрозділу/формування, корабля, системи озброєння або техніки виконувати завдання або функції за призначенням. Може використовуватися у загальному значенні або для визначення рівня чи ступеня готовності.

operational readiness / état de préparation opérationnelle

The capability of a unit/formation, ship, weapon system or equipment to perform the missions or functions for which it is organized or designed. may be used in a general sense or to express a level or degree of readiness. (AAP-06)

6.420. оперативна доповідь

Стандартний звіт про результати місії та важливі спостереження в ході польоту.

mission report / compte rendu de mission

A standard report containing the results of a mission and significant sightings along the flight route. (AAP-06)

6.421. оперативна пауза

Тимчасове та навмисне припинення певних заходів у ході проведення операції, для

operational pause / pause opérationnelle

A temporary and deliberate cessation of certain activities

того, щоб уникнути досягнення кульмінаційного моменту, та мати можливість відновити бойові спроможності, необхідні для переходу до наступного етапу операції.

during the course of an operation to avoid reaching the culminating point and to be able to regenerate the combat power required to proceed with the next stage of the operation. (AAP-06)

6.422. оперативна потреба

operational requirement / besoin opérationnel

Визначена потреба, яка є підставою для своєчасного виділення ресурсів з метою набуття спроможностей, необхідних для виконання затверджених військових або цивільних завдань, операцій, місій або заходів.

An established need justifying the timely allocation of resources to achieve a capability to accomplish approved military or civil objectives, operations, missions or actions. (AAP-06)

6.423. оперативна розвідка

operational intelligence / renseignement opérationnel

Розвідувальні дані, необхідні для планування і проведення кампаній на оперативному рівні.

Intelligence required for the planning and conduct of campaigns at the operational level. (AAP-06)

6.424. оперативне командування

operational command / commandement opérationnel

Повноваження командуючого ставити завдання підпорядкованим командирам, розгортати підрозділи, перепідпорядковувати сили, залишали або передавати оперативне та/або тактичне управління на розсуд командуючого.

The authority granted to a commander to assign missions or tasks to subordinate commanders, to deploy units, to reassign forces, and to retain or delegate operational and/or tactical control as the commander deems necessary.

Примітка: Не передбачає відповідальність за адміністративні питання.

Note: It does not include responsibility for administration. (AAP-06)

6.425. оперативне мистецтво

operational art / art opérationnel

Застосування збройних сил з метою досягнення стратегічних та/або оперативних цілей шляхом розробки, організації, інтеграції та виконання планів дій, ведення кампаній, оперативно-стратегічних операцій та боїв.

The employment of forces to attain strategic and/or operational objectives through the design, organization, integration and conduct of strategies, campaigns, major operations and battles. (AAP-06)

6.426. оперативне управління

Делеговані командуючому повноваження керувати визначеними військами з метою виконання конкретних операцій або завдань, зазвичай обмежених функціонально, за часом або місцем проведення; розгортати задіяні підрозділи, та залишати у своєму підпорядкуванні або визначати тактичне управління цими підрозділами. Здійснення оперативного управління не передбачає повноважень визначати окреме застосування сил та засобів задіяних підрозділів, а також відповідальність за адміністративне або тилове забезпечення.

operational control / contrôle opérationnel

The authority delegated to a commander to direct forces assigned so that the commander may accomplish specific missions or tasks which are usually limited by function, time, or location; to deploy units concerned, and to retain or assign tactical control of those units. It does not include authority to assign separate employment of components of the units concerned. Neither does it, of itself, include administrative or logistic control. (AAP-06)

6.427. оперативний аналіз

Застосування наукових методів для сприяння відповідальним особам за ухвалення рішень.

operational analysis / analyse opérationnelle

The application of scientific methods to assist executive decision-makers. (AAP-06)

6.428. оперативний рівень

Рівень, на якому здійснюється планування та проведення кампаній та оперативно-стратегічних операцій для виконання стратегічних завдань в межах ТВД або районів бойових дій.

operational level / niveau opératif

The level at which campaigns and major operations are planned, conducted and sustained to accomplish strategic objectives within theatres or areas of operations. (AAP-06)

6.429. оперативний рубіж

В рамках операції – лінія, що пов'язує критичні точки в часі та просторі на шляху до "центру тяжіння" (центр бойового потенціалу).

line of operation / ligne d'opération

In a campaign or operation, a line linking decisive points in time and space on the path to the centre of gravity. (AAP-06)

- 6.430. оперативний центр авіаційної підтримки** **air support operations centre / centre d'opérations d'appui aérien**
 Центр тактичної системи управління повітряним рухом, розташований на командному пункті або відповідному штабі сухопутних військ, що координує та спрямовує безпосередню авіаційну підтримку і інші заходи тактичної підтримки з повітря. An agency of a tactical air control system collocated with a corps headquarters or an appropriate land force headquarters, which coordinates and directs close air support and other tactical air support. (AAP-06)
- 6.431. оперативні запаси** **operational stocks / stocks opérationnels**
 Сукупність основних запасів та запасів для забезпечення тривалих бойових дій. The sum of basic stocks and sustaining stocks. (AAP-06)
- 6.432. оперативно-тактична група¹** **task force¹ / force opérationnelle¹**
 Організаційна одиниця ВМС, яка сформована командувачем оперативного флоту або вищим органом управління для виконання визначеного завдання або завдань. A component of a fleet organized by the commander of a task fleet or higher authority for the accomplishment of a specific task or tasks. (AAP-06)
- 6.433. оперативно-тактична група²** **task force² / force opérationnelle²**
 Тимчасове угруповання частин і підрозділів під одним командуванням, яке створене для виконання оперативно-тактичних завдань. A temporary grouping of units, under one commander, formed for the purpose of carrying out a specific operation or mission. (AAP-06)
- 6.434. оперативно-тактична група³** **task force³ / force opérationnelle³**
 Тимчасово утворене угруповання частин і підрозділів під одним командуванням, яке створене для довготривалого виконання визначеного завдання. A semi-permanent organization of units, under one commander, formed for the purpose of carrying out a continuing specific task. (AAP-06)
- 6.435. операції в певному районі** **area operations / opérations de zone**
 У військово-морській термінології – бойові дії, що проводяться у певному географічному районі, і не пов'язані із захистом конкретних підрозділів. In maritime usage, operations conducted in a geographical area and not related to the protection of a specific force. (AAP-06)

- 6.436. операції з тактичних повітряних перевезень** **tactical air transport operations / opérations de transport aérien tactique**
Повітряне перевезення пасажирів і вантажів в межах театру бойових дій за рахунок:
а) повітряно-десантних операцій; скидання парашутного десанту; висадки вертолітного десанту, висадки повітряного десанту;
б) повітряної операції з тилової підтримки;
в) спеціальних бойових завдань;
г) завдань з медичної евакуації повітрям.
- 6.437. операції тактичної авіації** **tactical air operation / opération aérienne tactique**
Застосування військово-повітряних сил у координації з наземними або морськими силами з метою:
а) досягнення і підтримки переваги в повітрі;
б) запобігання пересуванню сил противника в зону бойових дій та в її межах, виявлення і знищення цих сил, а також об'єктів, що надають їм підтримку;
в) сприяння сухопутним або морським силам у досягненні їх цілей шляхом проведення спільних операцій.
- 6.438. операція** **operation / operation**
Послідовність узгоджених дій з визначеною метою.
Примітка: 1. Військові операції НАТО. 2. Операції НАТО, які вирішують широке коло питань, зокрема невійськового характеру.
- 6.439. операція вторгнення** **intruder operation / opération d'intruder**
Наступальна операція, що ведеться вдень або вночі на території противника з метою

- знищення літаків противника в районі його баз. primary object of destroying enemy aircraft in the vicinity of their bases. (AAP-06)
- 6.440. операція по ізоляції району** **area interdiction operation / operation d'interdiction**
Операція, яка спрямована на запобігання або перешкоджання діям противника у визначеному районі. An operation aimed at preventing or hindering enemy operations in a specified area. (AAP-06)
- 6.441. опорна геодезична мережа** **control / réseau de points de contrôle**
У картографії і фотограмметрії – збірний термін для системи знаків або предметів на землі або на карті чи фотографії, розташування або висота над рівнем моря яких (або усе разом) були або будуть визначені. In mapping, charting and photogrammetry, a collective term for a system of marks or objects on the earth or on a map or a photograph, whose positions or elevations, or both, have been or will be determined. (AAP-06)
- 6.442. опорний пункт** **strong point / centre de résistance**
Важливий пункт в обороні, який зазвичай надійно укріплений та добре озброєний автоматичною зброєю. Навколо цього пункту для його захисту зосереджені інші вогневі позиції. A key point in a defensive position, usually strongly fortified and heavily armed with automatic weapons, around which other positions are grouped for its protection. (AAP-06)
- 6.443. організація позицій на місцевості** **organization of the ground / organisation du terrain**
Створення оборонної позиції шляхом посилення природних оборонних особливостей місцевості та призначенням окупаційних військ у визначені райони. The development of a defensive position by strengthening the natural defences of the terrain and by assignment of the occupying troops to specific localities. (AAP-06)
- 6.444. орієнтир** **attitude / orientation**
Азимут поздовжньої осі району цілі по карті. The grid bearing of the long axis of a target area. (AAP-06)
- 6.445. основна мережа військових маршрутів руху** **basic military route network / réseau routier militaire de base**
Осьові, бічні і сполучні маршрути руху, які у мирний час Axial, lateral, and connecting routes designated in peacetime by

визначені приймаючою країною для забезпечення транспортних потреб і запланованого пересування військової техніки союзних держав та власних сил оборони.

the host nation to meet the anticipated military movements and transport requirements, both Allied and national. (AAP-06)

6.446. основний аеродром

main aerodrome / aerodrome principal

Аеродром, постійно задіяний у мирний час, який може бути використаний також у воєнний час, а також має достатньо оперативних засобів для повного використання його бойового потенціалу.

Aerodrome designed for permanent occupation in peacetime, also suitable for use in wartime and having sufficient operational facilities for full use of its combat potential. (AAP-06)

6.447. основний напрямок маневру

axial route / pénétrante

Шлях, що проходить через район тилу до переднього краю.

A route running through the rear area and into the forward area. (AAP-06)

6.448. основні запаси

basic stocks / stocks initiaux

Запаси, які необхідні для забезпечення виконання затверджених оперативних планів упродовж початкового заздалегідь визначеного періоду.

Stocks to support the execution of approved operational plans for an initial predetermined period. (AAP-06)

6.449. основні принципи бойового застосування тактичної авіації

tactical air doctrine / doctrine tactique aérienne

Основоположні принципи, які слугують керівництвом для застосування військово-повітряних сил в операціях тактичної авіації з метою досягнення поставленої цілі.

Fundamental principles designed to provide guidance for the employment of air power in tactical air operations to attain established objectives. (AAP-06)

6.450. основні розвідувальні дані

basic intelligence / renseignement de base

Розвіддані, отримані з будь-якого джерела, які можуть бути використані у якості довідкового матеріалу для планування, а також у якості основи для подальшої обробки інформації або розвідданих.

Intelligence, derived from any source, that may be used as reference material for planning and as a basis for processing subsequent information or intelligence. (AAP-06)

- 6.451. офіцер управління тактичної авіації** **tactical air controller / contrôleur aérien tactique**
 Офіцер, який відповідає за усі дії центру управління тактичної авіації. Він відповідає перед командувачем тактичною авіацією за управління усіма літальними апаратами та пунктами оповіщення про повітряні операції в межах свого району відповідальності. The officer in charge of all operations of the tactical air control centre. He is responsible to the tactical air commander for the control of all aircraft and air warning facilities within his area of responsibility. (AAP-06)
- 6.452. охоплення** **envelopment / enveloppement**
 Наступальний маневр, під час якого головні сили наступу обходять основні оборонні позиції противника з метою забезпечення виконання завдань у тилу противника. An offensive manoeuvre in which the main attacking force passes around or over the enemy's principal defensive positions to secure objectives to the enemy's rear. (AAP-06)
- 6.453. охоплення з обох флангів** **double envelopment / double enveloppement**
 Маневр, який виконується військами в обхід обох флангів противника, з метою здійснення атаки на фланги або виходу у тил противника. A manoeuvre executed by forces that move around both flanks of an enemy position to attack the flanks or objectives in the rear of the enemy. (AAP-06)
- 6.454. охорона в обороні** **protective security / sûreté**
 Організована система заходів оборони, яка встановлюється і підтримується на всіх рівнях військового управління з метою досягнення і підтримки належного рівня безпеки. The organized system of defensive measures instituted and maintained at all levels of command with the aim of achieving and maintaining security. (AAP-06)
- 6.455. оцінка¹** **assessment / appréciation**
 Процес оцінки спроможностей і ефективності роботи організацій, окремих осіб, матеріально-технічних засобів або систем. The process of estimating the capabilities and performance of organizations, individuals, materiel or systems.
 Примітка: У контексті збройних сил – ієрархічні відносини у логічній послідовності: оцінка, аналіз, контроль готовності і Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and

сертифікація.

certification. (AAP-06)

6.456. оцінка²

evaluation¹ / évaluation¹

Структурований процес оцінювання діяльності, сил, засобів та ефективності роботи відповідно до визначених стандартів або критеріїв. Примітка: У контексті збройних сил – ієрархічні відносини у логічній послідовності: оцінка, аналіз, контроль готовності та атестація.

The structured process of examining activities, capabilities and performance against defined standards or criteria. Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. (AAP-06)

6.457. оцінка³

evaluation² / évaluation²

У розвідці – це етап обробки розвідувальних даних, що включає оцінку даних щодо надійності джерела інформації та достовірності самої інформації.

In intelligence usage, a step in the processing phase of the intelligence cycle constituting appraisal of a item of information in respect of the reliability of the source, and the credibility of the information. (AAP-06)

6.458. оцінка бойової готовності

operational readiness evaluation / évaluation de l'état de préparation opérationnelle

Оцінка бойових спроможностей та ефективності підрозділу або будь-якої його складової.

An evaluation of the operational capability and effectiveness of a unit or any portion thereof. (AAP-06)

6.459. оцінка місцевості

terrain analysis / analyse du terrain

Збір, аналіз, оцінка та інтерпретація географічної інформації про природні та техногенні особливості місцевості у поєднанні з іншими відповідними чинниками, для прогнозування впливу рельєфу місцевості на проведення військових операцій.

The collection, analysis, evaluation and interpretation of geographic information on the natural and man-made features of the terrain, combined with other relevant factors, to predict the effect of the terrain on military operations. (AAP-06)

6.460. оцінка обстановки

estimate of the situation / appréciation de la situation

Логічний процес мислення, за допомогою якого командир аналізує усі обставини, що

A logical process of reasoning by which a commander considers all

впливають на бойову обстановку і ухвалює необхідне для успішного виконання завдання рішення.

the circumstances affecting the military situation and arrives at a decision as to the course of action to be taken in order to accomplish his mission. (AAP-06)

6.461. оцінка ступеня бойових пошкоджень **battle damage assessment / évaluation des dommages de combat**

Оцінка наслідків застосування військової сили, з летальним чи нелетальним результатом, проти визначеної військової цілі.

The assessment of effects resulting from the application of military action, either lethal or non-lethal, against a military objective. (AAP-06)

П

6.462 партизанська війна **guerrilla warfare / guérilla**

Військові операції та дії воєнізованих формувань, що проводяться на утримуваній противником, або ворожій території нерегулярними військами, переважно національними.

Military and paramilitary operations conducted in enemy held or hostile territory by irregular, predominantly indigenous forces. (AAP-06)

6.463 пасивна оборона **passive defence / défense passive**

Пасивні заходи, які вживаються для безпосередньої охорони і захисту особового складу, важливих споруд і техніки з метою мінімізації ефективності ворожих дій.

Passive measures taken for the physical defence and protection of personnel, essential installations and equipment in order to minimize the effectiveness of hostile action. (AAP-06)

6.464 пасивні заходи радіоелектронного захисту **passive electronic protective measures / mesures de protection électronique passives**

Приховані заходи, які стосуються порядку експлуатації та технічних характеристик обладнання для забезпечення ефективного використання електромагнітного спектру з боку дружніх сил.

Undetectable measures, such as those in operating procedures and technical features of equipment, to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum. (AAP-06)

6.465 перебіжка **bound / bond**

У війні на суходолі – разове

In land warfare, a single movement,

просування військових usually from cover to cover, made
підрозділів, зазвичай, від укриття by troops often under enemy fire.
до укриття, часто під вогнем (AAP-06)
противника.

6.466 перевалочний район¹

Район, який розташований між районом зосередження і районом цілі, через який після відповідної підготовки та зосередження проходять усі війська або їх певна частина з метою поповнення запасів пального, перегрупування, навчання, перевірки та розподілу особового складу та техніки.

staging area¹ / zone d'étape¹

An area located between the mounting area and the objective area through which all or part of the forces pass after mounting, for the purpose of refuelling, regrouping, training, inspection and distribution of troops and matériel. (AAP-06)

6.467 перевалочний район²

Місцевість, відведена для зосередження військових підрозділів та транзитного особового складу під час перерв між пересуваннями по шляхах сполучення.

staging area² / zone d'étape²

A general locality established for the concentration of troop units and transient personnel between movements over lines of communications. (AAP-06)

6.468 перегрупування

Пересування військ у межах районів бойових дій.

deployment / déploiement

The movement of forces within areas of operations. (AAP-06)

6.469 передача інформації про цілі

Процес передачі інформації повітряної розвідки та тактичних даних між системами оперативного управління або між органами цієї системи. Передача інформації може бути розділена на такі види:

- а. передача інформації вищою інстанцією – передача інформації від вищої інстанції нижчій.
- б. взаємна передача інформації на одному оперативному рівні – передача інформації між установами на одному оперативному рівні.
- в. передача інформації з одного

track telling / transfert de piste(s)

The process of communicating air surveillance and tactical data information between command and control systems or between facilities within the systems. Telling may be classified into the following types:

- a. Back tell – The transfer of information from a higher to a lower echelon of command.
- b. Cross tell – The transfer of information between facilities at the same operational level.
- c. Forward tell – The transfer of information to a higher level of command.
- d. Overlap tell – The transfer of information to an adjacent facility

сектора в інший – передача інформації суміжному органу стосовно шляхів, виявлених в районі відповідальності суміжного органу.

г. релейна передача інформації – передача інформації між органами шляхом використання третьої установи. Такий тип передачі інформації використовується між автоматизованими об'єктами у зоні поганої передачі сигналу.

6.470 передній край району оборони

Межі низки районів, де розгорнуто бойові підрозділи сухопутних військ, за винятком територій, де діють сили прикриття, призначені для координування вогневої підтримки, розташування сил чи маневрів підрозділів.

concerning tracks detected in the adjacent facility's area of responsibility.

е. Relateral tell – The relay of information between facilities through the use of a third facility. This type of telling is appropriate between automated facilities in a degraded communication environment. (AAP-06)

forward edge of the battle area / limite avant de la zone de bataille

The foremost limits of a series of areas in which ground combat units are deployed, excluding the areas in which the covering or screening forces are operating, designated to coordinate fire support, the positioning of forces, or the manoeuvre of units. (AAP-06)

6.471 передова база

База, що знаходиться в межах або поблизу театру військових дій, основним завданням якої є підтримка військових операцій.

advanced base / base avancée

A base located in or near a theatre of operations whose primary mission is to support military operations. (AAP-06)

6.472 передовий аеродром

Аеродром з мінімальною кількістю споруд, що використовується для дозаправлення та переозброєння авіаційних частин в районі проведення операції або поблизу району проведення операції.

advanced aerodrome / aérodrome avancé

An aerodrome, usually having minimum facilities, in or near an objective area. (AAP-06)

6.473 передовий загін (частина, з'єднання)

Тимчасово визначений підрозділ у складі морського десантного з'єднання, який висилається попереду головних сил у бік противника. Його завдання

advance force / force d'avant-garde

A temporary organization within the amphibious task force which precedes the main body to the objective area. Its function is to participate in preparing the objective

полягає у підготовці цілі для основного удару шляхом проведення таких операцій, як розвідка, захоплення опорних позицій, тралення, попереднє бомбардування, підводні вибухові роботи та авіаційна підтримка.

for the main assault by conducting such operations as reconnaissance, seizure of supporting positions, minesweeping, preliminary bombardment, underwater demolitions, and air support. (AAP-06)

6.474 передовий спостерігач

forward observer / observateur avancé

Спостерігач у складі передових підрозділів, підготовлений для коригування вогневої підтримки та передачі інформації з району бойових дій.

An observer with forward troops trained to call for and adjust supporting fire and pass battlefield information. (AAP-06)

6.475 передовий штурман наведення авіації

forward air controller / contrôleur air avancé

Фахівець, що керує із передової позиції на землі або в повітрі діями бойових літаків, які здійснюють близьку повітряну підтримку сухопутних військ.

A qualified individual who, from a forward position on the ground or in the air, directs the action of combat aircraft engaged in close air support of land forces. (AAP-06)

6.476 переміщення

deployment / redéploiement

Переміщення військ у визначені райони проведення операції.

The relocation of forces to desired areas of operations.

6.477 перепідпорядкування

chop

Краще вживати термін: зміна оперативного управління.

Preferred term: change of operational control. (AAP-06)

6.478 переслідування

pursuit / poursuite

Наступальні дії, завданням яких є наздогнати війська (сили) противника або «перерізати» їм шляхи відходу для їх подальшого знищення.

An offensive operation designed to catch or cut off a hostile force attempting to escape, with the aim of destroying it. (AAP-06)

6.479 перетворення

transformation / transformation

Безперервний і активний процес розробки та інтеграції інноваційних концепцій, доктрини та спроможностей для підвищення ефективності та сумісності збройних сил.

A continuous and proactive process of developing and integrating innovative concepts, doctrine and capabilities to improve the effectiveness and interoperability of military forces. (AAP-06)

- 6.480 перехоплення повітряної цілі при безпосередньому наведенні (з землі)** **close-controlled air interception / interception aérienne en contrôle serré**
 Перехопленням, під час якого здійснюється безперервне управління літаком-перехоплювачем до місця, з якого ціль перебуває у зоні візуальної видимості або радіолокаційного контакту. An interception in which the interceptor is continuously controlled to a position from which the target is within visual range or radar contact. (AAP-06)
- 6.481 перехоплювач** **interceptor / intercepteur fighter**
 Пілотований літак, що використовується для ідентифікації та/або ураження цілі. A manned aircraft utilized for identification and/or engagement of airborne objects. (AAP-06)
- 6.482 підкріплення** **backfilling / recombplètement**
 Індивідуальне або колективне використання резервних сил для виконання обов'язків регулярних частин, розгорнутих на передньому краї ТВД. The use of reserves, individually or collectively, to undertake the duties of regulars deployed forward to a theatre of operations. (AAP-06)
- 6.483 підривна діяльність** **subversion / subversion**
 Будь-яка дія або сукупність дій, спрямованих на послаблення військової, економічної чи політичної міцності діючої влади шляхом підриву морального духу, вірності й довіри її членів. Action or a coordinated set of actions of any nature intended to weaken the military, economic or political strength of an established authority by undermining the morale, loyalty or reliability of its members. (AAP-06)
- 6.484 підрозділ медичної евакуації** **casualty staging unit / unité de transit des malades et blessés**
 Підрозділ медичного забезпечення, який здійснює догляд за пацієнтами під час їх транспортування. A medical unit caring for in-transit patients under medical personnel supervision. (AAP-06)
- 6.485 підрозділ управління Сил спеціальних операцій** **special operations command and control element / élément de commandement et de contrôle des opérations spéciales**
 Підрозділ, визначений командиром підрозділу Сил спеціальних операцій для синхронізації, узгодження та An element established by the special operations component

взаємодії спеціальних операцій із операціями, які проводять звичайні збройні сили.

commander to synchronize, deconflict and coordinate special operations with those conducted by conventional forces. (AAP-06)

6.486 підрозділ, що залишається на позиції після відведення основних сил

stay behind force / détachement de sûreté

Підрозділ, що залишається на позиції для проведення визначених завдань після виведення або виходу з району залишків основних сил.

A force which is left in position to conduct a specified mission when the remainder of the force withdraws or retires from the area. (AAP-06)

6.487 підрозділ, що може бути транспортований повітрям

air transportable unit / unité aérotransportable

Підрозділ (за винятком аеромобільних) оснащення якого пристосоване до повітряних перевезень.

A unit, other than airborne, whose equipment is adapted for air movement. (AAP-06)

6.488 підтвердження боєготовності

validation / validation

Підтвердження можливостей та ефективності діяльності організацій, окремих осіб, матеріальних засобів або систем, що вони дійсно відповідають визначеним стандартам або критеріям шляхом надання об'єктивних доказів.

The confirmation of the capabilities and performance of organizations, individuals, materiel or systems to meet defined standards or criteria, through the provision of objective evidence.

Примітка: У контексті збройних сил – ієрархічні відносини у логічній послідовності є наступними: оцінка, аналіз, контроль готовності і атестація.

Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. (AAP-06)

6.489 підтверджувати правильність первинної інформації

verify / vérifier

Переконавшись, що значення і фразеологія надісланого повідомлення точно передають намір автора.

To ensure that the meaning and phraseology of the transmitted message conveys the exact intention of the originator. (AAP-06)

6.490 підтримання миру

peace support / soutien de la paix

Неупереджені заходи, здійснювані з метою відновлення або

Efforts conducted impartially to

підтримання миру.

Примітка: Заходи з підтримання миру можуть включати запобігання конфліктам, встановлення миру, примушення до миру, підтримання миру та зміцнення миру.

6.491 підтримання миру

Заходи з підтримання миру, призначені для сприяння реалізації режиму припинення вогню або мирному врегулюванню, а також допомоги у створенні основи для стійкого миру.

Примітка: Підтримання миру здійснюється в результаті досягнення принципової згоди усіх головних сторін конфлікту.

6.492 підтримка і взаємодія

У військово-морській термінології – бойові дії, під час яких призначена частина діє незалежно від підтримуваного з'єднання або групи, але завданням якої є надання їм контактної інформації або отримання від них розвідданих, а у випадку отримання відповідного наказу, взаємодіяти та координувати з ними свої дії. При цьому частина залишається в тактичному підпорядкуванні командної інстанції, що координує постановку бойових завдань і переміщення частини відповідно до наказів командира з'єднання.

6.493 підтримка приймаючої країни

Цивільна та військова допомога, надана у мирний час, під час кризи або війни, приймаючою країною силам НАТО та/або іншим силам і організаціям

restore or maintain peace.

Note: Peace support efforts can include conflict prevention, peacemaking, peace enforcement, peacekeeping and peacebuilding. (AAP-06)

Peacekeeping / maintien de la paix

A peace support effort designed to assist the implementation of a ceasefire or peace settlement and to help lay the foundations for sustainable peace.

Note: Peacekeeping is conducted with the strategic consent of all major conflicting parties. (AAP-06)

associated support / soutien associé

In naval usage, operations in which a designated unit operates independently of a specified force or group, but is tasked to provide contact information to, receive intelligence from and, if authorized, to cooperate and coordinate operations with the supported force. Tactical control of the unit remains with the assigning authority who coordinates tasking and movement of the unit in response to the requirements of the supported force commander. (AAP-06)

host-nation support / soutien du pays hôte

Civil and military assistance rendered in peace, crisis or war by a host nation to NATO and/or other forces and NATO organizations that

НАТО, що розташовані або діють на/з або через територію приймаючої країни.

are located on, operating on/from, or in transit through the host nation's territory. (AAP-06)

6.494 план артилерійського вогню

artillery fire plan table / plan de feux d'artillerie

Документ, який містить інформацію про цілі та необхідні дані для їх обстрілу. Вогонь по запланованих цілях ведеться у визначеній часовій послідовності. Обстріл цілей може здійснюватися за запитом, у певний визначений час або у разі потреби.

A presentation of planned targets giving data for engagement. Scheduled targets are fired in a definite time sequence. The starting time may be on call, at a prearranged time or at the occurrence of a specific event. (AAP-06)

6.495 план дій в особливій обстановці

contingency plan / plan de circonstance

План можливих бойових дій, при розробленні якого враховуються виявлені або можливі вихідні фактори. Такий план розробляється максимально докладно, наскільки це можливо, включає в себе необхідні ресурси та різні варіанти розгортання військ та служить основою для подальшого планування.

A plan which is developed for possible operations where the planning factors have been identified or can be assumed. This plan is produced in as much detail as possible, including the resources needed and deployment options, as a basis for subsequent planning. (AAP-06)

6.496 план забезпечення

administrative plan / plan administratif et logistique

План, зазвичай, пов'язаний та доповнює наказ або план проведення операції та містить інформацію і інструкції щодо матеріально-технічного й адміністративного забезпечення операції.

A plan, normally relating to and complementing the operation plan or order, which provides information and instructions covering the logistic and administrative support of the operation. (AAP-06)

6.497 план збору розвідувальних даних

collection plan / plan de recherche

План збору інформації з усіх доступних джерел відповідно до вимог розвідки та втілення цих вимог у накази та запити на адресу відповідних організацій.

A plan for collecting information from all available sources to meet intelligence requirements and for transforming those requirements into orders and requests to appropriate agencies. (AAP-06)

6.498 план операції

operation plan / plan d'opération

План окремої або декількох

A plan for a single or series of

взаємозалежних операцій, які проводяться одночасно або послідовно. Зазвичай, ґрунтується на встановлених припущеннях і є за формою директивою вищої інстанції, та є основою підлеглим командирам для підготовки допоміжних планів і наказів. Назва “план” зазвичай використовується замість “наказ” при попередній підготовці до проведення операції. Виконання плану операції може відбуватись у визначений час або за сигналом, перетворившись у бойовий наказ.

connected operations to be carried out simultaneously or in succession. It is usually based upon stated assumptions and is the form of directive employed by higher authority to permit subordinate commanders to prepare supporting plans and orders. The designation "plan" is usually used instead of "order" in preparing for operations well in advance. An operation plan may be put into effect at a prescribed time, or on signal, and then becomes the operation order. (AAP-06)

6.499 план підпорядкованого командування

subordinate-level plan / plan d'échelon subordonné

План, який було розроблено підпорядкованим командуванням і затверджено вищестоящим командуванням, якщо відповідний стратегічний план на рівні командування було погоджено ініціюючим органом.

A plan developed by a subordinate command and approved by the next superior level of command once the relevant strategic command-level plan has been approved by the initiating authority. (AAP-06)

6.500 планування на оперативному рівні

operational-level planning / planification au niveau opératif operational planning (deprecated)

Примітка: “планування на оперативному рівні” – термін, якому надається перевага для позначення планування військових операцій на оперативному рівні. Термін “оперативне планування” (оперативне планування) не використовується, щоб уникнути плутанини з терміном “планування операцій”.

Note: The preferred English term to designate the planning of military operations at the operational level is “operational-level planning”. The term “operational planning” is not to be used so as to prevent confusion with “operations planning”. (AAP-06)

6.501 планування операцій

operations planning / planification opérationnelle operational planning (deprecated)

Планування військових операцій на стратегічному, оперативному або тактичному рівнях.

Примітка: “планування операцій”

The planning of military operations at the strategic, operational or

– термін, якому надається перевага для позначення планування військових операцій на всіх рівнях. Термін “оперативне планування” краще не використовувати, щоб уникнути плутанини з терміном “планування на оперативному рівні”.

tactical levels.

Note: The preferred English term to designate the planning of military operations at all levels is “operations planning”. The term “operational planning” is not to be used so as to prevent confusion with operational-level planning. (AAP-06)

6.502 плацдарм висадки десанту

Ділянка землі, на зайнятій противником території, яку потрібно утримати або, принаймні, контролювати, з тим щоб забезпечити безперервне десантування або пересування військ та техніки, та/або з метою забезпечення простору для маневру під час подальших операцій.

bridgehead / tête de pont

An area of ground, in a territory occupied or threatened by the enemy, which must be held or at least controlled, so as to permit the continuous embarkation, landing or crossing of troops and material, and/or to provide manoeuvre space requisite for subsequent operations. (AAP-06)

6.503 побудова бойового порядку

Побудова сил і засобів у бойовий порядок.

deployment / déploiement

The positioning of forces into a formation for battle. (AAP-06)

6.504 повітряна операція логістичної підтримки

Повітряна операція, за винятком повітряно-десантних, яка проводиться в районі бойових дій з метою постачання та/або відновлення особового складу, озброєння та витратних матеріалів.

air logistic support operation / opération aérienne de soutien logistique

An air operation, excluding an airborne operation, conducted within a theatre of operations to distribute and/or recover personnel, equipment and supplies. (AAP-06)

6.505 повітряна розвідка

Пошук розвідувальних даних із борту літального апарата шляхом візуального спостереження або за допомогою датчиків, розміщених на цьому літальному апараті.

air reconnaissance / reconnaissance aérienne

The collection of information of intelligence interest either by visual observation from the air or through the use of airborne sensors. (AAP-06)

6.506 повітряна фоторозвідка

Отримання інформації шляхом

air photographic reconnaissance / reconnaissance aérienne

аерофотозйомки трьох видів: а. стратегічна фоторозвідка; б. тактична фоторозвідка; в. картографічна зйомка – аерофотозйомка для наукових досліджень/картографічних цілей і досліджень/картографічних стандартів точності. Повітряна фоторозвідка може бути стратегічною або тактичною.

photographique

The obtaining of information by air photography, divided into three types: a. strategic photographic reconnaissance; b. tactical photographic reconnaissance; c. survey cartographic photography – air photography taken for survey/cartographical purposes and to survey/cartographic standards of accuracy. It may be strategic or tactical. (AAP-06)

6.507 повітряне спостереження

Систематичне спостереження за визначеним повітряним простором за допомогою електронних, візуальних та інших засобів, з метою ідентифікації та визначення у цьому повітряному просторі дружніх та ворожих літаків і керованих ракет.

air surveillance / surveillance aérienne

The systematic observation of air space by electronic, visual or other means, primarily for the purpose of identifying and determining the movements of aircraft and missiles, friendly and enemy, in the air space under observation. (AAP-06)

6.508 повітряний командний пункт

Відповідно оснащене повітряне судно, яке використовує командир для управління операцією.

airborne command post / poste de commandement volant

A suitably equipped aircraft used by the commander for the conduct of his operations. (AAP-06)

6.509 повітряний коридор

Обмежений повітряний маршрут руху дружнього повітряного судна, встановлений для запобігання обстрілу дружніми силами.

air corridor / corridor aérien

A restricted air route of travel specified for use by friendly aircraft and established for the purpose of preventing friendly aircraft from being fired on by friendly forces. (AAP-06)

6.510 повітряний спостерігач

Особа, основне завдання якої полягає у спостереженні або фотографуванні з борту повітряного судна з метою коригування артилерійського вогню або отримання військової інформації.

air observer / observateur aérien

An individual whose primary mission is to observe or take photographs from an aircraft in order to adjust artillery fire or obtain military information. (AAP-06)

- 6.511 повітряно-десантна операція** **airborne operation / operation aéroportée**
Операція, яка включає переміщення бойових підрозділів та їхнього матеріально-технічного забезпечення в район висадки повітряним шляхом. An operation involving the movement of combat forces and their logistic support into an objective area by air. (AAP-06)
- 6.512 повітряно-десантне формування** **airborne force / force aéroportée**
Формування, яке складається головним чином із наземних і авіаційних підрозділів, організованих, оснащених і підготовлених для проведення повітряно-десантних операцій. A force composed primarily of ground and air units organized, equipped and trained for airborne operations. (AAP-06)
- 6.513 повітрянодесантний¹** **airborne¹ / aéroporté¹**
Визначення для опису спеціально підготовлених військ, які проводять військові операції шляхом парашутного десантування або висадкою десанту після приземлення. Adjective used to describe troops specially trained to carry out operations, either by paradrop or air landing, following an air movement. (AAP-06)
- 6.514 повітрянодесантний²** **airborne² / aéroporté²**
Визначення для опису оснащення повітряно-десантних формувань. Adjective used to describe materiel specially designed for airborne troops. (AAP-06)
- 6.515 повне командування** **full command / commandement intégral**
Військове керівництво і відповідальність командира віддавати накази підлеглим. Таке керівництво покриває всі аспекти військових операцій і управління, а також існує лише в рамках національних служб. The military authority and responsibility of a commander to issue orders to subordinates. It covers every aspect of military operations and administration and exists only within national services.
Примітка: Термін «командування», при використанні на міжнародному рівні, передбачає меншу ступінь влади, ніж виключно на національному. Ні НАТО, ані Командир коаліційних сил не мають повного командування над підпорядкованими йому силами, delegate only operational command

допоки країни раїни, що виділяють сили для НАТО, не делегують лише оперативне командування або управління.

or operational control. (AAP-06)

6.516 подальші заходи мінної протидії

Операції з розмінування, які проводяться після попередньої висадки морського десанту, протягом та після висадки десанту з метою розширення території, розмінованої під час бойових дій з підготовки до висадки десанту.

follow-on mine countermeasures / opérations ultérieures de lutte contre les mines

Mine countermeasures operations carried out after the initial amphibious landing during the amphibious assault and post-assault phases in order to expand the areas cleared during the pre-assault mine countermeasures operations. (AAP-06)

6.517 подолання мінно-вибухових загороджень з ходу

Швидке прокладання маршруту через мінне поле, загородження або фортифікаційні споруди у доцільний спосіб.

hasty breaching / ouverture de brèche rapide

The rapid creation of a route through a minefield, barrier or fortification by any expedient method. (AAP-06)

6.518 позивний

Будь-яка комбінація символів або слів, якими позначають засіб зв'язку, орган управління, посадову особу, захід або підрозділ; використовується переважно для встановлення і підтримання зв'язку

call sign / indicatif d'appel

Any combination of characters or pronounceable words, which identifies a communication facility, a command, an authority, an activity, or a unit; used primarily for establishing and maintaining communications. (AAP-06)

6.519 позиційна оборона

Вид оборони, під час якої головні сили, що обороняються, розміщені на визначених бойових позиціях, де має проходити вирішальний бій. Основна увага приділяється здатності частин та підрозділів, розташованих в опорних пунктах, утримувати свої позиції й контролювати територію між ними. Резервні сили застосовується для прориву в

position defence / défense ferme positional defence

The type of defence in which the bulk of the defending force is disposed in selected tactical localities where the decisive battle is to be fought. Principal reliance is placed on the ability of the forces in the defended localities to maintain their positions and to control the terrain between them. The reserve is used to add depth, to block, or

глибину, блокування або відновлення бойових позицій шляхом нанесення контрударів restore the battle position by counterattack. (AAP-06)

6.520 позначення меж мінного поля

minefield marking / marquage des champs de mines

Стандартизована система позначення, що використовується з метою вказання місця розташування та розміру мінного поля.

A standardized system of marking to indicate the location and extent of a minefield. (AAP-06)

6.521 показчик дати та часу

date-time group / groupe date-heure

Показчик дати та часу, що складається із групи з шести цифр із показчиком часового поясу і стандартизованою аббревіатурою місяця.

An indication of date and time, consisting of a group of six digits with a time zone suffix and the standardized abbreviation for the month.

Примітка: Перша пара цифр показує день, друга пара – години, третя пара – хвилини, рік додається після місяця (у разі потреби).

Note: The first pair of digits represents the day, the second pair the hour, the third pair the minutes, and the year is added after the month if necessary.

Наприклад: 230220Z.01.2000 (означає: 23.01.2000 о 02.20 – середній час за Гринвічем).

Example: 230220Z.01.2000 (to mean 23.01.2000 at 02.20 hours, zulu time). (STANAG 2014, Edition 9, 2000)

6.522 поле карти

margin / marge

У картографії, площа карти або діаграми на краю карти.

In cartography, the area of a map or chart lying outside the border.

6.523 польове укріплення

field fortification / fortification de campagne

Тимчасова позиція чи укриття, які можуть бути споруджені підрозділами з наявних матеріалів, при цьому потребують незначної інженерної підтримки та використання обладнання.

An emplacement or shelter of a temporary nature which can be constructed with reasonable facility by units requiring no more than minor engineer supervisory and equipment participation. (AAP-06)

6.524 помилка бомбометання¹

bombing errors¹ / écarts de bombardement¹

50-відсоткове радіальне відхилення – радіус кола з центром у середній точці бажаного удару, у який влучила

50% Circular Error – The radius of a circle, with the centre at a desired mean point of impact, which

половина ракет, націлених на бажану середню точку удару.

contains half the missiles independently aimed to hit the desired mean point of impact. (AAP-06)

6.525 помилка бомбометання²

50-відсоткове бічне відхилення від центру цілі – половина відстані між двома лініями, проведеними паралельно траєкторії польоту літака на однаковій відстані від бажаної середньої точки удару, в яку влучила половина ракет, націлених на бажану середню точку удару.

bombing errors² / écarts de bombardement²

50% Deflection Error – Half the distance between two lines, drawn parallel to the aircraft's track and equidistant from the desired mean point of impact, which contains half the missiles independently aimed to hit the desired mean point of impact. (AAP-06)

6.526 помилка бомбометання³

50-відсоткова помилка у визначенні дистанції до цілі – половина відстані між двома лініями, що проходять перпендикулярно траєкторії польоту літака, рівновіддалено від бажаної середньої точки удару, в яку влучила половина ракет, націлених на бажану середню точку удару.

bombing errors³ / écarts de bombardement³

50% Range Error – Half the distance between two lines drawn perpendicular to the aircraft's track equidistant from the desired mean point of impact, which contains half the missiles independently aimed to hit the desired mean point of impact.

Примітка: Зазначені помилки стосуються всіх можливих помилок, допоки не використовуються слова "хаотичний" або "систематичний".

Note: Above errors should imply overall errors unless otherwise stipulated by inclusion of the word "Random" or "Systematic" as necessary. (AAP-06)

6.527 поранений у бою

Потерпілий у бою, якому було завдано несмертельне поранення через зовнішній чинник або в результаті дій противника.

wounded in action / blessé au combat

A battle casualty who has incurred a non-fatal injury due to an external agent or cause as a result of hostile action. (AAP-06)

6.528 порядок застосування зброї

Перелік правил застосування штатної зброї особовим складом, визначеної для виконання певного завдання або операції в межах

rules of engagement profile / profil de règles d'engagement

A list of rules of engagement selected for a force assigned to a particular role or operation within

	визначеного часу та простору.	defined time and space boundaries. (AAP-06)
6.529	порядок обміну даними в електронному форматі під час бою Стандартизований формат обміну даними, що містить електронний порядок інформації про бойові дії.	common electronic order of battle / format commun d'ordre de bataille électronique A standardized data exchange format containing electronic order of battle information. (AAP-06)
6.530	порядок оперативного підпорядкування Порядок підпорядкування, встановлений для конкретної операції або декількох операцій.	operational chain of command / chaîne de commandement opérationnelle The chain of command established for a particular operation or series of operations. (AAP-06)
6.531	порядок підпорядкування Передача повноважень особами керівного офіцерського складу від вищестоящого до підлеглого, за допомогою чого забезпечується послідовність системи командування.	chain of command / chaîne de commandement command channel The succession of commanding officers from a superior to a subordinate through which command is exercised. (AAP-06)
6.532	порятунок особового складу Комплекс військових, дипломатичних і цивільних заходів, спрямованих на виведення із оточення та реінтеграцію особового складу.	personnel recovery / récupération de personnel The sum of military, diplomatic and civil efforts to effect the recovery and reintegration of isolated personnel. (AAP-06)
6.533	посадка (на корабель або літак) Процес завантаження особового складу та техніки із боєприпасами та обладнанням на корабель або літак. Примітка: у французькій мові слово "embarquement" окрім кораблів та літаків стосується також залізничного і автомобільного транспорту.	embarkation / embarquement The process of putting personnel and/or vehicles and their associated stores and equipment into ships or aircraft. Note: In French, the word "embarquement" applies to rail and road transport in addition to ships and aircraft. (AAP-06)
6.534	поставки першочергової важливості Предмети постачання, які є важливими для ведення війни в	essential supply / cargaison essentielle essential cargo A commodity which is essential for the prosecution of the war in the

особливо критичний для survival period, or for national виживання час, або для виживання survival in that period, and which країни у зазначений період, і які should be discharged as soon as повинні постачатись настільки circumstances permit. This will оперативно, наскільки це comprise such things as food, дозволяють обставини. Це, refined petroleum, oils, and насамперед, продукти харчування, lubricants, and medical stores. керосин, паливно-мастильні (AAP-06) матеріали, а також медичні запаси.

6.535 постановка завдання

Процес підготовки наказів та їх віддання підрозділам. Кожен наказ зазвичай містить детальні інструкції, що дає змогу відповідальному виконавцю успішно завершити виконання завдання.

tasking / attribution des missions

The process of translating the allocation into orders, and passing these orders to the units involved. Each order normally contains sufficient detailed instructions to enable the executing agency to accomplish the mission successfully. (AAP-06)

6.536 потреба в повітряних перевезеннях

Загальна кількість пасажирів та/або вага/кубометрами вантажу, що потрібно для розміщення, які необхідно перевезти авіатранспортом в рамках поставленої задачі завдань.

airlift requirement / capacité d'enlèvement demandé

The total number of passengers and/or weight/cubic displacement of cargo required to be carried by air for a specific task. (AAP-06)

6.537 початковий проект плану

План, який було розроблено і координується органами управління, готовий для зовнішньої координації з іншими військовими органами управління. Він не може виконуватись командиром, який його готував, проте він може бути основою бойового наказу, який віддається командиром у випадку надзвичайної ситуації.

initial draft plan / projet de plan initial

A plan which has been drafted and coordinated by the originating headquarters, and is ready for external coordination with other military headquarters. It cannot be directly implemented by the issuing commander, but it may form the basis for an operation order issued by the commander in the event of an emergency. (AAP-06)

6.538 пошук підводних човнів

Систематичне обстеження

antisubmarine search / recherché anti-sous-marine

визначеного району з метою виявлення підводного човна, про перебування якого відомо або ж його перебування є можливим у цьому районі. Деякі види пошуку також використовуються при визначенні місця знаходження човнів, які зазнали аварії.

Systematic investigation of a particular area for the purpose of locating a submarine known or suspected to be somewhere in the area. Some types of search are also used in locating the position of a distress incident. (AAP-06)

6.539 пошук та знищення цілей

armed reconnaissance / reconnaissance armée

Військово-повітряна операція, головною метою якої є локалізувати та завдати удару по випадкових цілях супротивника, зокрема, по техніці, живій силі та об'єктах у визначених районах або уздовж наземних шляхів сполучення, і не мають за мету нанесення ударів по конкретних визначених цілях.

An air mission flown with the primary purpose of locating and attacking targets of opportunity, i.e. enemy materiel, personnel, and facilities, in assigned general areas or along assigned ground communication routes, and not for the purpose of attacking specific briefed targets. (AAP-06)

6.540 пошуково-рятувальні операції у бойовій обстановці

combat search and rescue / recherche et sauvetage de combat

Виявлення, визначення місця розташування, розпізнавання і порятунк збитих членів екіпажів літаків на ворожій території під час особливого періоду або війни і, у разі потреби, окремих військовослужбовців у важкому стані, які були навчені і оснащені для порятунку під час пошуково-рятувальних заходів.

The detection, location, identification and rescue of downed aircrew in hostile territory in time of crisis or war and, when appropriate, isolated military personnel in distress, who are trained and equipped to receive combat search and rescue support. (AAP-06)

6.541 правила застосування сил

rules of engagement / règles d'engagement

Директиви, видані відповідним військовим органом, в яких визначаються обставини та обмеження, за яких війська (сили) можуть вступати у бій та/або продовжувати бойові дії з противником.

Directives issued by competent military authority which specify the circumstances and limitations under which forces will initiate and/or continue combat engagement with other forces encountered. (AAP-06)

- 6.542 предмети постачання та матеріально-технічне забезпечення тривалого користування** **non-expendable supplies and materiel / matériel non consommable durable materiel**
 Предмети, які не використовуються та які зберігають свій початковий стан протягом періоду застосування, такі як зброя, що також зазвичай потребує подальшого обліку. Items which are not consumed in use and which retain their original identity during the period of use, such as weapons, and which normally require further accounting. (AAP-06)
- 6.543 пригнічення морально-психологічного стану противника** **harassment / harcèlement**
 Повторюване навмисне залякування з метою підриву морально-психологічного стану противника і перешкоджання його діяльності. Repeated, deliberate and intimidating activities intended to discourage, impede and disrupt. (AAP-06)
- 6.544 придушення протиповітряної оборони противника** **suppression of enemy air defences / mise hors de combat des moyens de défense aérienne ennemis**
 Заходи щодо нейтралізації, тимчасового зниження ефективності або знищення протиповітряної оборони противника наземного базування з використанням засобів ураження та/або підливних засобів, та забезпечення свободи маневру для своїх військ у районі бойових дій. Set of activities that neutralize, temporarily degrade, or destroy enemy surface-based air defences by a destructive and/or disruptive means, and contribute to freedom of manoeuvre for friendly forces in the battlespace. (AAP-06)
- 6.545 призначати** **assign / affecter**
 Призначення окремих осіб для виконання конкретних обов'язків або функцій, коли такі обов'язки або функції є головними та/або відносно постійними. To detail individuals to specific duties or functions where such duties or functions are primary and/or relatively permanent. (AAP-06)
- 6.546 призначений для виділення** **earmarked for assignment / forces prévues pour affectation**
 Сили та засоби, які країни погодились виділити під оперативне командування або оперативне підпорядкування командуванню сил НАТО в The status of forces which nations have agreed to assign to the operational command or operational control of a NATO commander at

майбутньому. Під час виділення таких сил та засобів, країни повинні визначити, коли ці сили будуть доступні відповідно до термінів, погоджених Військовим комітетом НАТО.

some future date. In designating such forces, nations should specify when these forces will be available in terms currently agreed by the Military Committee. (AAP-06)

6.547 приймальні випробування

acceptance trial / essai de recette

Випробування, що здійснюється уповноваженими представниками майбутнього користувача зброї або військового обладнання для визначення відповідності продукції технічним завданням та технічній документації.

A trial carried out by nominated representatives of the eventual military users of the weapon or equipment to determine if the specified performance and characteristics have been met. (AAP-06)

6.548 прикриття

escort / escorte

Літак, призначений для захисту інших літаків під час виконання завдання.

Aircraft assigned to protect other aircraft during a mission. (AAP-06)

6.549 прикріплення¹

attach¹ / détachement pour mise aux ordres¹

Розміщення частин або особового складу у певній організаційній одиниці на тимчасовій основі. Обмеження, що накладаються при прикріпленні – командир формування, підрозділу або організації, до під чие підпорядкування тимчасово виділяють частини чи сили, буде здійснювати те ж саме командування і управління, яке він здійснював по відношенню до підпорядкованих йому частин та підрозділів. Проте відповідальність за переведення та просування по службі військовослужбовців, зазвичай, зберігається за основним формуванням, підрозділом або організацією, до якої входять.

To place units or personnel in an organization where such placement is relatively temporary. Subject to limitations imposed in the attachment order, the commander of the formation, unit, or organization receiving the attachment will exercise the same degree of command and control there over as he does over the units and persons organic to his command. However, the responsibility for transfer and promotion of personnel will normally be retained by the parent formation, unit, or organization. (AAP-06)

6.550 прикріплення²

attach² / détachement pour mise aux ordres²

Для призначення окремих осіб

виконувати конкретні функції, коли такі функції є другорядними або мають відносно тимчасовий характер, наприклад, житлове або харчове забезпечення, здійснення польотів.

To detail individuals to specific functions where such functions are secondary or relatively temporary, i.e., attach for quarters and rations, attach for flying duty. (AAP-06)

6.551 примушення до миру

Заходи з підтримки миру, спрямовані на припинення воєнних дій шляхом застосування низки примусових заходів, зокрема використання збройних сил.

Примітка: Примушення до миру може здійснюватися без принципової згоди декількох, якщо не усіх, головних сторін конфлікту.

peace enforcement / imposition de la paix

A peace support effort designed to end hostilities through the application of a range of coercive measures, including the use of military force.

Note: Peace enforcement is likely to be conducted without the strategic consent of some, if not all, of the major conflicting parties. (AAP-06)

6.552 припинити досилання набою

В артилерії та під час підтримки вогнем з моря – команда, яка використовується при стрільбі двома або більше набоями, для припинення досилання набоїв у зброю.

cease loading / ne pas recharger

In artillery and naval fire support, the command used during firing of two or more rounds to indicate the suspension of inserting rounds into the weapon. (AAP-06)

6.553 припинити зіткнення (з противником)

У протиповітряній обороні – команда управління вогнем, яка використовується для наказу підрозділам припинити обстріли визначеної цілі. Запущені ракети продовжують перехоплення цілі.

cease engagement / cessez l'engagement

In air defence, a fire control order used to direct units to stop the firing sequence against a designated target. Missiles already in flight will continue to intercept. (AAP-06)

6.554 припущення

При плануванні – моделювання розвитку поточної ситуації та/або подальшого розвитку подій з метою завершення оцінки ситуації і ухвалення рішення щодо подальших дій.

assumption / hypothèse

In planning, a supposition made about the current situation and/or the future course of events to complete an estimate of the situation and decide on the course of action. (AAP-06)

6.555 пристрілювання

Ведення вогню, що здійснюється для отримання точних даних з метою ефективного ураження цілі.

registration fire / tir de réglage

Fire delivered to obtain accurate data for subsequent effective engagement of targets. (AAP-06)

6.556 прихована операція

Операція, яка планується і проводиться таким чином, щоб мати можливість заперечення своєї причетності до неї.

covert operation, clandestine operation / opération couverte, opération clandestine

An operation that is planned and conducted so as to conceal the identity or permit plausible deniability of the executor. (AAP-06)

6.557 проведення операцій

Мистецтво керувати, координувати, управляти і коригувати дії частин та підрозділів для досягнення конкретних цілей.

conduct of operations / conduite des opérations

The art of directing, coordinating, controlling and adjusting the actions of forces to achieve specific objectives. (AAP-06)

6.558 проміжний рубіж

У ході наземних бойових дій, територія або об'єкт між вихідним рубежем та об'єктом, який має бути захоплено і/або утримано.

intermediate objective / objectif intermédiaire

In land warfare, an area or feature between the line of departure and an objective which must be seized and/or held. (AAP-06)

6.559 проникнення

Проникнення сил на ворожу або потенційно ворожу територію.

insertion / insertion

The introduction of forces into a hostile or potentially hostile area. (AAP-06)

6.560 пропаганда

Інформація, переважно упередженого або недостовірного характеру, що використовується для просування політичних переконань або точки зору.

propaganda / propagande

Information, especially of a biased or misleading nature, used to promote a political cause or point of view. (AAP-06)

6.561 пропорційний розподіл

Кількісний розподіл загальної кількості очікуваних заходів у процентному співвідношенні відповідно до пріоритетів різних повітряних операцій у

apportionment / répartition

The quantification and distribution by percentage of the total expected effort, in relation to the priorities which are to be given to the various air operations in geographic areas for

географічних районах упродовж певного періоду часу. a given period. (AAP-06)

6.562 прорив

У наземних операціях – різновид наступальних дій з метою прориву оборони противника і дезорієнтації його системи оборони.

penetration / attaque de rupture

In land operations, a form of offensive which seeks to break through the enemy's defence and disrupt the defensive system. (AAP-06)

6.563 просочування

Спосіб та процес, коли сили пересуваються окремо або у складі невеликих груп через або навколо позицій противника, залишаючись непоміченими.

Infiltration / infiltration

A technique and process in which a force moves as individuals or small groups over, through or around enemy positions without detection. (AAP-06)

6.564 противник

Сторона, яка вважається ворожою до дружньої сторони, і проти якої ведуть бойові дії.

adversary / adversaire

A party acknowledged as potentially hostile to a friendly party and against which the use. (AAP-06)

6.565 противник, що здійснив вторгнення

Окрема особа, підрозділ, система озброєння або тактична ланка у районі або поблизу району бойових дій або в районі проведення військових навчань, що становить загрозу шляхом здійснення збору розвідувальної інформації або підривної діяльності.

intruder / intrus

An individual, unit, weapon system or tactical track in or near an operational or exercise area, which presents a threat of intelligence gathering or disruptive activity. (AAP-06)

6.566 протидиверсійні дії

Діяльність, спрямована на виявлення та протидію диверсіям.

counter-sabotage / contre-sabotage

Action designed to detect and counteract sabotage. (AAP-06)

6.567 протидія засобам спостереження противника

Усі активні або пасивні заходи для протидії спостереженню з боку противника.

countersurveillance / contre-surveillance

All measures, active or passive, taken to counteract hostile surveillance. (AAP-06)

- 6.568 протидія підводним човнам** **antisubmarine action / action de lute anti-sous-marine**
Операція у складі одного або декількох протичовнових кораблів, підводних човнів або повітряних суден, або їх поєднання, проти конкретного підводного човна супротивника. An operation by one or more antisubmarine ships, submarines or aircraft, or a combination thereof, against a particular enemy submarine. (AAP-06)
- 6.569 протидія шпionажу** **counter-espionage / contre-espionnage**
Діяльність, метою якої є виявлення і протидія шпionунству. Action designed to detect and counteract espionage. (AAP-06)
- 6.570 протиповітряна оборона** **air defence / défense aérienne**
Усі заходи, спрямовані на нівелювання або зниження ефективності дій повітряних противника. All measures designed to nullify or reduce the effectiveness of hostile air action. (AAP-06)
- 6.571 протиповітряна оборона сил флоту** **anti-air warfare / lutte antiaérienne**
Заходи, що вживаються для захисту військово-морських сил від ударів авіаційних засобів, запущених із літаків, кораблів, підводних човнів та наземних об'єктів. Measures taken to defend a maritime force against attacks by airborne weapons launched from aircraft, ships, submarines and land-based sites. (AAP-06)
- 6.572 протичовнова оборона** **antisubmarine warfare / lute anti-sous-marine**
Операції, що проводяться з метою перешкоджання ефективному використанню підводних човнів противника. Operations conducted with the intention of denying the enemy the effective use of their submarines. (AAP-06)
- 6.573 прохід в мінному полі** **minefield lane / passage à travers un champ de mines**
В операціях з встановлення мін та розмінування, позначений прохід через мінне поле, вільний від перешкод і мін. In land mine warfare, a marked passage leading through a minefield, free of obstacles and not directly exposed to the effects of mines. (AAP-06)
- 6.574 процедура протимінної діяльності** **mine countermeasures pouncer procedure / procédure de parachèvement du déminage**
Доставка вертольотами або, іноді,

невеликими надводними
кораблями, водолазів зі
знешкодження
вибухонебезпечних предметів до
районів перевірених на міни («мін
не має») для проведення
знешкодження.

pouncer procedure

The delivery of explosive ordnance disposal divers, by helicopters or, occasionally, small surface vessels, to previously swept drifting mines or shallow moored mines to carry out disposal operations. (AAP-06)

6.575 прямокутна координатна сітка

Два види паралельних ліній, що перетинаються під прямими кутами та формують квадрати; сітка накладається на карту, діаграму або інші схожі зображення земної поверхні, дуже точно для того, щоб визначити місце розташування на землі по відношенню до інших об'єктів місцевості, а також визначити напрям і вирахувати відстань до інших об'єктів.

military grid / carroyage militaire grid

Two sets of parallel lines intersecting at right angles and forming squares; the grid is superimposed on maps, charts, and other similar representations of the surface of the earth in an accurate and consistent manner to permit identification of ground locations with respect to other locations and the computation of direction and distance to other points. (AAP-06)

6.576 психологічна операція

Заплановані заходи із застосуванням методів комунікації та інших засобів, спрямованих на визначену аудиторію з метою впливу на їх погляди, ставлення та поведінку для досягнення політичних та військових цілей.

psychological operation / operation psychologique

Planned activities using methods of communication and other means directed at approved audiences in order to influence perceptions, attitudes and behaviour, affecting the achievement of political and military objectives. (AAP-06)

6.577 пункт перепідпорядкування

Заздалегідь визначене місце на маршруті при пересуванні по дорозі, на якому підрозділи у складі колони розділяються на окремі підрозділи, кожен відповідно до свого завдання.

release point / point de dislocation

In road movements, a well-defined point on a route at which the elements composing a column return under the authority of their respective commanders, each one of these elements continuing its movement towards its own appropriate destination. (AAP-06)

6.578 радіоелектронна боротьба

Дії військ з використанням електромагнітної енергії для забезпечення ситуаційної обізнаності, а також для виконання наступальних і оборонних завдань.

electronic warfare / guerre électronique

Military action that exploits electromagnetic energy to provide situational awareness and achieve offensive and defensive effects. (AAP-06)

6.579 радіоелектронна протидія

Використання електромагнітної енергії з метою забезпечення захисту та ефективного використання електромагнітного спектру дружніми силами.

electronic defence / defence électronique

Use of electromagnetic energy to provide protection and to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum. (AAP-06)

6.580 радіоелектронна розвідка

Розвідка, яка видобуває інформацію із електромагнітних хвиль, не пов'язаних із засобами зв'язку.

electronic intelligence / renseignement électronique

Intelligence derived from electromagnetic, non-communications transmissions. (AAP-06)

6.581 радіоелектронне маскування

Контрольоване випромінювання електромагнітної енергії на дружніх частотах з метою захисту дружніх засобів зв'язку та електронних систем від ворожих засобів забезпечення РЕБ/радіоелектронної розвідки, без значного зменшення ефективності роботи власних систем.

electronic masking / camouflage électronique

The controlled radiation of electromagnetic energy on friendly frequencies in a manner to protect the emissions of friendly communications and electronic systems against enemy electronic warfare support measures/signals intelligence, without significantly degrading the operation of friendly systems. (AAP-06)

6.582 радіоелектронне придушення

У галузі радіоелектронної боротьби, навмисне використання електромагнітного випромінювання з метою завдання шкоди обладнанню противника, на постійній або тимчасовій основі, в залежності від електромагнітного спектру.

electronic neutralization / neutralisation électronique

In electronic countermeasures, the deliberate use of electromagnetic energy to either temporarily or permanently damage enemy devices which rely exclusively on the electromagnetic spectrum. (AAP-06)

6.583 радіоперешкоди

Умисна протидія, спричинена випромінюванням, що спотворює інформацію, яку передає сигнал.

Jamming / brouillage intentionnel

Deliberate interference, caused by emissions intended to render unintelligible or falsify the whole or part of a wanted signal. (AAP-06)

6.584 радіорелейний зв'язок за допомогою повітряного ретранслятора

Повітряне судно, оснащене радіорелейними станціями з метою збільшення дальності, гнучкості або фізичної безпеки систем зв'язку.

airborne radio relay / relais radio en vol

A technique employing aircraft fitted with radio relay stations for the purpose of increasing the range, flexibility or physical security of communication systems. (AAP-06)

6.585 радіорозвідка

Розвідка, яка видобуває інформацію із засобів електромагнітного зв'язку та систем зв'язку особами, що не є отримувачами та користувачами.

communications intelligence / renseignement transmissions

Intelligence derived from electromagnetic communications and communication systems by other than intended recipients or users. (AAP-06)

6.586 район бойових дій

Район, який визначено командиром об'єднаного з'єднання в межах району міжвидових операцій для проведення конкретних військових дій.

area of operations / zone d'opérations

An area defined by the joint force commander within a joint operations area for the conduct of specific military activities. (AAP-06)

6.587 район висадки

Частина території, де здійснюються операції з висадки морського десанту.

landing area / zone de mise à terre

The part of the objective area within which the landing operations of an amphibious force are conducted.

Примітка: Вона включає в себе берег, підходи до берегу, райони стоянки транспорту, райони вогневої підтримки, повітряний простір, що займає літальний апарат, що забезпечує безпосередню підтримку та території вглиб до найближчого об'єкту.

Note: It includes the beach, the approaches to the beach, the transport areas, the fire support areas, the airspace occupied by aircraft in close support and the land included in the advance inland to the initial objective. (AAP-06)

- 6.588 район відповідальності¹**
Географічний район, закріплений за верховним головнокомандувачем ОЗС НАТО в Європі.
area of responsibility¹ / zone de responsabilité¹
The geographical area assigned to the Supreme Allied Commander Europe. (AAP-06)
- 6.589 район відповідальності²**
У військово-морських операціях – попередньо визначений район перебування ворожих сил, за який кораблі підтримки несуть відповідальність, зокрема за ураження заздалегідь визначених або випадкових цілей і спостереження.
area of responsibility² / zone de responsabilité²
In naval operations, a predefined area of enemy terrain for which supporting ships are responsible for covering by fire on known targets or targets of opportunity and by observation. (AAP-06)
- 6.590 район вогневої підтримки**
Відповідний район маневрування, призначений для кораблів вогневої підтримки, з яких здійснюється підтримка десантних операцій артилерійським вогнем.
fire support area / zone de tirs d'appui
An appropriate manoeuvre area assigned to fire support ships from which to deliver gun-fire support of an amphibious operation. (AAP-06)
- 6.591 район збору**
Район, в який прибувають підрозділи з метою підготовки до подальших дій.
assembly area / zone de rassemblement
An area in which a command is assembled preparatory to further action. (AAP-06)
- 6.592 район зосередження**
Район збору особового складу, зазвичай на ТВД, перед початком активних бойових дій.
concentration area / zone de concentration
An area, usually in the theatre of operations, where troops are assembled before beginning active operations. (AAP-06)
- 6.593 район координації вогню**
Район із визначеними обмеженнями, по якому, відповідно до цих обмежень, не ведеться вогонь без ухвалення керівного органу, який запровадив ці обмеження.
fire coordination area / zone de coordination des feux
An area with specified restraints into which fires in excess of those restraints will not be delivered without approval of the authority establishing the restraints. (AAP-06)
- 6.594 район маневрування артилерії**
Район, у межах якого дозволено
artillery manoeuvre area / zone de manoeuvre d'artillerie

розгорнути артилерію, але який не є призначеним для використання виключно артилерією.

An area within which artillery is authorized to deploy but which is not reserved for its exclusive use. (AAP-06)

6.595 район оборони

defence area / zone de défense

Район будь-якого угруповання військ від переднього краю оборони до тилової межі. Ділянка, на якій ведеться вирішальний оборонний бій.

For any particular command, the area extending from the forward edge of the battle area to its rear boundary. It is here that the decisive defensive battle is fought. (AAP-06)

6.596 район оперативного радіолокаційного стеження

area of operational interest / zone d'intérêt opérationnel

У ППО – район, в якому автоматичний перерозподіл стеження за цілями охоплює прилеглу територію на основі встановлених критеріїв, зокрема, ідентифікації та визначення місця розташування.

In air defence, an area in which automatic cross-telling of tracks of interest is provided to an adjacent site based on established criteria, such as identity and location. (AAP-06)

6.597 район посадки

embarkation area / zone d'embarquement

Прибережний район, включаючи групу пунктів посадки, де завершуються всі підготовчі процеси перед завантаженням, і через які проходить призначений особовий склад та вантажі для подальшого завантаження на літаки та кораблі.

An area ashore, including a group of embarkation points, in which final preparations for embarkation are completed and through which assigned personnel and loads for craft and ships are called forward to embark. (AAP-06)

6.598 район приземлення

landing zone / zone d'atterrissage

Певна визначена територія, призначена для посадки літальних апаратів на землю.

A specified zone used for the landing of aircraft on land. (AAP-06)

6.599 район прикриття першої лінії оборони

covering force area / zone des forces de couverture

Район перед переднім краєм поля бою, за межами передових позицій, який від самого початку був визначений для підрозділів першої лінії оборони. Саме тут підрозділи першої лінії оборони виконують поставлені перед ними

The area forward of the forward edge of the battle area out to the forward positions initially assigned to the covering forces. It is here that the covering forces execute assigned tasks. (AAP-06)

завдання.

6.600 район проведення спільних операцій **joint operations area / zone d'opérations interarmées**

Тимчасова територія, що визначається Верховним головнокомандувачем об'єднаними збройними силами НАТО в Європі, на якій визначений командир об'єднаного оперативного з'єднання планує та виконує конкретні задачі на оперативному рівні воєнних дій. Район проведення спільних операцій та його параметри, зокрема, час, масштаб виконання бойового завдання та географічне положення, залежить від варіантів розвитку обстановки, а також бойового завдання і зазвичай пов'язаний із проведенням операцій об'єднаної оперативнотактичної групи.

A temporary area defined by the Supreme Allied Commander Europe, in which a designated joint commander plans and executes a specific mission at the operational level of war. A joint operations area and its defining parameters, such as time, scope of the mission and geographical area, are contingency- or mission-specific and are normally associated with combined joint task force operations. (AAP-06)

6.601 район управління повітряним рухом **airspace control area / zone de contrôle de l'espace aérien**

Повітряний простір, який по фронту визначається межами району проведення операцій. Район управління повітряним простором може бути додатково поділений на окремі райони управління повітряним простором.

Airspace which is laterally defined by the boundaries of the area of operations. The airspace control area may be subdivided into airspace control sub-areas. (AAP-06)

6.602 район цілі **objective area / zone de l'objectif**

Визначений географічний район, в межах якого знаходиться ціль, яку потрібно досягнути або захопити. Такий район визначається уповноваженим органом з метою здійснення військового управління.

A defined geographical area within which is located an objective to be captured or reached by the military forces. This area is defined by the competent authority for purposes of command and control. (AAP-06)

6.603 районний орган управління повітряним рухом **area control centre / centre de contrôle régional**

Підрозділ, який створено для забезпечення обслуговування повітряного руху у визначеному районі (зоні відповідальності).

A unit established to provide air traffic control service to controlled flights in control areas under its jurisdiction. (AAP-06)

6.604 режимна зона

restricted area / zone réservée

Зона під військовою юрисдикцією, в якій застосовуються спеціальні заходи безпеки для попередження несанкціонованого вторгнення.

An area under military jurisdiction in which special security measures are employed to prevent unauthorized entry. (AAP-06)

6.605 резерв

reserve / réserve²

Військове формування, призначене для застосування у непередбачуваних ситуаціях або для впливу на розвиток подальших подій.

A force held to counter unforeseen situations or to impact on future events. (AAP-06)

6.606 реінтеграція¹

reintegration¹ / réintégration¹

Процес, за допомогою якого колишні комбатанти або воюючі сторони отримують амністію та разом із біженцями і внутрішньо переміщеними особами повертаються до цивільного життя.

A process whereby former combatants or belligerents receive amnesty and they, together with refugees and internally-displaced persons, re-enter civil society. (AAP-06)

6.607 реінтеграція²

reintegration² / réintégration²

Робочий процес надання медичної та психологічної допомоги особовому складу, звільненому з полону, а також проведення опитування з метою отримання розвідувальних даних та відповідного досвіду.

The operational process of providing medical and psychological care to personnel recovered from isolation, and debriefing them for intelligence and lessons learned purposes. (AAP-06)

6.608 рейд

raid / raid

Зазвичай, невелика операція, що передбачає швидкий прорив на територію противника з метою отримання розвідувальних даних, дезорієнтування противника або знищення його об'єктів. Завершується запланованим відходом після виконання

An operation, usually small scale, involving a swift penetration of hostile territory to secure information, confuse the enemy, or destroy his installations. It ends with a planned withdrawal upon completion of the assigned mission.

поставленого завдання.

(AAP-06)

6.609 рейд морського десантну

amphibious raid / raid amphibie

Вид десантної операції з моря шляхом швидкого вторгнення або тимчасового захоплення цілі, що передують запланованому відходу.

A type of amphibious operation involving swift incursion into or temporary occupation of an objective followed by a planned withdrawal. (AAP-06)

6.610 ремонтувати обладнання за допомогою частин, знятих з іншого обладнання

cannibalize / cannibaliser

Видалення справних агрегатів, вузлів або частин з відновлюваного або справного обладнання для їх подальшого встановлення на інше обладнання.

To remove serviceable assemblies, sub-assemblies or components from a repairable or serviceable item of equipment in order to install them on another. (AAP-06)

6.611 ретельно підготовлена атака (наступ)

deliberate attack / attaque délibérée

Вид наступальних дій, що характеризується попередньо запланованим і скоординованим нанесенням вогневого удару та здійсненням маневру для зближення, знищення або захоплення противника.

A type of offensive action characterized by preplanned coordinated employment of fire power and manoeuvre to close with and destroy or capture the enemy. (AAP-06)

6.612 рідинна вибухова речовина

liquid explosive / explosif liquide

Вибухова речовина, яка знаходиться в рідкому стані при нормальній температурі.

Explosive which is fluid at normal temperatures. (AAP-06)

6.613 робота поліції щодо стабілізації

stability policing / police de stabilisation

Поліцейська діяльність, спрямована на посилення або тимчасове заміщення місцевої поліції з метою відновлення та/або підтримання громадського порядку і безпеки, верховенства закону і захисту прав людини.

Police-related activities intended to reinforce or temporarily replace the indigenous police in order to contribute to the restoration and/or upholding of the public order and security, rule of law, and the protection of human rights. (AAP-06)

6.614 розвиток успіху¹

exploitation¹ / exploitation¹

Досягнення повного успіху у ході

Taking full advantage of success in

бою та розвиток здобутої переваги.	battle and following up initial gains. (AAP-06)
6.615 розвиток успіху²	exploitation² / exploitation²
Наступальна операція, яка зазвичай є продовженням успішної атаки та проводиться з метою всебічної дезорганізації противника.	An offensive operation that usually follows a successful attack and is designed to disorganize the enemy in depth. (AAP-06)
6.616 розвідка боєм¹	reconnaissance in force / reconnaissance en force
Наступальна операція, спрямована на викриття та/або з'ясування реальних сил та засобів противника, або для отримання іншої інформації.	An offensive operation designed to discover and/or test the enemy's strength or to obtain other information. (AAP-06)
6.617 розвідка боєм²	reconnaissance by fire / reconnaissance par le feu
Метод розвідки, під час якого завдають удару по вірогідній позиції противника для того, щоб змусити ворога виявити свою присутність завдяки переміщенню або веденням вогню у відповідь.	A method of reconnaissance in which fire is placed on a suspected enemy position to cause the enemy to disclose his presence by movement or return of fire. (AAP-06)
6.618 розвідка за допомогою всіх наявних сил та засобів	all-source intelligence / renseignement de toutes sources
Розвідка, яка здійснюється з використанням усіх наявних сил та засобів.	Intelligence produced using all available sources and agencies. (AAP-06)
6.619 розвідка маршруту	route reconnaissance / reconnaissance d'itinéraire
Розвідка вздовж окремих шляхів сполучення, таких як: дороги, залізничний або водний шлях, з метою отримання нової або оновленої інформації про стан маршруту та заходи вздовж нього.	Reconnaissance along a specific line of communications, such as road, railway or waterway, to provide new or updated information on route conditions and activities along the route. (AAP-06)
6.620 розвідка місцевості	reconnaissance / reconnaissance
Заходи візуального спостереження або у інший спосіб, вжиті для отримання інформації про діяльність та ресурси ворога або	A mission undertaken to obtain, by visual observation or other detection methods, information about the activities and resources of an enemy

можливого противника, або для отримання даних стосовно метеорологічних, гідрографічних чи географічних особливостей визначеного району.

or potential enemy, or to secure data concerning the meteorological, hydrographic, or geographic characteristics of a particular area. (AAP-06)

6.621 розвідка національного рівня

Розвідка з метою виявлення, визначення спроможностей та намірів ворожих організацій або осіб, які залучені або можуть бути залучені до шпionажу, диверсій, підривної діяльності, тероризму та організованої злочинності.

security intelligence / renseignement de sécurité

Intelligence on the identity, capabilities and intentions of hostile organizations or individuals who are or may be engaged in espionage, sabotage, subversion, terrorism and organized crime. (AAP-06)

6.622 розвідка та виявлення цілі

Розпізнання, ідентифікація та визначення місця розташування цілі у потрібних деталях для ефективного застосування зброї.

target acquisition / acquisition d'objectif

The detection, identification, and location of a target in sufficient detail to permit the effective employment of weapons. (AAP-06)

6.623 розвідувальна ознака

У розвідці – одиниця інформації, що показує намір чи спроможність потенційного противника приймати або відхиляти план дій.

indicator / indice

In intelligence usage, an item of information which reflects the intention or capability of a potential enemy to adopt or reject a course of action. (AAP-06)

6.624 розвідувальний цикл

Послідовність дій, в результаті яких інформація отримується, компонується, та перетворюється на розвідувальні дані, а після робиться доступною користувачам. Така послідовність включає наступні фази: а. Напрямок – визначення завдань розвідки, планування збору розвідувальних даних, віддання наказів та подача запитів до органів збору розвідувальної інформації, а також постійна перевірка продуктивності роботи таких органів. В. Збір –

intelligence cycle / cycle du renseignement

The sequence of activities whereby information is obtained, assembled, converted into intelligence and made available to users. This sequence comprises the following four phases: a. Direction – Determination of intelligence requirements, planning the collection effort, issuance of orders and requests to collection agencies and maintenance of a continuous check on the productivity of such agencies. b. Collection – The exploitation of sources by collection agencies and the delivery of the

використання джерел органами збору розвідувальної інформації, а також передання отриманої інформації у відповідний блок обробки даних для подальшого використання у виробництві продукту розвідки. С. Обробка – Перетворення інформації у розвідувальні дані шляхом узагальнення, оцінки, аналізу, інтеграції та інтерпретації. D. Поширення – Своєчасна передача розвідувальних даних у потрібній формі та за допомогою відповідних засобів тим, кому вона потрібна.

information obtained to the appropriate processing unit for use in the production of intelligence. c. Processing – The conversion of information into intelligence through collation, evaluation, analysis, integration and interpretation. d. Dissemination – The timely conveyance of intelligence, in an appropriate form and by any suitable means, to those who need it. (AAP-06)

6.625 розвідувальні дані

Продукт, отриманий завдяки збору та обробці інформації стосовно середовища, спроможностей та намірів суб'єктів, щоб виявити загрози та відкрити нові можливості командування щодо розвитку успіху.

intelligence / renseignement

The product resulting from the directed collection and processing of information regarding the environment and the capabilities and intentions of actors, in order to identify threats and offer opportunities for exploitation by decision-makers. (AAP-06)

6.626 розгорнуті війська

Визначені війська НАТО, які у мирний час розміщуються головним чином у визначеній зоні бойових дій Командування військ у складі ОЗС НАТО та перебувають під його оперативним підпорядкуванням.

in-place force / force en place

A NATO assigned force which, in peacetime, is principally stationed in the designated combat zone of the NATO Command to which it is committed. (AAP-06)

6.627 розгортання

У військово-морській термінології – перехід від похідного зближення з противником до побудови в бойовий порядок.

deployment / déploiement

In naval usage, the change from a cruising approach or contact disposition to a disposition for battle. (AAP-06)

6.628 розмінування маршруту

У наземних операціях – виявлення і у разі підтвердження,

route clearance / dépollution le long d'itinéraire

In land operations, the detection and

ідентифікація, маркування, знешкодження, знищення або вилучення мін та інших вибухонебезпечних боєприпасів, саморобних вибухових пристроїв і мін-пасток у визначеному для цього місці з метою продовження військової операції з найменшими ризиками.

Примітка: Розмінування шляхів зазвичай проводиться військовими підрозділами.

if found, the identification, marking and neutralization, destruction or removal of mines or other explosive ordnance, improvised explosive devices and booby traps threatening a defined route to allow a military operation to continue with reduced risk.

Note: Route clearance is normally conducted by military units. (AAP-06)

6.629 розмінування місцевості

У наземних операціях – виявлення, а якщо знайдено, ідентифікація, маркування та знешкодження, знищення або вилучення мін або інших вибухонебезпечних боєприпасів, саморобних вибухових пристроїв і мін-пасток у визначеному для цього місці з метою продовження військової операції з меншими ризиками.

Примітка: Розмінування місцевості зазвичай проводиться військовими підрозділами.

area clearance / dépollution de zone

In land operations, the detection and if found, the identification, marking and neutralization, destruction or removal of mines or other explosive ordnance, improvised explosive devices and booby traps in a defined area to allow a military operation to continue with reduced risk.

Note: Area clearance is normally conducted by military units. (AAP-06)

6.630 розмінування місцевості

Вилучення мін, які не вибухнули, зокрема, саморобних вибухових пристроїв та мін-пасток із визначеного району для забезпечення безпеки цивільного населення.

Примітка: Зазвичай розмінування не проводиться військовими підрозділами.

demining / dépollution à des fins civiles

The removal of all unexploded mines, explosive ordnance, improvised explosive devices and booby traps from a defined area to make the area safe for civilians.

Note: Demining is not normally conducted by military units. (AAP-06)

6.631 розосереджений вогонь

Вогонь розсіяний з метою найбільш ефективного нанесення удару по визначеному району.

distributed fire / tir sur zone

Fire so dispersed as to engage most effectively an area target. (AAP-06)

6.632 розосередження¹

Розміщення підрозділів невеликими частинами або розділення особового складу, бойової техніки або військ, які зазвичай зосереджені на невеликих ділянках з метою підвищення їх живучості.

dispersion² / dispersion²

The spreading or separating of troops, materiel, establishments, or activities which are usually concentrated in limited areas to reduce vulnerability. (AAP-06)

6.633 розосередження²

При десантуванні з повітря – розсіювання особового складу або вантажу в зоні приземлення.

dispersion² / dispersion²

In airdrop operations, the scatter of personnel and/or cargo on the drop zone. (AAP-06)

6.634 розпис та табель майна

Документ, який визначає завдання та формулювання функцій, а також штатну чисельність особового складу та/або обсяг основної техніки в організації.

table of organization and equipment / tableau d'effectifs et de dotation

A document setting out the mission and statements of functions as well as the authorized numbers of personnel and/or amount of major equipment in an organization. (AAP-06)

6.635 розпізнавання «свій-чужий»

Застосування заходів розпізнавання з метою зменшення випадків дружнього вогню та підвищення оперативної ефективності військ та систем озброєння.

combat identification / identification au combat

The use of identification measures to reduce friendly fire and increase the operational effectiveness of forces and weapon systems. (AAP-06)

6.636 розпізнавання цілі

Здатність системи спостереження і наведення ідентифікувати або завдати удару по будь-якій цілі за умови присутності багатьох цілей.

target discrimination / discrimination des objectifs

The ability of a surveillance or guidance system to identify or engage any one target when multiple targets are present. (AAP-06)

6.637 розподіл цілей

У системі протиповітряної оборони – процес закріплення певної цілі або району за певним ракетним підрозділом класу «земля-повітря» або

target allocation / affectation des objectifs

In air defence, the process, following weapon assignment, of allocating a particular target or area to a specific surface-to-air missile

винищувачем-перехоплювачем.

unit or interceptor aircraft. (AAP-06)

6.638 розсіювання¹

Нерівномірний розподіл влучень довкола середньої точки падінь чи вибухів бомб і снарядів за однакових умов.

dispersion¹ / dispersion¹

A scattered pattern of hits around the mean point of impact of bombs and projectiles dropped or fired under identical conditions. (AAP-06)

6.639 розсіювання²

У зенітній артилерії – розкиданість снарядів в районі і відхилення довкола середньої точки влучання.

dispersion² / dispersion²

In anti-aircraft gunnery, the scattering of shots in range and deflection about the mean point of explosion. (AAP-06)

6.640 розташування військ¹

Розташування підрозділів військового угруповання в межах певного району, зазвичай, це точне місце розташування штабу кожного підрозділу і розгортання підпорядкованих йому сил.

disposition¹ / dispositif¹

Distribution of the elements of a command within an area, usually the exact location of each unit headquarters and the deployment of the forces subordinate to it. (AAP-06)

6.641 розташування військ²

Визначене розташування гарнізонів, які мають бути зайняті декількома з'єднаннями і окремими кораблями флоту або великими підрозділами флоту для будь-яких цілей, наприклад, для здійснення плавання, зближення з противником, бойового зіткнення або ведення бою.

disposition² / dispositif²

A prescribed arrangement of the stations to be occupied by the several formations and single ships of a fleet, for any purpose, such as cruising, approach, maintaining contact, or battle. (AAP-06)

С

6.642 саморобний вибуховий пристрій

Пристрій, що містить уражаючі, смертельні, токсичні, піротехнічні або запальні речовини, зібраний в імпровізованій манері і призначений для знищення, виведення з ладу, знесення або відволікання.

improvised explosive device / engine explosif improvise

A device placed or fabricated in an improvised manner incorporating destructive, lethal, noxious, pyrotechnic or incendiary chemicals and designed to destroy, incapacitate, harass or distract.

Примітка: Може бути виготовлений із військових

Note: It may incorporate military stores, but is normally devised from

компонентів, проте найчастіше – non-military components. (AAP-06)
із невійськових.

6.643 санітарно-медична підтримка

Комплекс заходів, які сприяють підготовці і збереженню людських ресурсів завдяки правильному догляду.

health and medical support / soutien sanitaire

A set of actions which contribute to the preparation and preservation of the human potential by full and coherent care. (AAP-06)

6.644 свої війська (на навчаннях)

Військові підрозділи, які використовуються у ролі дружніх сил під час військових навчань НАТО.

blue forces / forces bleues

Those forces used in a friendly role during NATO exercises. (AAP-06)

6.645 сектор

Визначений район, в межах якого діє підрозділ та несе за нього відповідальність.

sector / secteur

An area designated by boundaries within which a unit operates, and for which it is responsible. (AAP-06)

6.646 сектор ведення вогню

Визначений район, який повинен прикриватися вогнем з індивідуальної зброї або зброї бойових розрахунків чи штатною зброєю підрозділу.

sector of fire / secteur de tir

A defined area which is required to be covered by the fire of individual or crew served weapons or the weapons of a unit. (AAP-06)

6.647 сертифікація

Процес офіційного визнання, що організація, фізичні особи, матеріально-технічні засоби або системи відповідають встановленим стандартам або критеріям.

certification / certification

The process of officially recognizing that organizations, individuals, materiel or systems meet defined standards or criteria.

Примітка: У контексті збройних сил – ієрархічні відносини у логічній послідовності: оцінка, аналіз, контроль готовності і сертифікація.

Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. (AAP-06)

6.648 сили підсилення

Будь-яка сила, направлена країною для зміцнення своїх

augmentation force / force d'appoint

Any force designated by a nation to

національних сил.

strengthen its national forces. (AAP-06)

6.649 сили прикриття¹

Військове з'єднання, що діє окремо від основного угруповання з метою перехоплення, ведення бойових дій, стримування, дезорганізації і введення противника в оману, щоб унеможливити його напад на угруповання, яке перебуває під його прикриттям.

covering force¹ / force de couverture

A force operating apart from the main force for the purpose of intercepting, engaging, delaying, disorganizing and deceiving the enemy before he can attack the force covered. (AAP-06)

6.650 сили прикриття²

Частини або виділені підрозділи, що забезпечують охорону більшого угруповання шляхом ведення спостереження, розвідки, наступальних або оборонних дій, або з їх поєднанням.

covering force² / force de sécurité covering troops

Any body or detachment of troops which provides security for a larger force by observation, reconnaissance, attack, or defence, or by any combination of these methods. (AAP-06)

6.651 сили противника

Сили, що виконують роль противника в ході навчань НАТО.

opposing forces / forces d'opposition

Those forces used in an enemy role during NATO exercises. (AAP-06)

6.652 сили, необхідні для виконання завдання

Сили, необхідні для проведення військової операції протягом визначеного терміну.

required military force / moyens nécessaires

The armed forces necessary to carry out a military mission over a specified period of time. (AAP-06)

6.653 силова висадка вертолітного десанту на судно

Висадка спеціально підготовлених сил на судно з метою його перевірки оглядовою командою.

takedown / abordage

The insertion of specially trained forces onto a vessel to compel the master to submit to a search by a boarding party. (AAP-06)

6.654 синхронність

У військових операціях – елемент етапу бойових дій та оперативна

simultaneity / simultanité

In military operations, an element of campaign and operational design

схема, яка має на меті зашкодити ворожому командирові ухвалювати рішення, поставивши його перед низкою супутніх проблем.

that seeks to disrupt the decision-making process of the enemy commander by confronting the latter with a number of concurrent problems. (AAP-06)

6.655 система аеромедичної евакуації

Скоординована військова спроможність, яка забезпечує: а. здійснення контролю за перевезеннями пацієнтів повітряним транспортом; б. фаховий медичний персонал і устаткування під час польоту; в. зручності на борту літака або в безпосередній близькості від злітно-посадкових смуг та аеродромів, надання певної медичної допомоги пацієнтам під час транспортування; г. забезпечення зв'язку із пунктом призначення та іншими медичними установами на шляху транспортування пацієнтів.

aeromedical evacuation system / chaîne d'évacuations sanitaires aériennes

A coordinated military capability which provides: a. control of patient movement by air transport; b. specialized medical attendants and equipment for in-flight medical care; c. facilities on, or in the vicinity of, air strips and airbases, for the limited medical care of in-transit patients entering, en route via, or leaving the system; and d. communication with destination and en route medical facilities concerning patient airlift movements. (AAP-06)

6.656 система бойового управління та виявлення

У військово-повітряних силах цей термін означає повноцінну, мобільну і автономну систему (обладнання та особовий склад), що дозволяє координувати усі сили та засоби, які використовуються у визначеному повітряному просторі над полем бою.

detection and tactical control system/système de détection et de contrôle tactique

In air usage, a complete, mobile and autonomous system (equipment and personnel) permitting the coordination of all assets used in a given airspace above the battlefield. (AAP-06)

6.657 система зв'язку

Сукупність обладнання, методів та процедур і, у разі потреби, особового складу, організованих для забезпечення передачі інформації.

communication system / système de communication

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, organized to accomplish information transfer functions.

Примітки: 1. Система зв'язку забезпечує зв'язок між її

Notes: 1. A communication system provides communication between its

користувачами і може включати системи передачі, комутаційні системи і системи користувачів.

2. Для підтвердження передачі інформації система зв'язку також може виконувати функції зберігання або обробки інформації.

users and may embrace transmission systems, switching systems and user systems.

2. A communication system may also include storage or processing functions in support of information transfer. (AAP-06)

6.658 система зв'язку командування та управління

Система зв'язку, яка забезпечує передачу інформації між органами військового управління з метою здійснення командування та управління.

command and control communication system / système de communication de commandement et de contrôle

A communication system which conveys information between military authorities for command and control purposes. (AAP-06)

6.659 система командування та управління

Сукупність обладнання, методів та процедур і, у разі потреби, особового складу, що дозволяє командирам і їхнім штабам здійснювати командування та управління.

command and control system / système de commandement et de contrôle

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, that enables commanders and their staffs to exercise command and control. (AAP-06)

6.660 система наведення ракети

Система, що оцінює інформацію про політ, співставляє її з даними про ціль, визначає рекомендовану траєкторію польоту ракети та передає необхідні команди до системи управління польотом ракети.

missile guidance system / système de guidage de missiles

A system which evaluates flight information, correlates it with target data, determines the desired flight path of a missile and communicates the necessary commands to the missile flight control system. (AAP-06)

6.661 система розпізнавання «свій-чужий»

Система, що використовує поширення електромагнітних хвиль, на які автоматично відповідає обладнання дружніх сил, наприклад, шляхом випромінювання імпульсів, тим самим розрізняючи себе від сил

identification, friend or foe/identification ami / ennemi

A system using electromagnetic transmissions to which equipment carried by friendly forces automatically responds, for example, by emitting pulses, thereby distinguishing themselves from

противника.	enemy forces. (AAP-06)
6.662 система спостереження за морським простором	sea surveillance system / système de surveillance maritime
Система збору, передачі, співставлення та надання інформації, підтвердженої та отриманої завдяки спостереженням за морським простором.	A system for collecting, reporting, correlating and presenting information supporting and derived from the task of sea surveillance. (AAP-06)
6.663 система(и) озброєння	weapon(s) system / système d'arme(s)
Сукупність зразків озброєння разом із усією супутньою технікою, матеріальними засобами, послугами, особовим складом та засобами доставки і розгортання (у разі потреби), які є необхідними для самодостатності.	A combination of one or more weapons with all related equipment, materials, services, personnel and means of delivery and deployment (if applicable) required for self-sufficiency. (AAP-06)
6.664 ситуаційна обізнаність	situational awareness / connaissance de la situation
ситуаційна розвідка (застарілий термін). Наявність інформації про ситуацію в районі бойових дій, яка є необхідною для ухвалення обґрунтованих рішень.	battlespace awareness (obsolete) The knowledge of the elements in the battlespace necessary to make well-informed decisions. (AAP-06)
6.665 сортування	collation / regroupement
У розвідці – етап опрацювання розвідданих, під час якого здійснюється сортування пов'язаних між собою елементів інформації, що сприяє процесу реєстрації подій та полегшує подальшу обробку даних.	In intelligence usage, a step in the processing phase of the intelligence cycle in which the grouping together of related items of information provides a record of events and facilitates further processing. (AAP-06)
6.666 спеціальна розвідка та спостереження	special reconnaissance and surveillance / reconnaissance et surveillance spéciales
Заходи розвідки і спостереження, які проводяться Силами спеціальних операцій, та які доповнюють засоби і системи розвідки на ТВД шляхом збору стратегічної та/або оперативної інформації. Це – операції	Reconnaissance and surveillance activities conducted by special operations forces, which complement theatre intelligence assets and systems by obtaining strategic and/or operational

агентурної розвідки, які проводяться окремо або для підтримки звичайних операцій із можливим застосовувати спеціальних засобів, обладнання, методів або наявних сил та засобів.

information. These are human intelligence operations, conducted independently or in support of conventional operations, which may use special techniques, equipment, methods or indigenous assets. (AAP-06)

6.667 спеціальні операції

special operations / operations spéciales

Військові заходи, які проводяться спеціально призначеними, організованими, відібраними, підготовленими та оснащеними силами з використанням спеціальних способів та методів бойового застосування.

Military activities conducted by specially designated, organized, selected, trained and equipped forces using unconventional techniques and modes of employment. (AAP-06)

6.668 співвідношення сил та засобів

force ratio / rapport de forces

Якісне та кількісне співвідношення своїх сил та сил противника у конкретний час та у визначеному місці.

The qualitative and quantitative ratio between friendly and hostile forces at a specific time and location. (AAP-06)

6.669 спільні операції в рамках заходів радіо- та радіотехнічної розвідки

co-operative electronic support measure operations

Стандарт, який забезпечує обмін і об'єднання низькорівневих і перехоплених даних для виконання спільних операцій електронного спостереження.

A standard to enable the exchange and fusion of low-level collection-control and intercept data for co-operative electronic surveillance operations. Note: Targeting information products can be supplied to situational awareness, dynamic/time-sensitive targeting and other functions without degrading the bandwidth of existing operational data links such as Link-16. (AAP-06)

Примітка: Інформація щодо цілей може бути надана для поліпшення ситуаційної обізнаності, динамічного/термінового націлювання і інших функцій, без погіршення пропускної здатності існуючих оперативних каналів передачі даних, таких як Link-16.

6.670 спостереження

surveillance / surveillance

Систематичне спостереження за повітряно-космічним простором, наземним (надводним) середовищем або підземним

The systematic observation of aerospace, surface or subsurface areas, places, persons, or things, by visual, aural, electronic,

(підводним) середовищем, населеними пунктами, людьми або фізичними предметами з використанням візуальних, акустичних, електронних, фотографічних або інших засобів.	photographic, or other means. (AAP-06)
6.671 спостереження з використанням радіоелектронних засобів	electronic surveillance / surveillance électronique
Використання електромагнітної енергії для забезпечення ситуаційної обізнаності та отримання розвідувальних даних.	Use of electromagnetic energy to provide situational awareness and intelligence. (AAP-06)
6.672 спостереження за полем бою	battlefield surveillance / surveillance du champ de bataille
Систематичне спостереження за районом бойових дій з метою своєчасного надання інформації та тактичних розвідданих.	Systematic observation of the battle area for the purpose of providing timely information and combat intelligence. (AAP-06)
6.673 спостереження за ситуацією на морі	sea surveillance / surveillance maritime
Систематичне спостереження за надводними та підводними ділянками моря всіма наявними і можливими засобами, насамперед для виявлення, ідентифікації та визначення руху кораблів, підводних човнів та інших транспортних засобів своїх сил і сил противника, які пересуваються на або під водами світових морів та океанів.	The systematic observation of surface and sub-surface sea areas by all available and practicable means primarily for the purpose of locating, identifying and determining the movements of ships, submarines, and other vehicles, friendly and enemy, proceeding on or under the surface of the world's seas and oceans. (AAP-06)
6.674 сприятлива оперативна обстановка	permissive environment / environnement permissif
Обстановка, за якої дружні війська не очікують жодних перешкод для себе або для проведення операцій. Примітка: Сприятлива оперативна обстановка не обов'язково означає відсутність загрози.	An environment in which friendly forces anticipate no obstructions to, or interference with, operations. Note: A permissive environment does not necessarily imply absence of threat. (AAP-06)

6.675 спроможність нанесення удару у відповідь	second strike capability / capacité de deuxième frappe
Здатність витримати перший удар, зберігаючи у своєму розпорядженні достатні ресурси для нанесення ефективного контрудару (зазвичай, пов'язаного з ядерною зброєю).	The ability to survive a first strike with sufficient resources to deliver an effective counterblow (generally associated with nuclear weapons). (AAP-06)
6.676 стала величина	datum / donnée
Будь-яка числова або геометрична величина, або набір таких величин, які можуть служити у якості еталону або основою для інших величин. Якщо це геометричне поняття – у формі множини потрібно вживати «сталі величини».	Any numerical or geometrical quantity or set of such quantities which may serve as reference or base for other quantities. Where the concept is geometric, the plural form is "datums" in contrast to the normal plural "data". (AAP-06)
6.677 стандарт бойових показників	operational performance standard / norme de performance opérationnelle
Відповідні показники, які необхідно досягти особі або підрозділу, щоб бути здатним ефективно виконувати завдання за призначенням.	A performance standard that an individual or unit must achieve to be able to execute a mission effectively. (AAP-06)
6.678 стандартизована продукція	standardized product / produit normalisé
Продукція, що відповідає специфікації, отриманої в результаті відповідності аналогічним або еквівалентним технічним вимогам. Стандартизована продукція НАТО позначається кодовим номером НАТО.	A product that conforms to specifications resulting from the same or equivalent technical requirements. NATO standardized products are identified by a NATO code number. (AAP-06)
6.679 створення радіоелектронних перешкод	electronic jamming / brouillage électronique
Умисне випромінювання, повторне випромінювання чи віддзеркалення електромагнітної енергії з метою зниження ефективності електронних приладів противника, його	The deliberate radiation, reradiation or reflection of electromagnetic energy with the object of impairing the effectiveness of hostile electronic devices, equipment or systems. (AAP-06)

обладнання чи систем.

6.680 стратегічна концепція

Загальний напрям дій, прийнятий в результаті оцінки стратегічної ситуації. Це твердження про те, що, в загальних рисах, має бути зроблено достатньо гнучко, щоб забезпечити його подальшого застосування при розробці військових, дипломатичних, економічних, психологічних та інших заходів, які впливають з нього.

strategic concept / concept stratégique

The course of action accepted as a result of the estimate of the strategic situation. It is a statement of what is to be done in broad terms sufficiently flexible to permit its use in framing the military, diplomatic, economic, psychological and other measures which stem from it. (AAP-06)

6.681 стратегічна розвідувальна інформація

Розвідувальна інформація, необхідна для формулювання політики, військового планування та надання сигналів та попереджень про небезпеку на державному та/або міжнародному рівнях.

strategic intelligence / renseignement stratégique

Intelligence required for the formulation of policy, military planning and the provision of indications and warning at the national and/or international levels. (AAP-06)

6.682 стратегічне зосередження

Зосередження визначених сил в районах їх ймовірного розгортання з метою їх найкращої розташування для початку підготовки плану операції.

strategic concentration / concentration stratégique

The assembly of designated forces in areas from which it is intended that operations of the assembled force shall begin so that they are best disposed to initiate the plan of campaign. (AAP-06)

6.683 стратегічний рівень

Рівень, на якому держава або група держав, визначає цілі національної або багатонаціональної безпеки та розгортає національні, зокрема, військові ресурси для досягнення цих цілей.

strategic level / niveau stratégique

The level at which a nation or group of nations determines national or multinational security objectives and deploys national, including military, resources to achieve them. (AAP-06)

6.684 стримування

Переконування потенційного агресора, що негативні наслідки

deterrence / dissuasion

The convincing of a potential aggressor that the consequences of

використання ним сили або збройного конфлікту переважать його потенційні здобутки. Це потребує надійного військового потенціалу та стратегії разом із чіткою політичною волею до дії.

coercion or armed conflict would outweigh the potential gains. This requires the maintenance of a credible military capability and strategy with the clear political will to act. (AAP-06)

6.685 стримуючі наступальні дії

Атака, призначена для того, щоб стримувати противника на позиції, ввести його в оману щодо реального місця наступу, завадити йому зміцнити свої сили та/або змусити його витратити свої резерви на неважливих ділянках.

holding attack / action de fixation

An attack designed to hold the enemy in position, to deceive him as to where the main attack is being made, to prevent him from reinforcing the elements opposing the main attack and/or to cause him to commit his reserves prematurely at an indecisive location. (AAP-06)

6.686 сумісність та взаємодія сил

Спроможність сил двох чи більше країн проходити підготовку, проводити операції та ефективно взаємодіяти разом в ході виконання поставлених задач та місій.

force interoperability / interopérabilité des forces

The ability of the forces of two or more nations to train, exercise and operate effectively together in the execution of assigned missions and tasks. (AAP-06)

6.687 супровід¹

У взаємодії військово-морських сил та настановах для судноплавства — координоване проходження через певний район підвищеного ризику одним або декількома торговельними судами разом із військовими силами і засобами. Супровід здійснюється в рамках добровільної угоди і не передбачає безпосереднього захисту з боку військових сил і засобів.

accompaniment / accompagnement

In naval cooperation and guidance for shipping, the coordinated passage through a specific area of increased risk by one or more merchant ships in company with military assets. Accompaniment takes place under a voluntary arrangement and does not imply direct protection by military assets. (AAP-06)

6.688 супровід²

У ході наземних операцій — частина(и) або підрозділ (и), виокремлений для супроводження та охорони однієї чи декількох інших частин або підрозділів.

escort / escorte

In land operations, (a) unit(s) or element(s) assigned to accompany and protect one or several other units or elements. (AAP-06)

6.689 супутні втрати

Ненавмисні людські втрати і руйнування у районах проживання цивільного населення, завдані в результаті проведення військових операцій.

collateral damage / dommages collatéraux

Inadvertent casualties and destruction in civilian areas caused by military operations. (AAP-06)

6.690 схема повітряної обстановки¹

Розгорнута схема, яка використовується в навігації для графічного позначення об'єктивної картини району польотів.

air plot¹ / graphique de navigation aérienne par rapport à l'air¹

A continuous plot used in air navigation of a graphic representation of true headings steered and air distances flown. (AAP-06)

6.691 схема повітряної обстановки²

Розгорнута схема польоту літального апарата, яка графічно відображає об'єктивну картину району польотів.

air plot² / graphique de navigation aérienne par rapport à l'air²

A continuous plot of the position of an airborne object represented graphically to show true headings steered and air distances. (AAP-06)

6.692 схема повітряної обстановки³

Дисплей на суднах, який показує положення і рух літального апарата відносно судна.

air plot³/plot air

Within ships, a display which shows the positions and movements of an airborne object relative to the plotting ship. (AAP-06)

6.693 схема-накладка операції

Прозора схема-накладка, що показує таку інформацію, як місце розташування, чисельність, схема маневру та ведення вогню дружніми військами, задіяними у проведенні операції, та, а також про місце розташування та ймовірний маршрут пересувань противника.

operation overlay / calque d'opération

An overlay showing information such as the location, size, scheme of manoeuvre and fires of friendly forces involved in an operation, and possibly the locations and the predicted movements of enemy forces. (AAP-06)

T

6.694 табельний комплект

Наявна кількість необхідного спорядження, яке можна транспортувати засобами

basic load / dotation initiale

The quantity of supplies required to be on hand within, and which can be moved by, a unit or formation. It is

підрозділу або з'єднання. Цей комплект формується відповідно до організаційної структури підрозділу або з'єднання для умов воєнного часу і підтримується у визначених обсягах.

expressed according to the wartime organization of the unit or formation and maintained at the prescribed levels. (AAP-06)

6.695 таємна операція (застаріле)

discreet operation (deprecated)

Краще вживати термін: прихована операція.

Preferred term: clandestine operation. (AAP-06)

6.696 тактична авіаційна підтримка

tactical air support / appui aérien tactique

Повітряні операції, які проводяться у взаємодії з сухопутними силами, та надають безпосередню підтримку наземним та морським операціям.

Air operations carried out in coordination with surface force and which directly assist land or maritime operations. (AAP-06)

6.697 тактична медична евакуація повітряним шляхом

tactical aeromedical evacuation / évacuation sanitaire aérienne tactique

Етап евакуації, під час якого здійснюється повітряне перевезення пацієнтів із зони бойових дій до пунктів за межами цієї зони, та пунктів в межах зони сполучення.

That phase of evacuation which provides airlift for patients from the combat zone to points outside the combat zone, and between points within the communication zone. (AAP-06)

6.698 тактичне командування

tactical command / commandement tactique

Повноваження, які делеговані командирів, щоб визначати завдання для особового складу під його командуванням, з метою виконання завдання, поставленого вищим командуванням.

The authority delegated to a commander to assign tasks to forces under his command for the accomplishment of the mission assigned by higher authority. (AAP-06)

6.699 тактичне попередження

tactical warning / alerte tactique

Попередження про те, що локальна атака противника неминуча. Таке попередження може надійти у будь-який час із зазначенням ймовірної атаки незадовго до знищення чи ураження цілі.

A notification that a local enemy attack is imminent. This notification may occur at any time from the indication of a probable attack until just prior to the target being struck or engaged. (AAP-06)

6.700 тактичне управління**tactical control / contrôle tactique**

Детальне управління пересуванням або маневрами військ, зазвичай на місцевому рівні, які необхідні для виконання поставлених перед ними бойових або інших завдань.

The detailed and, usually, local direction and control of movements or manoeuvres necessary to accomplish missions or tasks assigned. (AAP-06)

6.701 тактичний умовний знак**military symbol / signe conventionnel militaire**

Графічний знак, що використовується, як правило, на карті, екрані або діаграмі для позначення конкретної військової частини, установи, діяльності або інших військових елементів.

A graphic sign used, usually on map, display or diagram, to represent a particular military unit, installation, activity or other item of military interest. (AAP-06)

6.702 тактично важливий район**tactical locality / zone d'intérêt tactique**

Район місцевості, який завдяки своєму розташуванню або особливостям за певних обставин та у певний час має важливе тактичне значення.

An area of terrain which, because of its location or features, possesses a tactical significance in the particular circumstances existing at a particular time. (AAP-06)

6.703 текст структурованого повідомлення**structured message text / texte de message structuré**

Текст повідомлення, який складається з абзаців, розташованих у визначеній послідовності, кожен абзац характеризується ідентифікатором і містить інформацію у довільній формі. Він призначений для полегшення опрацювання та оформлення статутів та інструкцій.

A message text composed of paragraphs ordered in a specified sequence, each paragraph characterized by an identifier and containing information in free form. It is designed to facilitate manual handling and processing. (AAP-06)

6.704 темп пересування**pace / vitesse de marche**

Для сухопутних військ – швидкість руху колони або підрозділу, яка встановлюється для дотримання попередньо визначеної середньої швидкості руху.

For ground forces, the speed of a column or element regulated to maintain a prescribed average speed. (AAP-06)

6.705 теплове відображення цілі

Відображення, що відбувається завдяки зчитуванню або фіксації випроміненої або відбитої теплової енергії об'єктами, які позначаються.

thermal imagery / imagerie thermique

Imagery produced by sensing and recording the thermal energy emitted or reflected from the objects which are imaged. (AAP-06)

6.706 термінове поховання

Поховання, зазвичай на полі бою, коли умови не дозволяють евакуацію для поховання на кладовищі або з метою захоронення відповідно до національних або міжнародних правових норм.

emergency burial / inhumation d'urgence burial

A burial, usually on the battlefield, when conditions do not permit either evacuation for interment in a cemetery or burial according to national or international legal regulations. (AAP-06)

6.707 тероризм

Незаконне застосування сили або насильства, що вселяють страх і терор, спрямованих проти особи чи власності з метою примусити або залякати уряди чи суспільства, або для отримання контролю над населенням з метою досягнення політичних, релігійних або ідеологічних цілей.

terrorism / terrorisme

The unlawful use or threatened use of force or violence, instilling fear and terror, against individuals or property in an attempt to coerce or intimidate governments or societies, or to gain control over a population, to achieve political, religious or ideological objectives. (AAP-06)

6.708 технічна розвідка

Розвідка іноземних технологічних розробок, а також технічних та експлуатаційних можливостей іноземної техніки, які застосовуються або потенційно можуть мати практичне застосування у військових цілях.

technical intelligence / renseignement technique

Intelligence concerning foreign technological developments, and the performance and operational capabilities of foreign materiel, which have or may eventually have a practical application for military purposes. (AAP-06)

6.709 тилове забезпечення військ

Переважно адміністративно-господарське та матеріально-технічне забезпечення бойових підрозділів.

combat service support / soutien logistique du combat

The support provided to combat forces, primarily in the fields of administration and logistics. (AAP-06)

6.710 тиловий ешелон

Підрозділи і частини угруповання, присутність яких у районі виконання завдання не потрібна.

rear echelon / échelon arrière

Elements of a force which are not required in the objective area. (AAP-06)

6.711 тиловий район

Для будь-якого окремого командування – район, що простягається від свого тилового рубежу до тилового пункту управління району відповідальності військового формування нижчої ланки управління. Зазвичай, цей район призначений для виконання функцій тилового забезпечення.

rear area / zone arrière

For any particular command, the area extending forward from its rear boundary to the rear of the area of responsibility of the next lower level of command. This area is provided primarily for the performance of combat service support functions. (AAP-06)

6.712 топографічний елемент

У картографії – будь який об'єкт на землі чи воді, що представлено на карті чи графічній схемі.

feature / détail cartographique

In cartography, any object or configuration of ground or water represented on the face of the map or chart. (AAP-06)

6.713 точка перехоплення

Точка, до якої скеровано літак з метою здійснення перехоплення.

intercept point / point d'interception

The point to which an airborne vehicle is vectored or guided to complete an interception. (AAP-06)

6.714 транспортний літак

Літак, призначений зазвичай для перевезення особового складу та/або вантажів. Транспортні літаки можуть поділятися на різні види відповідно до дальності польоту:

transport aircraft / aéronef de transport

Aircraft designed primarily for the carriage of personnel and/or cargo. Transport aircraft may be classed according to range, as follows:

- a. Малої дальності – Не більше 1 200 морських миль в нормальному режимі маршового польоту (2222 км).
- б. Середньої дальності – Від 1200 до 3500 морських миль в нормальному режимі маршового польоту (2222 і 6482 км).

- a. Short-range – Not to exceed 1 200 nautical miles at normal cruising conditions (2222 km).
- b. Medium-range – Between 1 200 and 3 500 nautical miles at normal cruising conditions (2222 and 6482 km).
- c. Long-range – Exceeds 3 500 nautical miles at normal cruising conditions (6482 km). (AAP-06)

в. Великої дальності – Понад 3500 морських миль в нормальному режимі маршового польоту (6482 км).

6.715 транспортний літак стратегічної авіації

Літак, призначений переважно для перевезення особового складу та/або вантажів на далекі відстані.

strategic transport aircraft / avion de transport stratégique

Aircraft designed primarily for the carriage of personnel and/or cargo over long distances. (AAP-06)

6.716 тривалість ходу на економічній швидкості

Загальний час, протягом якого корабель може зберігати економічну швидкість ходу. Якщо ця величина залежить від інших чинників окрім палива, це повинно зазначатись.

endurance time / endurance

The total time for which any specified endurance speed of a ship can be maintained. If this value is dependent on factors other than fuel, it shall be so indicated. (AAP-06)

У

6.717 узгоджений наступ

Ретельно спланована і здійснена наступальна операція, під час якої різні підрозділи військового з'єднання використовуються таким чином, щоб завдяки максимальному використанню спроможностей кожного підрозділу отримати максимальну користь для усього з'єднання.

coordinated attack / attaque coordonnée

A carefully, planned and executed offensive action in which the various elements of a command are employed in such a manner as to utilize their powers to the greatest advantage to the command as a whole. (AAP-06)

6.718 управління боєм

У протиповітряній обороні – управління оперативною діяльністю підрозділів протиповітряної оборони, які відповідають за виявлення, визначення, застосування засобів та знищення ворожих цілей.

engagement control / contrôle d'interception

In air defence, that degree of control exercised over the operational functions of an air defence unit that are related to detection, identification, engagement, and destruction of hostile targets. (AAP-06)

6.719 управління вогнем

Управління усіма діями, що

fire control / conduite de tir

The control of all operations in

передбачають ведення вогню по цілі.

connection with the application of fire on a target. (AAP-06)

6.720 управління перевезеннями

movement control / mouvements et transports

Планування, маршрутизація, розрахунки по графіку і управління особовим складом та рухом вантажів по лініях комунікацій.

The planning, routing, scheduling and control of personnel and cargo movements over lines of communication. (AAP-06)

6.721 управління процесом збору даних

collection management / gestion de la recherche

У розвідці – процес виконання завдань розвідки щодо збору інформації. Цей процес передбачає постановку завдань або взаємодію з відповідними органами або установами, які відслідковують результати збору інформації та у разі потреби вносять свої корективи у поставлені завдання.

In intelligence usage, the process of converting intelligence requirements into collection requirements, establishing, tasking or coordinating with appropriate collection sources or agencies, monitoring results and retasking, as required. (AAP-06)

6.722 управління ризиками

risk management / gestion des risques

Процес виявлення, оцінювання та впливу на ризики, спричинені умовами проведення операції, й ухвалення обґрунтованих рішень для врівноваження можливих наслідків ризику та загального корисного результату місії.

The process of identifying, assessing, and controlling risk arising from operational factors, and making informed decisions that balance risk cost with mission benefits. (AAP-06)

6.723 управління¹

control¹ / contrôle

Повноваження командира на здійснення керівництва частиною діяльності підпорядкованих організацій або інших структурних одиниць, які зазвичай не перебувають під його командуванням, та передбачає відповідальність за виконання наказів або директив.

The authority exercised by a commander over part of the activities of subordinate organizations, or other organizations not normally under his command, that encompasses the responsibility for implementing orders or directives. (AAP-06)

6.724 управління²

division² / division²

Певна кількість членів екіпажу судна зібраних разом для

A number of personnel of a ship's complement grouped together for

здійснення оперативного або адміністративного командування. operational and administrative command. (AAP-06)

6.725 уразити ціль

engage / engagez

У протиповітряній обороні – наказ щодо управління вогнем для підрозділів та/або систем озброєння з метою завдати удару по визначеній цілі. In air defence, a fire control order used to direct or authorize units and/or weapon systems to fire on a designated target. (AAP-06)

6.726 установа

establishment / organisme

Особовий склад, обладнання та інфраструктура, що є одним цілим та створені як єдина діюча організаційна одиниця. Personnel, equipment and infrastructure considered as a whole and organized as an operating entity. (AAP-06)

6.727 усунення бойових ушкоджень

battle damage repair / réparation au combat

Важливі ремонтні роботи, які можуть бути довільними та здійснюватися швидко в бойових умовах з метою відновлення пошкодженого або несправного обладнання для його тимчасового використання. Essential repair, which may be improvised, carried out rapidly in a battle environment in order to return damaged or disabled equipment to temporary service. (AAP-06)

Ф

6.728 формування

command / commandement

Підрозділ, група підрозділів, організаційно-штатна одиниця або округ, командування якими здійснює одна особа. A unit, group of units, organization or area under the authority of a single individual. (AAP-06)

6.729 форсування з ходу

hasty crossing / franchissement dans la foulée

Просування через загородження у внутрішніх водах за допомогою підручних або легкодоступних, та виготовлених без зупинки для ретельної підготовки, засобів. The crossing of an inland water obstacle using the crossing means at hand or those readily available, and made without pausing for elaborate preparations. (AAP-06)

6.730 фотографування для виявлення замаскованих об'єктів

camouflage detection photography / photographie anticamouflage

Фотографування з використанням спеціальної фотоплівки (зазвичай of film (usually infrared) designed

інфрачервоної плівки) для виявлення маскування.	for the detection of camouflagе. (AAP-06)
6.731 фотокарта	image map / iconocarte
У фотограмметрії – карта, яка виготовлена із зображення або мозаїки зображень, на які, як правило, накладено координати або масштабну сітку і картографічно розширену для спрощення її інтерпретації. Примітка: Вона може бути у твердому або м'якому вигляді і здатною замінити звичайну карту.	In photogrammetry, a map made from an image or image mosaic, usually overlaid with a grid or graticule, and cartographically enhanced to aid interpretation. Note: It may be in hard or soft copy format and be capable of substituting a conventional map product. (AAP-06)
6.732 фронт¹	front¹/front¹
Горизонтальний простір, що займає підрозділ від краю одного флангу до краю іншого.	The lateral space occupied by an element measured from the extremity of one flank to the extremity of the other flank. (AAP-06)
6.733 фронт²	front² / front²
Напрямок противника.	The direction of the enemy. (AAP-06)
6.734 фронт³	front³ / front³
Лінія зіткнення між двома силами протистояння.	The line of contact of two opposing Forces. (AAP-06)
6.735 фронт⁴	front⁴ / front⁴
Коли бойової обстановки не існує чи не передбачається, напрям який визначає командир.	When a combat situation does not exist or is not assumed, the direction toward which the command is faced. (AAP-06)
6.736 фронтальна атака	frontal attack / attaque frontale
Наступальний маневр, протягом якого головний удар здійснюється по фронту сил противника.	An offensive manoeuvre in which the main action is directed against the front of the enemy forces. (AAP-06)

6.737 хід бою

Можливий варіант виконання бойової операції або завдання, на підставі якого розроблено детальний план.

course of action / mode d'action

In the estimate process, an option that will accomplish or contribute to the accomplishment of a mission or task, and from which a detailed plan is developed. (AAP-06)

6.738 центр ваги

Характерні особливості, виробничий потенціал або географічне положення, з яких нація, союз, військова сила чи інше угруповання черпає свою свободу дій, силу та волю до боротьби.

centre of gravity / centre de gravité

Characteristics, capabilities or localities from which a nation, an alliance, a military force or other grouping derives its freedom of action, physical strength or will to fight. (AAP-06)

6.739 центр управління аеромедичної евакуації

Пункт управління, який встановлено командувачем Повітряного Командування, Командуванням ПС або командувачем ПС. Цей пункт управління та командний центр управління перевезеннями координують діяльність медичного забезпечення з наявними можливостями забезпечення повітряних перевезень. Крім того, пункт управління є відповідальним за відповідні підрозділи в системі аеромедичної евакуації і здійснює контроль за перевезеннями пацієнтів.

aeromedical evacuation control centre / centre de contrôle des évacuations sanitaires aériennes

The control facility established by the commander of an air transport division, air force, or air command. It operates in conjunction with the command movement control centre and coordinates overall medical requirements with airlift capability. It also as signs medical missions to the appropriate aeromedical evacuation elements in the system and monitors patient movement activities. (AAP-06)

6.740 центр управління військовими перевезеннями

Термін, якому надається перевага:

movement control centre

Preferred term: movement control. (AAP-06)

управління перевезеннями.

6.741 центр управління вогнем

Елемент пункту управління, що включає фахівців з артилерії та зв'язку, а також обладнання, завдяки якому командир здійснює управління вогнем. Такий центр управління вогнем отримує розвідувальну інформацію про ціль та запит на відкриття вогню, після чого визначає потрібний напрямок стрільби.

fire direction centre / poste central de tir

That element of a command post, consisting of gunnery and communication personnel and equipment, by means of which the commander exercises fire direction and/or fire control. The fire direction centre receives target intelligence and requests for fire, and translates them into appropriate fire direction. (AAP-06)

6.742 центр управління повітряним рухом

Структурний підрозділ, який поєднує в собі функції районного диспетчерського пункту і центру польотної інформації.

air traffic control centre / centre de contrôle de la circulation aérienne

A unit combining the functions of an area control centre and a flight information centre. (AAP-06)

6.743 центр управління та оповіщення

Підпорядкований структурний підрозділ управління повітряним рухом у складі тактичного центру управління повітряним рухом, з якого здійснюється радіолокаційне управління і попередження в межах своєї зони відповідальності.

control and reporting centre / centre de détection et de contrôle

A subordinate air control element of the tactical air control centre from which radar control and warning operations are conducted within its area of responsibility. (AAP-06)

6.744 центр управління тактичної авіації

Основний об'єкт повітряної авіації (наземного або корабельного базування), з якого здійснюється управління усіма літальними апаратами та функціями з оповіщення про повітряні операції тактичної авіації.

tactical air control centre / centre de contrôle aérien tactique

The principal air operations installation (land or ship based) from which all aircraft and air warning functions of tactical air operations are controlled. (AAP-06)

6.745 централізоване управління¹

Збереження повноважень

centralized control¹ / contrôle centralisé¹

командиром для спрямування дій з метою досягнення своїх цілей.

The retention of authority by a commander to direct actions to achieve his objectives. (AAP-06)

6.746 централізоване управління²

У протиповітряній обороні – режим управління, відповідно до якого вище командування безпосередньо визначає цілі для зенітно-ракетних підрозділів.

centralized control² / contrôle centralisé²

In air defence, the control mode whereby a higher echelon makes direct target assignments to fire units. (AAP-06)

6.747 цивільна оборона

Мобілізація, організація та управління населенням для мінімізації, за допомогою пасивних заходів наслідків, впливу ворожих дій, які викликають порушення нормальних умов життя та діяльності людей.

civil defence / défense civile

The mobilization, organization and direction of the civil population designed to minimize by passive measures the effects of hostile action against all aspects of civil life. (AAP-06)

6.748 цивільний захист

Заходи аварійно-рятувальних служб, спрямовані на захист населення, майна, інфраструктури та навколишнього природного середовища від наслідків природних і техногенних катастроф та інших надзвичайних ситуацій.

civil protection / protection civile

Activities undertaken by emergency services to protect populations, properties, infrastructure and the environment from the consequences of natural and technological disasters and other emergencies. (AAP-06)

6.749 цивільно-військове співробітництво

Взаємодія та співпраця під час виконання спільних завдань між ГК ОЗС НАТО і цивільними суб'єктами, включаючи громадян країни та місцеві органи влади, а також міжнародні, державні та неурядові організації і установи.

civil-military cooperation / coopération civilo-militaire

The coordination and cooperation, in support of the mission, between the NATO Commander and civil actors, including the national population and local authorities, as well as international, national and non-governmental organizations and agencies. (AAP-06)

6.750 цілевказування

Визначення конкретної цілі для відповідної системи озброєння.

target designation / designation d'objectif

The act of assigning a target to a

weapon system. (AAP-06)

6.751 цільове призначення запасів

Домовленість, згідно з якою країни погоджуються, як правило, у мирний час, визначити певну частку окремих найменувань своїх резервних запасів, які можуть бути витребувані уповноваженим командуванням НАТО.

earmarking of stocks / désignation de stocks

The arrangement whereby nations agree, normally in peacetime, to identify a proportion of selected items of their war reserve stocks to be called for by specified NATO commanders. (AAP-06)

Ч

6.752 час за Гринвічем

Середній час за Гринвічем.

zulu time / heure zulu

Greenwich Mean Time. (AAP-06)

6.753 частина тимчасового призначення

Угрупування особового складу та техніки, тимчасово організованих для виконання визначеного завдання.

provisional unit / unité temporaire

An assemblage of personnel and equipment temporarily organized for a limited period of time for the accomplishment of a specific mission. (AAP-06)

6.754 чинник інтенсивності

Коефіцієнт, що використовується під час планування діяльності з метою оцінки ймовірної інтенсивності або специфіки проведення операції у визначеному районі та у певний період часу. Він застосовується до стандартної добової норми постачання з метою вирахувати необхідне постачання на добу бою.

intensity factor / coefficient d'intensité

A multiplying factor used in planning activities to evaluate the foreseeable intensity or the specific nature of an operation in a given area for a given period. It is applied to the standard day of supply in order to calculate the combat day of supply. (AAP-06)

Ш

6.755 швидкісне скидання вантажу

Процес скидання, коли швидкість скидання є більшою, ніж 30 футів за секунду (уповільнене скидання вантажу) та нижчою за швидкість

high-velocity drop / largage à vitesse de descente élevée

A drop procedure in which the drop velocity is greater than 30 feet per second (low-velocity drop) and lower than free-drop velocity. (AAP-

вільного падіння.	06)
6.756 швидкострільність	rate of fire / cadence de tir
Кількість пострілів здійснених зі зброї за хвилину.	The number of rounds fired per weapon per minute. (AAP-06)
6.757 швидкострільність при тривалому веденні вогню	sustained rate of fire / cadence normale de tir
Фактична швидкість стрільби зі зброї упродовж необмеженого проміжку часу без серйозного перенагрівання.	Actual rate of fire that a weapon can continue to deliver for an indefinite length of time without seriously overheating. (AAP-06)
6.758 штатна чисельність	organizational strength / potential organisationnel
Кількість підготовленого особового складу, обладнання, озброєння та воєнної техніки, необхідних для виконання підрозділом завдання за призначенням.	The number of trained personnel, facilities and the amount of materiel required to perform a unit's assigned mission.
Примітка: Штатна чисельність підрозділу може змінюватися залежно від ситуації та потреб, пов'язаних з виконанням завдання.	Note: The organizational strength of a unit may change in response to changing situations and mission requirements. (AAP-06)
6.759 штатне обладнання підрозділу	unit equipment / dotation d'unité
Кількість і тип основного обладнання, закріпленого за підрозділом, відповідно до організаційно-штатного розкладу і таблицю майна.	The quantity and type of major equipment assigned to a unit, as listed in the table of organization and equipment. (AAP-06)
6.760 штатний	organic / organique
Такий, що складає невід'ємну частину військової організаційної одиниці.	Forming an integral part of a military entity. (AAP-06)
6.761 штурм¹	assault¹ / assault¹
Вирішальний момент наступальних дій, перехід до рукопашного бою з противником.	The climax of an attack; closing with the enemy in hand-to-hand fighting. (AAP-06)
6.762 штурм²	assault² / assault²
Нетривалий, потужний і добре організований напад на близьку ціль, наприклад, на обладнану	A short, violent, but well-ordered attack against a local objective, such as a gun emplacement, a fort or a

вогневу позицію, укріплення або вогневу точку. machine-gun nest. (AAP-06)

6.763 штурмовий загін

Підпорядкована оперативна організація військово-морських сил десантного оперативного з'єднання. Складається із штурмових суден і військово-морських підрозділів підтримки, призначених для транспортування, захисту, висадки і початкової підтримки десантної групи.

attack group / groupe d'assaut

A subordinate task organization of the navy forces of an amphibious task force. It is composed of assault shipping and supporting naval units designated to transport, protect, land and initially support a landing group. (AAP-06)

Щ

6.764 щільний вогонь

Вогонь із кількох видів зброї, спрямованих в одну точку або невеликий район.

concentrated fire / tir de concentration

Fire from a number of weapons directed at a single point or small area. (AAP-06)

6.765 щільність мінного поля

В операціях з встановлення мін та розмінування, середнє число мін на метр протяжності мінного поля, або середнє число мін на квадратний метр мінного поля.

minefield density / densité d'un champ de mines

In land mine warfare, the average number of mines per meter of minefield front, or the average number of mines per square meter of minefield. (AAP-06)

7. АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК

абсолютна висота	6.1
авангард	6.2
аварійне переміщення	6.3
аварійний маяк	6.4
авіаційна підтримка	6.5
авіаційний плацдарм ¹	6.6
авіаційний плацдарм ²	6.7
автономна операція	6.8
агентурна розвідка	6.9
адміністративне пересування	6.10
адміністративне розпорядження	6.11
адміністративне управління	6.12
адміністративно-господарське управління	6.13
аерогеодезична розвідка	6.14
аеродром, летовище	6.15
аеромедична евакуація	6.16
аеромобільна операція	6.17
аеромобільні війська	6.18
аеронавігаційна карта	6.19
аеророзвідка	6.20
активна громадська інформаційна політика	6.21
активна оборона	6.22
активна протиповітряна оборона	6.23
активне мінне загородження	6.24
активне радіоелектронне придушення	6.25
активний	6.26
активні заходи електронного захисту	6.27
акустична міна	6.28
акустична розвідка	6.29
акустичний пошук мін	6.30
амфібійна розвідка	6.31
аналіз розвідки	6.32
аналіз цілі	6.33
антипартизанська боротьба	6.34
ар'єргард ¹	6.35
ар'єргард ²	6.36
аркуш карти	6.37
армійська група	6.38
армійський корпус	6.39
артилерійський спостережний пункт (геодезичної мережі)	6.40
асиметрична загроза	6.41
аутентифікація ¹	6.42

аутентифікація ²	6.43
багатонаціональна об'єднана операція	6.44
багатонаціональний	6.45
багатоцільовий вертоліт	6.46
батарей	6.47
безпека ¹	6.48
безпека ²	6.49
безперервний вогонь	6.50
безпілотна авіаційна система	6.51
безпосереднє наведення (літака)	6.52
безпосередня авіаційна підтримка	6.53
безпосередня вогнева підтримка ¹	6.54
безпосередня вогнева підтримка ²	6.55
безпосередня оцінка завданого збитку	6.56
безпосередня підтримка ¹	6.57
безпосередня підтримка ²	6.58
безпосередня підтримка ³	6.59
безпосередня підтримка ⁴	6.60
берегова оборона	6.61
боєготовність	6.62
боєздатний ¹	6.63
боєздатний ²	6.64
боєздатність	6.65
бойова готовність	6.66
бойова дальність дії	6.67
бойова міць	6.68
бойове забезпечення	6.69
бойове завантаження військ і техніки	6.70
бойове навантаження	6.71
бойове розпорядження	6.72
бойовий наказ	6.73
бойовий порядок ¹	6.74
бойовий порядок ²	6.75
бойовий простір ¹	6.76
бойовий простір ²	6.77
бойовий розрахунок	6.78
бойові втрати	6.79
бойові дії з застосуванням спеціальних методів	6.80
бойові дії Сил спеціальних операцій	6.81
бомбардування з крутого кабірування на малих висотах	6.82
боротьба з акустичними засобами	6.83
боротьба з підривною діяльністю	6.84
боротьба з повстанцями	6.85
боротьба з тероризмом	6.86

ВСТ 01.004.006-2017(01)

бортовий ¹	6.87
бортовий ²	6.88
брекетинг	6.89
в польоті	6.90
вантажопідйомність авіаційного транспорту	6.91
варіативність	6.92
вбитий у бою	6.93
введені в бій частини і підрозділи	6.94
вводити в дію	6.95
вводити до складу	6.96
ведення вогню для цілевказання	6.97
ведення вогню забороняється	6.98
ведення вогню на малих кутах	6.99
ведення вогню прямим наведенням	6.100
велика висота	6.101
велика глибина	6.102
вертолітний майданчик	6.103
взаємна підтримка	6.104
взаємне (між службами забезпечення НАТО та країною дислокації) технічне обслуговування літаків	6.105
взаємодія	6.106
видання карт	6.107
виживання в бойових умовах.	6.108
визначення цілі	6.109
виліт на перехоплення	6.110
вирішальна обставина	6.111
вирішальний бій	6.112
висадка із суден	6.113
висадка морського десанту	6.114
витратні предмети постачання та матеріальні засоби	6.115
вихід з-під удару	6.116
вихід із оточення	6.117
вихідний район	6.118
вище військове керівництво НАТО	6.119
виявлення вибухонебезпечних предметів	6.120
відновлення експлуатаційного стану аеродрому	6.121
відображення особливостей навколишнього середовища в районі бойових дій	6.122
відсічна позиція	6.123
війська, виділені для передачі в оперативне підпорядкування командуванню НАТО	6.124
війська, передані в оперативне підпорядкування командування НАТО	6.125
військова допомога	6.126

військова необхідність	6.127
військова система прямокутних координат	6.128
військова стратегія	6.129
військова сумісність та взаємодія	6.130
влучність стрільби	6.131
вносити зміни	6.132
вогнева міць	6.133
вогнева підтримка	6.134
вогнева підтримка	6.135
вогнева підтримка в глибину	6.136
вогнева позиція	6.137
вогневе прикриття ¹	6.138
вогневе прикриття ²	6.139
вогонь без коригування	6.140
вогонь і пересування	6.141
вогонь на виснаження	6.142
вогонь на придушення	6.143
вогонь непрямим наведенням	6.144
вогонь по судну для виведення його з ладу	6.145
вогонь у відповідь на артпідготовку противника	6.146
воєнні запаси	6.147
вороже середовище	6.148
встановлений порядок дій	6.149
встановлення	6.150
встановлення миру	6.151
вступ у бій ¹	6.152
вступ у бій ²	6.153
вузол зв'язку	6.154
географічні військові розвідувальні дані	6.155
гідрографія	6.156
година «У»	6.157
година «Ч»	6.158
головний маршрут постачання	6.159
готовий виріб	6.160
гранична дальність ведення вогню	6.161
група керівництва польотами	6.162
група обслуговування та підтримки дій вертольотів	6.163
група управління висадкою морського десанту	6.164
гуманітарна допомога	6.165
демонстрація висадки морського десанту	6.166
день «С»	6.167
день «Д»	6.168
день «М»	6.169
десантне зосередження	6.170

ВСТ 01.004.006-2017(01)

десантний корабель	6.171
десантний корабель-док	6.172
десантування з мінімальною швидкістю зниження	6.173
децентралізоване виконання обов'язків	6.174
децентралізоване управління	6.175
дивізія	6.176
директива	6.177
диспетчер органу управління повітряним рухом	6.178
дистанційно-пілотований літальний апарат	6.179
ділянка щільного вогню	6.180
добова бойова норма постачання	6.181
довгострокова вогнева точка	6.182
додатковий військовий шар	6.183
дозвіл органу управління повітряним рухом (диспетчерський дозвіл)	6.184
доктрина	6.185
домінувати	6.186
домінуюча висота	6.187
допуск до інформації з обмеженим доступом	6.188
доукомплектування	6.189
евакуація	6.190
евакуація в бойових умовах	6.191
евакуація пошкодженого обладнання	6.192
економічна швидкість ходу	6.193
експедиційна операція	6.194
електромагнітна вразливість	6.195
електромагнітна обстановка з розпізнаними цілями	6.196
ешелон першої підтримки	6.197
ешелон ¹	6.198
ешелон ²	6.199
ешелон ³	6.200
ешелонована оборона	6.201
ешелоноване переміщення	6.202
ешелонування	6.203
єдність зусиль	6.204
живучість	6.205
життєво необхідні предмети постачання і техніка	6.206
життєвоважлива територія	6.207
життєвоважливий район	6.208
життєвоважливі інтереси	6.209
заборонена радіочастота	6.210
завантаження	6.211
завдання	6.212
загальна оперативна обстановка	6.213

загальний план	6.214
загальний план	6.215
загороджувальне мінне поле ¹	6.216
загороджувальне мінне поле ²	6.217
загороджувальний вогонь ¹	6.218
загороджувальний вогонь ²	6.219
задум бою	6.220
задум операції (бою)	6.221
заколот	6.222
заміна підрозділу на займаній позиції	6.223
замінована смуга	6.224
заміщення цивільним персоналом	6.225
замовлення	6.226
запас ходу	6.227
запобігання конфлікту	6.228
засіб забезпечення посадки	6.229
застосування мінно-вибухових загороджень в обороні	6.230
затримання	6.231
захисне мінне поле	6.232
захист від зброї масового ураження	6.233
захист сил	6.234
заходження на посадку	6.235
заходи введення противника в оману з використанням радіоелектронних засобів	6.236
заходи забезпечення радіоелектронної боротьби	6.237
заходи забезпечення таємності операцій	6.238
заходи підтримки бойових акустичних засобів	6.239
заходи протидії	6.240
заходи протидії бойовому застосуванню акустичних засобів	6.241
заходи протидії бойовому протиакустичному впливу	6.242
заходи радіоелектронного захисту	6.243
заходи радіоелектронної боротьби	6.244
захоплювати	6.245
зачищення району	6.246
заявка	6.247
зближення з противником	6.248
звітна картка мінного поля	6.249
здатність до тривалих дій	6.250
здатність зупинити просування противника	6.251
здатність зупинити просування противника	6.252
зліт по тривозі	6.253
зміна оперативного управління	6.254
зміцнення миру	6.255

ВСТ 01.004.006-2017(01)

знешкодження боєприпасів, що не вибухнули	6.256
знешкодження мін	6.257
зображення місцевості	6.258
зовнішні сили підкріплення	6.259
зовнішні сили підкріплення	6.260
зовнішній рубіж	6.261
зона бойових дій ¹	6.262
зона бойових дій ²	6.263
зона відповідальності розвідки	6.264
зона досяжності засобів ураження	6.265
зона з особливим режимом використання повітряного простору	6.266
зона комунікацій	6.267
зона маневрування	6.268
зона недосяжності	6.269
зона обмеження	6.270
зона обмеження польотів	6.271
зона потенційної загрози	6.272
зона приземлення ¹	6.273
зона приземлення ²	6.274
зона розділення	6.275
зосередження військ	6.276
зосередження у вихідному районі	6.277
ізоляція морського району	6.278
інтеграція	6.279
інтегроване логістичне забезпечення	6.280
інформаційна діяльність	6.281
інформаційна система	6.282
інформаційні вимоги	6.283
інформація	6.284
інформація про бойову обстановку	6.285
кампанія	6.286
камуфляж	6.287
картка вогню	6.288
картографічна сітка в універсальній поперечній проекції Меркатора	6.289
картографічний код	6.290
картосхема	6.291
керована ракета	6.292
кінцева мета	6.293
класифікація маршрутів	6.294
ключовий пункт	6.295
команда	6.296
командир	6.297

командир інженерного підрозділу	6.298
командир підрозділу, який надає підтримку	6.299
командир підрозділу, якому надається підтримка	6.300
командир сектору ППО	6.301
командний пункт	6.302
командування	6.303
командувати	6.304
компонентне командування ¹	6.305
компонентне командування ²	6.306
комунікації	6.307
конвой	6.308
консультативне управління	6.309
контратака	6.310
контрбатарейна боротьба	6.311
контрманевр	6.312
контроль над морським простором	6.313
контрольна точка ¹	6.314
контрольна точка ²	6.315
контрольна точка ³	6.316
контрольно-пропускний пункт	6.317
контрольований простір	6.318
контррозвідка	6.319
контрудар	6.320
концепція	6.321
координати на карті	6.322
координація вогневої підтримки	6.323
координуючий орган	6.324
коригування вогню	6.325
коригувати вогонь ¹	6.326
коригувати вогонь ²	6.327
кризова ситуація під час ведення війни	6.328
кризовий менеджмент	6.329
критична точка	6.330
критично важливі цілі	6.331
кульмінаційний момент	6.332
кут нахилу	6.333
лазерна система цілевказання	6.334
лазерний далекомір	6.335
летальна сила	6.336
лінія базисного детонуючого шнура	6.337
лінія розташування своїх передових військ	6.338
логістична оцінка	6.339
льотна придатність	6.340
людські втрати (на війні)	6.341

ВСТ 01.004.006-2017(01)

магнітна північ	6.342
магнітний азимут за компасом	6.343
магнітний екватор	6.344
максимальна злітна маса	6.345
максимальна посадкова маса	6.346
маневр ¹	6.347
маневр ²	6.348
маневр ³	6.349
маневр ⁴	6.350
маркер	6.351
маршрут заходу вертольоту на посадку	6.352
медичні розвідувальні дані	6.353
межі плацдарму	6.354
методичний вогонь	6.355
механічний трал	6.356
міжвидове логістичне забезпечення	6.357
міжвидовий штаб	6.358
міжнародний військовий особовий склад	6.359
мілина	6.360
мілководдя	6.361
мінімальна абсолютна висота зниження	6.362
мінімальна висота зниження	6.363
мінімальна злітно-посадкова смуга	6.364
мінімальна поверхня руху літального апарата	6.365
мінімальна сила	6.366
мінімальний кут ведення вогню	6.367
мінне поле	6.368
місія ¹	6.369
місце зустрічі	6.370
місце очікування	6.371
місце складання	6.372
місце стоянки літаків	6.373
мобілізація ¹	6.374
мобілізація ²	6.375
мобільна група підтримки	6.376
мобільність	6.377
момент прийняття рішення	6.378
моніторинг ¹	6.379
моніторинг ²	6.380
морська десантна операція	6.381
морська операція	6.382
морське десантне оперативне з'єднання	6.383
морський десант ¹	6.384
морський десант ²	6.385

моторизований підрозділ	6.386
наведення	6.387
наземний орієнтир	6.388
наказ	6.389
наказ на завантаження	6.390
напрямок	6.391
нарощування боєздатності	6.392
наступ з ходу	6.393
невсепогодний літак-винищувач	6.394
негайна авіаційна підтримка	6.395
негайна бойова готовність	6.396
непряма авіаційна підтримка.	6.397
несмертельний вогонь	6.398
несприятливе середовище	6.399
норма добового постачання	6.400
об'єднана авіаційна ударна група	6.401
об'єднана операція	6.402
об'єднаний	6.403
об'єднаний вогонь	6.404
об'єднані сили	6.405
обладнання	6.406
обладнання з особливими відмітками	6.407
обмежена зона дії	6.408
обмеження	6.409
оборона на обладнаних позиціях	6.410
оборона на поспішно обладнаній місцевості	6.411
обслуговування повітряного судна	6.412
обслуговування ¹	6.413
обслуговування ²	6.414
обслуговування ³	6.415
обстановка	6.416
обхідний маневр	6.417
окремий бойовий наказ	6.418
оперативна готовність	6.419
оперативна доповідь	6.420
оперативна пауза	6.421
оперативна потреба	6.422
оперативна розвідка	6.423
оперативне командування	6.424
оперативне мистецтво	6.425
оперативне управління	6.426
оперативний аналіз	6.427
оперативний рівень	6.428
оперативний рубіж	6.429

ВСТ 01.004.006-2017(01)

оперативний центр авіаційної підтримки	6.430
оперативні запаси	6.431
оперативно-тактична група ¹	6.432
оперативно-тактична група ²	6.433
оперативно-тактична група ³	6.434
операції в певному районі	6.435
операції з тактичних повітряних перевезень	6.436
операції тактичної авіації	6.437
операція	6.438
операція вторгнення	6.439
операція по ізоляції району	6.440
опорна геодезична мережа	6.441
опорний пункт	6.442
організація позицій на місцевості	6.443
орієнтир	6.444
основна мережа військових маршрутів руху	6.445
основний аеродром	6.446
основний напрямок маневру	6.447
основні запаси	6.448
основні принципи бойового застосування тактичної авіації	6.449
основні розвідувальні дані	6.450
офіцер управління тактичної авіації	6.451
охоплення	6.452
охоплення з обох флангів	6.453
охорона в обороні	6.454
оцінка ¹	6.455
оцінка ²	6.456
оцінка ³	6.457
оцінка бойової готовності	6.458
оцінка місцевості	6.459
оцінка обстановки	6.460
оцінка ступеня бойових пошкоджень	6.461
партизанська війна	6.462
пасивна оборона	6.463
пасивні заходи радіоелектронного захисту	6.464
перебіжка	6.465
перевалочний район ¹	6.466
перевалочний район ²	6.467
перегрупування	6.468
передача інформації про цілі	6.469
передній край району оборони	6.470
передова база	6.471
передовий аеродром	6.472
передовий загін (частина, з'єднання)	6.473

передовий спостерігач	6.474
передовий штурман наведення авіації	6.475
переміщення	6.476
перепідпорядкування	6.477
переслідування	6.478
перетворення	6.479
перехоплення повітряної цілі при безпосередньому наведенні (з землі)	6.480
перехоплювач	6.481
підкріплення	6.482
підризна діяльність	6.483
підрозділ медичної евакуації	6.484
підрозділ управління Сил спеціальних операцій	6.485
підрозділ, що залишається на позиції після відведення основних сил	6.486
підрозділ, що може бути транспортований повітрям	6.487
підтвердження боєготовності	6.488
підтверджувати правильність первинної інформації	6.489
підтримання миру	6.490
підтримання миру	6.491
підтримка і взаємодія	6.492
підтримка приймаючої країни	6.493
план артилерійського вогню	6.494
план дій в особливій обстановці	6.495
план забезпечення	6.496
план збору розвідувальних даних	6.497
план операції	6.498
план підпорядкованого командування	6.499
планування на оперативному рівні	6.500
планування операцій	6.501
плацдарм висадки десанту	6.502
побудова бойового порядку	6.503
повітряна операція логістичної підтримки	6.504
повітряна розвідка	6.505
повітряна фоторозвідка	6.506
повітряне спостереження	6.507
повітряний командний пункт	6.508
повітряний коридор	6.509
повітряний спостерігач	6.510
повітряно-десантна операція	6.511
повітряно-десантне формування	6.512
повітрянодесантний ¹	6.513
повітрянодесантний ²	6.514
повне командування	6.515

ВСТ 01.004.006-2017(01)

подальші заходи мінної протидії	6.516
подолання мінно-вибухових загороджень з ходу	6.517
позивний	6.518
позиційна оборона	6.519
позначення меж мінного поля	6.520
показчик дати та часу	6.521
поле карти	6.522
польове укріплення	6.523
помилка бомбометання ¹	6.524
помилка бомбометання ²	6.525
помилка бомбометання ³	6.526
поранений у бою	6.527
порядок застосування зброї	6.528
порядок обміну даними в електронному форматі під час бою	6.529
порядок оперативного підпорядкування	6.530
порядок підпорядкування	6.531
порятунок особового складу	6.532
посадка (на корабель або літак)	6.533
поставки першочергової важливості	6.534
постановка завдання	6.535
потреба в повітряних перевезеннях	6.536
початковий проект плану	6.537
пошук підводних човнів	6.538
пошук та знищення цілей	6.539
пошуково-рятувальні операції у бойовій обстановці	6.540
правила застосування сил	6.541
предмети постачання та матеріально-технічне забезпечення тривалого користування	6.542
пригнічення морально-психологічного стану противника	6.543
придушення протиповітряної оборони противника	6.544
призначати	6.545
призначений для виділення	6.546
приймальні випробування	6.547
прикриття	6.548
прикріплення ¹	6.549
прикріплення ²	6.550
примушення до миру	6.551
припинити досилання набою	6.552
припинити зіткнення (з противником)	6.553
припущення	6.554
пристрілювання	6.555
прихована операція	6.556
проведення операцій	6.557

проміжний рубіж	6.558
проникнення	6.559
пропаганда	6.560
пропорційний розподіл	6.561
прорив	6.562
просочування	6.563
противник	6.564
противник, що здійснив вторгнення	6.565
протидиверсійні дії	6.566
протидія засобам спостереження противника	6.567
протидія підводним човнам	6.568
протидія шпіонажу	6.569
протиповітряна оборона	6.570
протиповітряна оборона сил флоту	6.571
протичовнова оборона	6.572
прохід в мінному полі	6.573
процедура протимінної діяльності	6.574
прямокутна координатна сітка	6.575
психологічна операція	6.576
пункт перепідпорядкування	6.577
радіоелектронна боротьба	6.578
радіоелектронна протидія	6.579
радіоелектронна розвідка	6.580
радіоелектронне маскування	6.581
радіоелектронне придушення	6.582
радіоперешкоди	6.583
радіорелейний зв'язок за допомогою повітряного ретранслятора	6.584
радіорозвідка	6.585
район бойових дій	6.586
район висадки	6.587
район відповідальності ¹	6.588
район відповідальності ²	6.589
район вогневої підтримки	6.590
район збору	6.591
район зосередження	6.592
район координації вогню	6.593
район маневрування артилерії	6.594
район оборони	6.595
район оперативного радіолокаційного стеження	6.596
район посадки	6.597
район приземлення	6.598
район прикриття першої лінії оборони	6.599
район проведення спільних операцій	6.600

ВСТ 01.004.006-2017(01)

район управління повітряним рухом	6.601
район цілі	6.602
районний орган управління повітряним рухом	6.603
режимна зона	6.604
резерв	6.605
реінтеграція ¹	6.606
реінтеграція ²	6.607
рейд	6.608
рейд морського десантну	6.609
ремонтувати обладнання за допомогою частин, знятих з іншого обладнання	6.610
ретельно підготовлена атака (наступ)	6.611
рідинна вибухова речовина	6.612
робота поліції щодо стабілізації	6.613
розвиток успіху ¹	6.614
розвиток успіху ²	6.615
розвідка боєм ¹	6.616
розвідка боєм ²	6.617
розвідка за допомогою всіх наявних сил та засобів	6.618
розвідка маршруту	6.619
розвідка місцевості	6.620
розвідка національного рівня	6.621
розвідка та виявлення цілі	6.622
розвідувальна ознака	6.623
розвідувальний цикл	6.624
розвідувальні дані	6.625
розгорнуті війська	6.626
розгортання	6.627
розмінування маршруту	6.628
розмінування місцевості	6.629
розмінування місцевості	6.630
розосереджений вогонь	6.631
розосередження ¹	6.632
розосередження ²	6.633
розпис та таблиць майна	6.634
розпізнавання «свій-чужий»	6.635
розпізнавання цілі	6.636
розподіл цілей	6.637
розсіювання ¹	6.638
розсіювання ²	6.639
розташування військ ¹	6.640
розташування військ ²	6.641
саморобний вибуховий пристрій	6.642
санітарно-медична підтримка	6.643

свої війська (на навчаннях)	6.644
сектор	6.645
сектор ведення вогню	6.646
сертифікація	6.647
сили підсилення	6.648
сили прикриття ¹	6.649
сили прикриття ²	6.650
сили противника	6.651
сили, необхідні для виконання завдання	6.652
силова висадка вертолітного десанту на судно	6.653
синхронність	6.654
система аеромедичної евакуації	6.655
система бойового управління та виявлення	6.656
система зв'язку	6.657
система зв'язку командування та управління	6.658
система командування та управління	6.659
система наведення ракети	6.660
система розпізнавання «свій-чужий»	6.661
система спостереження за морським простором	6.662
система(и) озброєння	6.663
ситуаційна обізнаність	6.664
сортування	6.665
спеціальна розвідка та спостереження	6.666
спеціальні операції	6.667
співвідношення сил та засобів	6.668
спільні операції в рамках заходів радіо- та радіотехнічної розвідки	6.669
спостереження	6.670
спостереження з використанням радіоелектронних засобів	6.671
спостереження за полем бою	6.672
спостереження за ситуацією на морі	6.673
сприятлива оперативна обстановка	6.674
спроможність нанесення удару у відповідь	6.675
стала величина	6.676
стандарт бойових показників	6.677
стандартизована продукція	6.678
створення радіоелектронних перешкод	6.679
стратегічна концепція	6.680
стратегічна розвідувальна інформація	6.681
стратегічне зосередження	6.682
стратегічний рівень	6.683
стримування	6.684
стримуючі наступальні дії	6.685
сумісність та взаємодія сил	6.686

ВСТ 01.004.006-2017(01)

супровід ¹	6.687
супровід ²	6.688
супутні втрати	6.689
схема повітряної обстановки ¹	6.690
схема повітряної обстановки ²	6.691
схема повітряної обстановки ³	6.692
схема-накладка операції	6.693
табельний комплект	6.694
таємна операція (застаріле)	6.695
тактична авіаційна підтримка	6.696
тактична медична евакуація повітряним шляхом	6.697
тактичне командування	6.698
тактичне попередження	6.699
тактичне управління	6.700
тактичний умовний знак	6.701
тактично важливий район	6.702
текст структурованого повідомлення	6.703
темپ пересування	6.704
теплове відображення цілі	6.705
термінове поховання	6.706
тероризм	6.707
технічна розвідка	6.708
тилове забезпечення військ	6.709
тиловий ешелон	6.710
тиловий район	6.711
топографічний елемент	6.712
точка перехоплення	6.713
транспортний літак	6.714
транспортний літак стратегічної авіації	6.715
тривалість ходу на економічній швидкості	6.716
узгоджений наступ	6.717
управління боєм	6.718
управління вогнем	6.719
управління перевезеннями	6.720
управління процесом збору даних	6.721
управління ризиками	6.722
управління ¹	6.723
управління ² .	6.724
уразити ціль	6.725
установа	6.726
усунення бойових ушкоджень	6.727
формування	6.728
форсування з ходу	6.729
фотографування для виявлення замаскованих об'єктів	6.730

фотокарта	6.731
фронт ¹	6.732
фронт ²	6.733
фронт ³	6.734
фронт ⁴	6.735
фронтальна атака	6.736
хід бою	6.737
центр ваги	6.738
центр управління аеромедичної евакуації	6.739
центр управління військовими перевезеннями	6.740
центр управління вогнем	6.741
центр управління повітряним рухом	6.742
центр управління та оповіщення	6.743
центр управління тактичної авіації	6.744
централізоване управління ¹	6.745
централізоване управління ²	6.746
цивільна оборона	6.747
цивільний захист	6.748
цивільно-військове співробітництво	6.749
цілевказування	6.750
цільове призначення запасів	6.751
час за Гринвічем	6.752
частина тимчасового призначення	6.753
чинник інтенсивності	6.754
швидкісне скидання вантажу	6.755
швидкострільність	6.756
швидкострільність при тривалому веденні вогню	6.757
штатна чисельність	6.758
штатне обладнання підрозділу	6.759
штатний	6.760
штурм ¹	6.761
штурм ²	6.762
штурмовий загін	6.763
щільний вогонь	6.764
щільність мінного поля	6.765